

บทที่ 5

การศึกษาเพื่อกำหนดที่ตั้งและโครงข่ายตลาดข้าวใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

จากแผนภูมิที่ 5.1 แสดงขั้นตอนการศึกษา เพื่อกำหนดที่ตั้งและโครงข่ายตลาดข้าวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง การศึกษานี้มีขั้นตอน คือ

1. เริ่มจากการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดที่ตั้งและโครงข่ายตลาดข้าวจากทฤษฎีแหล่งที่ตั้งและงานวิจัยที่เกี่ยวกับตลาดกลางสินค้าเกษตร และการจัดตั้งตลาดข้าวเปลือกในประเทศไทย ซึ่งรวบรวมจากหน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งจากการศึกษาตลาดข้าวในภูมิภาคอื่นๆที่ยังดำเนินงานอยู่ในปัจจุบัน สรุปเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องดังที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้น

2. นำปัจจัยที่ได้จัดทำเป็นแบบสอบถาม เพื่อนำไปใช้จัดลำดับความสำคัญตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ศึกษา คือ กลุ่มเกษตรกร ผู้ประกอบกิจการตลาดข้าว ผู้ประกอบกิจการโรงสีข้าว หน่วยงานของภาครัฐ อาทิ ธกส. พาณิชย์จังหวัด เกษตรจังหวัด

3. รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม เพื่อนำมาจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยโดยใช้วิธีการทางสถิติ คือ Average Percentage Weighting ก่อนแปลงเป็นค่าน้ำหนักในแต่ละปัจจัย

4. ศึกษาศักยภาพในแต่ละจังหวัดตามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดที่ตั้งตลาดข้าว พร้อมทั้งปรับฐานข้อมูลของแต่ละปัจจัยให้เป็นฐานเดียวกัน โดยใช้ Standard Score ก่อนให้ค่าน้ำหนักตามลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ศึกษาไว้แล้วในข้างต้น

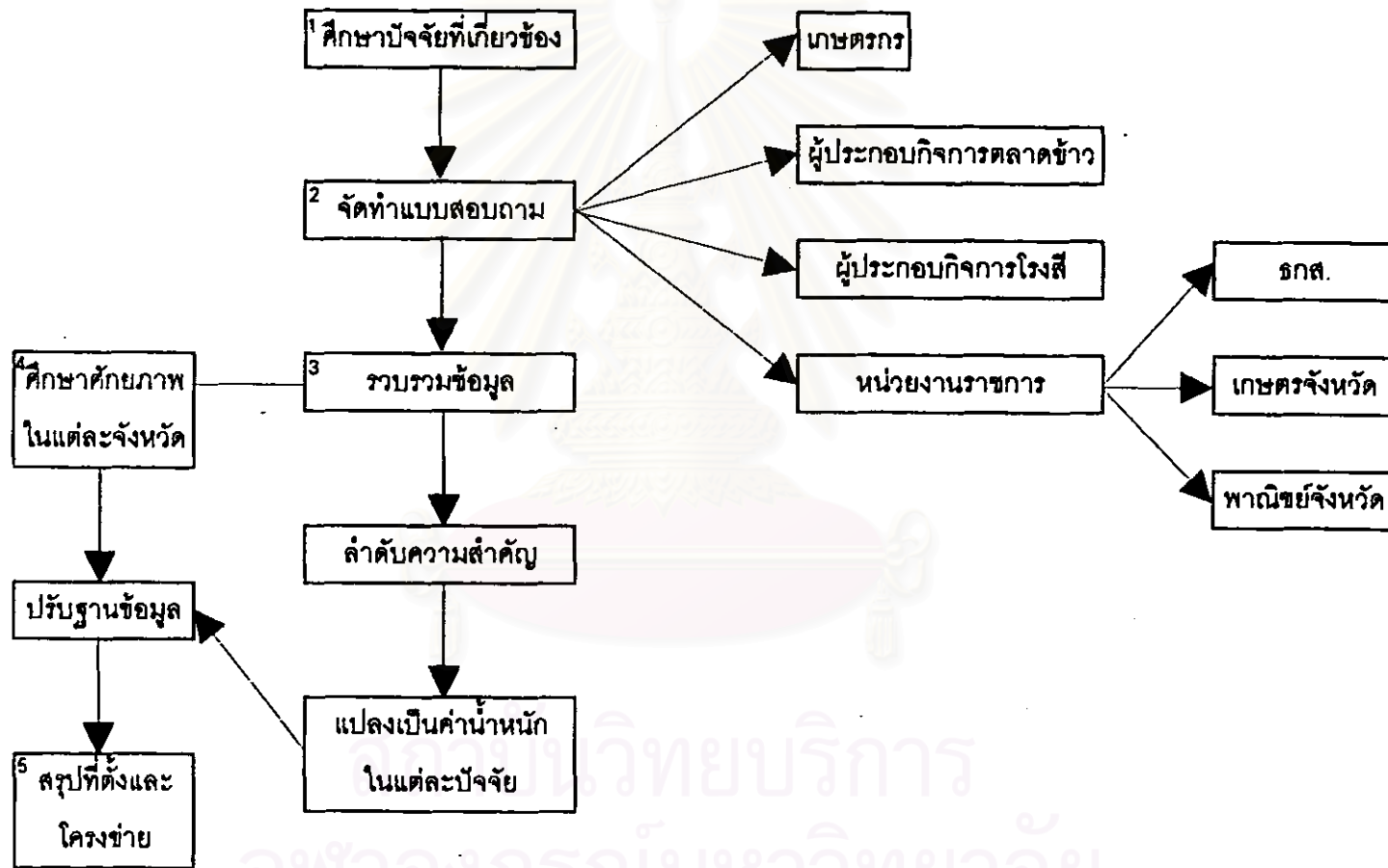
5. สรุปที่ตั้งและโครงข่ายตลาดข้าวในระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่น รวมทั้งศูนย์กลางของที่ตั้งตลาดข้าวในระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่น

ซึ่งการศึกษาแนวโน้มและโครงข่ายของที่ตั้งตลาดข้าว มีขั้นตอนที่สำคัญส่วนหนึ่ง คือ การลำดับความสำคัญของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตลาดข้าว ซึ่งปัจจัยดังกล่าวมาจากการศึกษาจากทฤษฎีงานวิจัยเกี่ยวกับตลาดกลางสินค้าเกษตร และการจัดตั้งตลาดข้าวเปลือกในประเทศไทย ซึ่งรวบรวมจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งจากการศึกษาเปรียบเทียบตลาดข้าวที่ยังดำเนินงานอยู่ในปัจจุบัน คือ ทำข้าวก๋านันทรังและทำข้าวพิษณุโลกซึ่งได้ศึกษาแล้วจากบทที่ 2 และบทที่ 3 ข้างต้น จากการศึกษาสามารถสรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดที่ตั้งและโครงข่ายตลาดข้าวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้เป็น 3 กลุ่มตามลักษณะที่คล้ายคลึงกัน คือ

กลุ่มที่ 1 ปัจจัยด้านกายภาพ

- ตลาดข้าวควรตั้งอยู่ในบริเวณที่มีการคมนาคมสะดวก

แผนภูมิที่ 5.1 แสดงขั้นตอนการศึกษาเพื่อกำหนดที่ตั้งและโครงข่ายตลาดข้าว

ศูนย์วิจัยและพัฒนาข้าว
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ตลาดข้าวควรตั้งอยู่ในบริเวณที่มีบริการขั้นพื้นฐานสะดวก อาทิ ไฟฟ้า และ ประปา

- ตลาดข้าวควรตั้งอยู่ในบริเวณที่มีการสื่อสารสะดวก มีหมายเลขโทรศัพท์ บริการประชาชนในพื้นที่อย่างเหมาะสม รวมถึงตู้โทรศัพท์สาธารณะและที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข

กลุ่มที่ 2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

- ตลาดข้าวควรตั้งใกล้ตลาดส่งออก ในกรณีตลาดข้าวระดับภูมิภาค ตลาดส่งออกจะหมายถึง กรุงเทพมหานคร สำหรับตลาดข้าวในระดับท้องถิ่น ตลาดส่งออกจะหมายถึง อำเภอเมือง ซึ่งเป็นศูนย์กลางของตลาดในระดับจังหวัด

- ตลาดข้าวควรตั้งใกล้ท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี เพื่อสะดวกในการส่งออกสินค้า

- ตลาดข้าวควรตั้งใกล้ผู้บริโภคในท้องถิ่น

- ตลาดข้าวควรตั้งใกล้สถาบันการเงิน

กลุ่มที่ 3 ปัจจัยทางด้านองค์ประกอบของการผลิตข้าว

- ตลาดข้าวควรตั้งใกล้แหล่งผลิตข้าว หรือที่นา

- ตลาดข้าวควรตั้งใกล้แหล่งแรงงาน

- ตลาดข้าวควรตั้งใกล้โรงสีข้าว

- ตลาดข้าวควรตั้งใกล้แหล่งรวมกลุ่มของเกษตรกร (สหกรณ์)

โดยปัจจัยทั้ง 3 กลุ่มจะถูกทำให้มีความสำคัญเท่ากันทั้ง 11 ปัจจัย ก่อนนำมาจัดลำดับความสำคัญ ตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง (Demand Side) ที่เกี่ยวข้องกับกำหนัดที่ตั้งและโครงข่ายตลาดข้าว โดยกลุ่มตัวอย่าง จะเป็นผู้ใช้บริการของตลาดข้าว รวมทั้งผู้ดูแลให้การสนับสนุนการดำเนินงานของตลาดข้าว ได้แก่

1. เกษตรกร
2. ผู้ประกอบกิจการโรงสีข้าว
3. ผู้ประกอบกิจการตลาดข้าว
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับตลาดข้าว อาทิ ธกส. เกษตรจังหวัด พาณิชย์จังหวัด

การออกแบบสอบถามความต้องการในการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยในกลุ่มตัวอย่างประเภทเกษตรกรและผู้ประกอบกิจการโรงสีข้าว กลุ่มตัวอย่างจะถูกเลือกแบบโควต้า (Quota Sampling) ตามสัดส่วนครัวเรือนเกษตรกรและจำนวนโรงสีทั้งหมดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง โดยจะทำการสอบถามจากเกษตรกร 9 จังหวัด จำนวน 120 ราย และผู้ประกอบกิจการโรงสีข้าวขนาดกลางและขนาดใหญ่ 32 ราย จากนั้นจึงเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จากกลุ่มที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยไม่มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอน ตามจำนวนโควต้าของเกษตรกรและ

ผู้ประกอบการโรงสีข้าวในแต่ละจังหวัด ดังตารางที่ 5.1 สำหรับกลุ่มตัวอย่างประเภทผู้ประกอบการกิจการตลาดข้าว จะใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposion Sampling) จำนวน 7 ราย โดยการสุ่มตลาดข้าวทุกแห่งที่พบในพื้นที่ศึกษา เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างประเภทนี้มีน้อย และกลุ่มตัวอย่างประเภทหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับตลาดข้าว อาทิ ธกส. เกษตรจังหวัด และพาณิชย์จังหวัด การสุ่มเป็นการเลือกตัวอย่างสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 80 ราย จำแนกเป็น ธกส. 27 ราย เกษตรจังหวัด 34 ราย และพาณิชย์จังหวัด 19 ราย รวมจำนวนแบบสุ่มทั้งหมดทั้งสิ้น 239 ราย

ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากแบบสอบถาม จะถูกนำมาแปลงเป็นอัตราส่วนร้อยละก่อนจะถูกนำมาจัดลำดับความสำคัญของปัจจัย โดยวิธี Average Percentage Weighting ได้นำน้ำหนักของปัจจัยเพื่อนำไปสู่การศึกษาศักยภาพของพื้นที่ศึกษาในขั้นตอนต่อไป

ทางด้านการศึกษาศักยภาพ หรือการวิเคราะห์ด้านอุปทาน (Supply Side) จะอาศัยความพร้อมของแต่ละพื้นที่โดยพิจารณาข้อมูลพื้นฐานจากตัวชี้วัดของ 11 ปัจจัย ที่ได้ศึกษาไว้ในบทที่ 3 เป็นตัวแปรที่สำคัญ แต่เนื่องจากข้อมูลพื้นฐานทั้ง 11 ปัจจัย มีฐานข้อมูลที่แตกต่าง จึงต้องปรับฐานข้อมูลให้เป็นฐานเดียวกัน โดยวิธี Standard Score (Z) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$Z = (X_i - X_{av}) / S.D. \quad S.D. = [\sum(X_i - X_{av})^2 / N]^{1/2}$$

โดย Z = ค่ามาตรฐาน
 Xi = ข้อมูลดิบ
 Xav = ค่าเฉลี่ยของข้อมูล
 S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 N = จำนวนข้อมูล

ข้อมูลภายหลังจากการปรับฐานข้อมูล จะถูกนำมาหาศักยภาพของที่ตั้งตลาดข้าว โดยการให้น้ำหนักตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งค่าน้ำหนักของตัวแปรได้มาจาก การจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยในขั้นต้น เมื่อรวมค่าคะแนนทั้งหมด จะได้พื้นที่ที่มีศักยภาพในการจัดตั้งตลาดข้าวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง โดยวิธีการข้างต้นสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพิจารณาแหล่งที่ตั้งและโครงข่ายตลาดข้าวและสินค้าเกษตรอื่นๆ ให้มีความสอดคล้องกับหลักทฤษฎี ปฏิบัติ นโยบายและโครงการของภาครัฐ การใช้ประโยชน์ที่ดิน และโครงข่ายการขนส่ง เพื่อเป็นฐานของกิจกรรมทางเศรษฐกิจประเภทอื่นๆ ที่สำคัญต่อเมืองในอนาคต

ตารางที่ 5.1 แสดงจำนวนแบบสอบถามในแต่ละกลุ่มตัวอย่างในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

กลุ่มตัวอย่าง จังหวัด	เกษตรกร	ผู้ประกอบการ ตลาดข้าว	ผู้ประกอบการ โรงสีข้าว	หน่วยงานราชการ			รวม
				รทส.	เกษตรจังหวัด	พาณิชย์จังหวัด	
ชัยภูมิ	9	1	3	3	4	2	22
นครราชสีมา	20		4	3	4	3	34
บุรีรัมย์	18		3	3	4	2	30
สุรินทร์	19	1	8	3	4	2	37
ศรีสะเกษ	16	2	2	3	3	2	28
อุบลราชธานี	20	2	7	3	3	2	37
ยโสธร	8	1	3	3	4	2	21
อำนาจเจริญ	7		1	3	4	2	17
มุกดาหาร	3		1	3	4	2	13
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง	120	7	32	27	34	19	239

5.1 การวิเคราะห์เพื่อกำหนดที่ตั้งและโครงข่ายตลาดข้าวในระดับภูมิภาค

ตลาดข้าวในระดับภูมิภาคจะเป็นตัวแทนในการรวบรวมข้าวเปลือกจากทั้ง 9 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง และจังหวัดใกล้เคียง ส่งต่อไปยังภูมิภาคอื่น ทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ ดังนั้นการพัฒนาที่ตั้งและโครงข่ายตลาดข้าวในระดับภูมิภาค จึงต้องอาศัยการพิจารณาองค์ประกอบของปัจจัยในระดับจังหวัด ซึ่งจะมีความพร้อมในการให้บริการสูงกว่าในระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน

5.1.1 ลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณาเพื่อกำหนดที่ตั้งและโครงข่ายตลาดข้าว

จากแบบสอบถาม สัมภาษณ์เกษตรกรทั้ง 9 จังหวัดจำนวน 120 ราย ผู้ประกอบกิจการตลาดข้าว 7 ราย ผู้ประกอบกิจการโรงสีข้าว 32 ราย เจ้าหน้าที่ธกส. 27 ราย ข้าราชการสำนักงานเกษตรจังหวัด 34 ราย และข้าราชการสำนักงานพาณิชย์จังหวัด 19 ราย เพื่อศึกษาความต้องการในการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัย พบว่า ส่วนใหญ่มีความต้องการให้ตลาดข้าวอยู่ใกล้แหล่งผลิตข้าวถึงร้อยละ 12.36 รองลงมาร้อยละ 11.98 มีความเห็นว่าตลาดข้าวควรตั้งในบริเวณที่มีการคมนาคมสะดวก และร้อยละ 11.80 เห็นว่าตลาดข้าวควรตั้งอยู่ในบริเวณที่มีการรวมกลุ่มของเกษตรกร โดยร้อยละ 5.06 และ 4.13 ให้ความเห็นว่าตลาดข้าวควรตั้งใกล้ตลาดส่งออก (กรุงเทพมหานคร) และท่าเรือ ซึ่งเป็นลำดับสุดท้ายและรองสุดท้าย จากสาเหตุของการลำดับความสำคัญดังกล่าวก็เนื่องจาก พื้นที่ส่วนใหญ่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างเป็นพื้นที่ปลูกข้าว ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ดังนั้นการกำหนดที่ตั้งตลาดข้าวให้อยู่ใกล้บริเวณแหล่งผลิตข้าว จึงก่อให้เกิดความสะดวกแก่เกษตรกรและพ่อค้าผู้รวบรวมข้าว ในขณะที่การคมนาคมขนส่งยังเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่ง ซึ่งถ้าตลาดข้าวตั้งอยู่ในบริเวณที่มีการคมนาคมสะดวก จะทำให้มีผู้มาใช้บริการมาก เนื่องจากภายในตลาดข้าวจะมีการขนถ่ายข้าวเปลือกตลอดเวลาระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย ดังนั้นตลาดข้าวใดที่ตั้งอยู่ในบริเวณที่มีการคมนาคมสะดวกจะได้เปรียบกว่าพื้นที่อื่นๆ ซึ่งถ้าจังหวัดใดที่มีโครงข่ายการคมนาคมเชื่อมโยงถึงกันระหว่างภายในภูมิภาคและภายนอกภูมิภาค จังหวัดนั้นย่อมเหมาะสำหรับการจัดตั้งตลาดข้าว โดยมีปัจจัยอื่นๆรองลงมา คือ ตลาดข้าวควรตั้งใกล้แหล่งสหกรณ์ อยู่ในบริเวณที่มีการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานครบ ใกล้แหล่งแรงงาน ใกล้โรงสีข้าว อยู่ในบริเวณที่มีการสื่อสารสะดวก ใกล้ตลาดผู้บริโภคในท้องถิ่น ใกล้สถาบันการเงิน ใกล้ตลาดส่งออกและใกล้ท่าเรือ ซึ่ง 2 ปัจจัยหลังกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญน้อยที่สุด

เป็นเพราะจังหวัดส่วนใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างมีระยะห่างจากกรุงเทพมหานครและท่าเรือพาณิชย์มาก ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างจึงไม่ค่อยให้ความสำคัญกับ 2 ปัจจัยดังกล่าว

การลำดับความสำคัญของปัจจัยดังกล่าว จะถูกนำมาแปลงเป็นค่าน้ำหนักของปัจจัย โดยปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดจะมีค่าน้ำหนักสูงสุด คือ 11 ปัจจัยที่มีความสำคัญรองลงมาจะมีค่าน้ำหนักลดลง จนกระทั่งปัจจัยที่มีความสำคัญน้อยที่สุดจะแทนค่าน้ำหนักต่ำสุด คือ 1 ซึ่งจากการลำดับความสำคัญของปัจจัยตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่างในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างจะได้ว่า

- ปัจจัยด้านแหล่งผลิตข้าว มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 11
- ปัจจัยด้านการคมนาคม มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 10
- ปัจจัยด้านแหล่งสหกรณ์การเกษตร มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 9
- ปัจจัยด้านโครงสร้างบริการขั้นพื้นฐาน มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 8
- ปัจจัยด้านแหล่งแรงงาน มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 7
- ปัจจัยด้านจำนวนโรงสีข้าว มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 6
- ปัจจัยด้านการสื่อสาร มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5
- ปัจจัยด้านรัศมีตลาดท้องถิ่น มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4
- ปัจจัยด้านจำนวนสถาบันการเงิน มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3
- ปัจจัยด้านระยะห่างจากตลาดส่งออก มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2
- ปัจจัยด้านระยะห่างจากท่าเรือ มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1

โดยค่าน้ำหนักที่ได้ จะนำไปใช้ในการคำนวณศักยภาพของพื้นที่ ซึ่งเป็นขั้นตอนถัดไป

5.1.2 การประเมินศักยภาพของแต่ละจังหวัดตามปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณาเพื่อกำหนดที่ตั้งและโครงข่ายตลาดข้าว

การกำหนดที่ตั้งและโครงข่ายตลาดข้าวในระดับภูมิภาค จำเป็นจะต้องศึกษาศักยภาพของแต่ละจังหวัด เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการรองรับการให้บริการแก่ผู้มาใช้บริการตามปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง จากตารางที่ 5.3 แสดงรายละเอียดของปัจจัยต่างๆในแต่ละจังหวัด ตารางที่ 5.4 แสดงการปรับข้อมูลให้อยู่ในฐานเดียวกัน โดยอาศัยวิธี Standard Score เพื่อนำมาหาค่าน้ำหนักตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่างข้างต้น แสดงในตารางที่ 5.5

จากการหาค่าน้ำหนักปัจจัยเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการรองรับและพัฒนาการจัดตั้งตลาดข้าวในระดับภูมิภาค โดยรวมคะแนนทั้งหมดสามารถสรุปได้ว่า จังหวัดที่เหมาะสมที่สุดในการจัดตั้งตลาดข้าว คือ จังหวัดนครราชสีมา รองลงมาคือ จังหวัดอุบลราชธานี บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ ชัยภูมิ ยโสธร อำนาจเจริญ และมุกดาหาร ตามลำดับ โดยที่ 2 จังหวัดแรก มีพื้นที่

ตารางที่ 5.2 แสดงค่าน้ำหนักตามลำดับความสำคัญของปัจจัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

กลุ่มตัวอย่าง	เกษตรกร		เจ้าของตลาดข้าว		เจ้าของโรงสี		รถส.		พาณิชย์จังหวัด		เกษตรจังหวัด		รวมหน่วยงานราชการ	รวมกลุ่มตัวอย่าง		
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	อันดับ	ค่าน้ำหนัก
1.แหล่งผลิตข้าว	955	11.10	68	13.98	250	11.83	225	12.18	154	12.22	300	13.20	12.53	12.38	1	11
2.แหล่งแรงงาน	832	9.67	56	11.88	214	10.13	161	8.71	93	7.38	206	9.06	8.39	10.01	5	7
3.การคมนาคม	1142	13.27	50	10.59	253	11.97	233	12.61	151	11.98	267	11.75	12.11	11.99	2	10
4.จำนวนโรงสี	856	9.95	44	9.32	225	10.85	177	9.58	100	7.94	214	9.41	8.98	9.72	6	8
5.การบริการขั้นพื้นฐาน	873	10.15	46	9.75	223	10.55	198	10.71	177	14.05	233	10.25	11.67	10.53	4	8
6.ตลาดส่งออก	445	5.17	17	3.60	130	6.15	102	5.52	73	5.79	108	4.75	5.35	5.07	10	2
7.ท่าเรือ	297	3.45	17	3.60	93	4.40	103	5.57	70	5.58	93	4.09	5.07	4.13	11	1
8.ตลาดท้องถิ่น	764	8.88	42	8.90	159	7.52	118	6.39	52	4.13	170	7.48	8.00	7.82	8	4
9.แหล่งสหกรณ์	1096	12.74	52	11.02	230	10.88	230	12.45	156	12.38	293	12.89	12.57	11.80	3	9
10.การสื่อสาร	785	9.12	45	9.53	190	8.99	154	8.33	119	9.44	204	8.97	8.92	9.14	7	5
11.ธนาคาร	560	6.51	37	7.84	146	6.91	147	7.95	115	9.13	185	8.14	8.41	7.42	9	3
รวม	8605	100.00	472	100.00	2113	100.00	1848	100.00	1260	100.00	2273	100.00	100.00	100.00		
จำนวนแบบสอบถาม	120		7		32		27		19		34		80		239	

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

กว้างขวางซึ่งส่วนใหญ่ใช้ในการปลูกข้าว รวมทั้งเป็นศูนย์กลางการคมนาคมของภาค มีรถไฟผ่าน ถนน มีโครงข่ายเชื่อมโยงกันทั้งภายในจังหวัด ภายในภาค และระหว่างภูมิภาคอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัด นครราชสีมาถูกจัดให้เป็นประตูสู่อีสาน ระยะทางระหว่างจังหวัดกับกรุงเทพมหานคร และท่าเรือ พาณิชยกรรมห่างไกลมาก มีการลงทุนของภาครัฐและเอกชนเป็นจำนวนมาก เป็นฐานเศรษฐกิจที่สำคัญ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ทำให้จังหวัดนครราชสีมามีความเหมาะสมในการจัดตั้งตลาด ข้าวในระดับภูมิภาคมากที่สุด ส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ มีที่ตั้งอยู่ระหว่างจังหวัดใหญ่ 2 จังหวัด คือ จังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดอุบลราชธานี และทั้งสามจังหวัดมีขนาดพื้นที่ใกล้เคียงกัน ระยะทางห่างกันไม่มาก การลงทุนส่วนใหญ่เป็นรายย่อยขณะที่นักลงทุนรายใหญ่จะถูกดูดเข้าไปลงทุน ใน 2 จังหวัดใหญ่มากกว่า ซึ่งถ้ามองในด้านกายภาพ ทั้ง 3 จังหวัดจะมีความโดดเด่นในด้านโครงสร้าง สาธารณูปการ เนื่องจากตั้งอยู่ระหว่างจังหวัดใหญ่ทั้ง 2 จังหวัด ทำให้จังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ และ ศรีสะเกษ มีโครงข่ายการคมนาคมเชื่อมโยงถึงกันได้โดยสะดวก นอกจากนี้ทั้งสามจังหวัดยังมีพื้นที่บางส่วนอยู่ในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ มีปริมาณข้าวออกสู่ตลาดเป็นจำนวนมาก รวมทั้งมีโรงสีข้าวกระจายอยู่ทั่วไป ทำให้ทั้ง 3 จังหวัดมีศักยภาพในการลงทุนรองจาก จังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดอุบลราชธานี สำหรับจังหวัดชัยภูมิ มีระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานครและท่าเรือค่อนข้างมาก แต่ตัวจังหวัดอยู่ติด กับจังหวัดนครราชสีมา มีเส้นทางเชื่อมโยงถึงกันสามารถกระจายผลผลิตไปสู่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน แต่เนื่องจากมีโครงสร้างการบริการขั้นพื้นฐานจำกัด ทำให้ศักยภาพของชัยภูมิ เป็นรองจากจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ และศรีสะเกษ ในขณะที่ 3 จังหวัดหลัง คือ จังหวัดยโสธร อ่างนาจเจริญ และมุกดาหาร ซึ่งเพิ่งตั้งขึ้นมาเป็นจังหวัดไม่นาน มีจุดด้อย คือ มีระยะทางค่อนข้างห่าง จากกรุงเทพมหานครและท่าเรือ รวมทั้งเส้นทางคมนาคมสายหลักมีไม่มากนัก การลงทุนของภาครัฐ และภาคเอกชนมีน้อยเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆ จึงมีกำลังที่ไม่เพียงพอที่จะรองรับโครงการขนาดใหญ่ ทำให้ทั้งสามจังหวัดมี ศักยภาพในการรองรับการลงทุนในด้านการจัดตั้งตลาดข้าวในระดับภูมิภาค น้อยที่สุด

5.2 การวิเคราะห์เพื่อกำหนดที่ตั้งและโครงข่ายตลาดข้าวในระดับท้องถิ่น

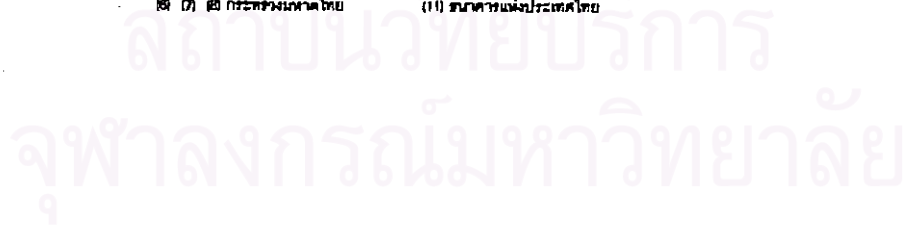
ตลาดข้าวในระดับท้องถิ่น จะมีขนาดการซื้อขายข้าวจำกัดกว่าตลาดข้าวในระดับภูมิภาค เพราะส่วนใหญ่ตลาดข้าวในระดับท้องถิ่นจะทำหน้าที่เป็นแหล่งรับซื้อและรวบรวมข้าวภายในขอบเขต ของแต่ละจังหวัด ดังนั้นการพิจารณาเพื่อกำหนดที่ตั้งและโครงข่ายตลาดข้าวในระดับท้องถิ่นตามความ

ตารางที่ 5.3 ผลการปฏิบัติงาน 11 ปีจัดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

ปัจจัย	ร้อยละ พ.ท. (1)	ร้อยละครัวเรือนเกษตร (2)	เส้นทางคมนาคม (3)				จำนวนโรงเรียน (4)			การบริหารพื้นที่ฐาน (5)		ระบบพลังงาน (6)	ระบบพลังงาน (7)	พื้นที่จังหวัด (กม.) (8)	จำนวนเกษตรกร (9)	การถือครอง (10)			ขนาดการพาณิชย์ (11)
			ทางหลวงสายหลัก	ทางหลวงสายรอง	ทางหลวงจังหวัด	เส้นทางรถไฟ	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	หมู่บ้านที่มีไฟฟ้าใช้	หมู่บ้านที่มีประปาใช้					เมืองอันดับสาม	เมืองเอก/ท่าเรือ	ถือครองโดยเกษตรกร	
พื้นที่	16.6	89.21	1	3	11		1237	17	11	98.41	29.3	342	441	93	48	2.7	282	16	20
นครราชสีมา	22.61	98.73	2	6	31	1	1807	28	12	98.06	37.4	269	373	101	44	7.84	1143	36	79
บุรีรัมย์	38.4	74.5	1	6	17	1	2256	17	16	100	17.11	410	420	79	59	3.26	337	16	28
สุรินทร์	21.03	31.32	1	3	18	1	969	38	48	99.66	9.79	457	466	53	42	1.88	648	14	21
ศรีสะเกษ	42.36	86.38	1	3	18	1	1617	14	12	99.63	32.46	671	591	79	56	2.93	288	17	20
อุบลราชธานี	31.89	70.3	2	4	17	1	460	49	28	98.02	37.41	679	690	107	87	6.86	618	22	40
ยโสธร	17.41	38.81	1	2	6		662	21	8	99.73	16.17	631	666	66	28	1.6	206	9	11
อำนาจเจริญ	62.25	80.82		2	7		1	2	2	100	50.08	581	646	67	16	3.81	113	8	8
มหาสารคาม	13.73	77.69		1	9		269	6	4	99.67	33.47	642	732	56	28	6.9	132	7	10
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง	26.69	587.88	9	30	132	5	9198	183	141	892.88	282.18	4422	4902	891	384	36.87	3677	141	238
ค่าเฉลี่ย	28.43	86.29	1	3.33	14.88	0.66	1022	21.44	16.68	98.2	29.13	491.33	544.68	76.77	42.87	3.98	397.44	16.67	26.44
ส่วนเมืองแบบมาตรฐาน	12.68	17.83	0.68	1.83	7.23	0.6	703.82	14.23	13.46	0.78	12.107	126.47	130.27	19.14	16.4	1.88	299.6	8.38	20.76

หมายเหตุ: โฉมใช้จากภาคเหนือของบุรีรัมย์ มาจากข้อมูลสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

- ที่มา:
- (1) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
 - (2) สำนักงานสถิติแห่งชาติ
 - (3) กรมทางหลวง
 - (4) กระทรวงอุตสาหกรรม
 - (5) สำนักงานสถิติแห่งชาติ
 - (6) (7) (8) กระทรวงมหาดไทย
 - (9) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
 - (10) องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย
 - (11) ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 5.4 แสดงค่ามาตรฐาน 11 ปัจจัยของภาคตะวันออกเชิงมหภาคฉบับล่าสุด

ปัจจัย จังหวัด	ร้อยละของ พื้นที่ทั้งหมด	ร้อยละของ เมืองนคร	เมืองทางคมนาคม					จำนวนโรงเรียน				การบริการขั้นพื้นฐาน			ระยะทางจาก ฝั่งอ่าวไทย	ระยะทางจาก เมืองฝั่งซ้าย	รัศมีขนาด (กม.)	จำนวน เกษตร	การสื่อสาร				ขนาด พาณิชย์		
			ทางหลวง สายหลัก	ทางหลวง สายรอง	ทางหลวง จังหวัด	ทาง รถไฟ	รวม	ขนาด เล็ก	ขนาด กลาง	ขนาด ใหญ่	รวม	หมู่บ้านที่มี ไฟฟ้าใช้	หมู่บ้านที่มี ประปาใช้	รวม					เมืองฝั่งขวา (กม.)	เมืองฝั่งซ้าย (กม.)	โทรศัพท์	โทรเลข		ที่ทำการไปรษณีย์	รวม
			*5	*3	*1	*2		*1	*3	*5		*1	*1						*(-1)	*(-1)				*1	*1
ร้อยเอ็ด	-0.94	0.22	0.00	-0.20	-0.61	-1.10	-3.32	0.31	-0.31	-0.35	-2.38	-1.04	0.01	-1.03	1.18	0.80	0.86	0.22	-0.65	-0.35	0.04	-0.96	-0.31		
นครราชสีมา	-0.47	-0.37	1.52	1.64	2.26	0.90	16.54	1.12	0.48	-0.27	1.14	-1.51	0.68	-0.83	1.85	1.70	1.27	0.09	1.95	2.49	2.31	6.76	2.63		
บุรีรัมย์	0.79	0.62	0.00	1.64	0.32	0.90	7.03	1.76	-0.31	0.03	0.94	1.05	-0.99	0.08	0.65	0.96	0.12	1.00	-0.37	-0.20	-0.08	-0.65	0.07		
สุรินทร์	-0.58	-1.51	0.00	-0.20	0.19	0.90	1.37	-0.08	1.23	2.40	15.65	0.46	-1.80	-1.14	0.27	0.81	-1.24	-0.04	-1.08	0.50	-0.20	-0.78	-0.28		
ศรีสะเกษ	1.10	1.18	0.00	-0.20	0.46	0.90	1.65	0.70	-0.52	-0.27	-2.23	0.43	0.27	0.71	-0.63	-0.36	0.12	0.80	-0.53	-0.37	0.18	-0.74	-0.31		
อุบลราชธานี	0.26	0.26	1.52	0.41	0.32	0.90	10.83	-0.80	1.94	0.92	9.60	-1.55	0.68	-0.87	-1.10	-1.12	1.58	1.68	0.95	0.40	0.78	2.11	0.65		
บึงกาฬ	-0.87	-1.49	0.00	-0.82	-1.20	-1.10	-5.85	-0.51	-0.03	-0.57	-3.45	0.70	-1.16	-0.46	-0.32	-0.39	-1.09	-0.95	-1.20	-0.64	-0.80	-2.64	-0.74		
อำนาจเจริญ	1.88	0.97	-1.52	-0.62	-1.05	-1.10	-13.29	-1.45	-1.37	-1.02	-10.63	1.05	1.73	2.78	-0.71	-0.77	-0.51	-1.73	-0.04	-0.95	-1.15	-2.14	-0.84		
หนองบัวลำภู	-1.16	0.89	-1.52	-1.43	-0.78	-1.10	-14.85	-1.04	-1.09	-0.87	-8.63	0.48	0.38	0.85	-1.20	-1.44	-1.09	-0.95	0.97	-0.89	-1.03	-0.95	-0.78		

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.5 ผลคะแนน 11 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อที่ตั้งอาคารในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

ปัจจัย	ร้อยละพหุ	ร้อยละตัว	การคมนาคม	จำนวนโรงเรียน	การบริการรับ	ระยะทางจาก	ระยะทางจาก	รัศมีอำเภอ	จำนวน	การสื่อสาร	ธนาคาร	รวม	อันดับ
	พ.พ.ทั้งหมด	เชิงเกษตร			พื้นฐาน	เมืองถึงตลาด	เมืองถึงท่าเรือ	(กม.)	สถานที่		พาณิชย์		
จังหวัด						(จังหวัด)	(กม.)		แหล่ง				
ค่าคะแนน	*11	*7	*10	*6	*8	*2	*1	*4	*9	*6	*3		
บุรีรัมย์	-10.37	1.54	-33.20	-14.18	-9.20	2.38	0.83	3.38	1.85	-4.79	-0.93	-81.82	6
นครราชสีมา	-5.14	-2.68	166.44	6.82	-6.64	3.70	1.70	5.06	0.78	33.73	7.80	210.47	1
บุรีรัมย์	8.66	3.82	70.32	5.66	0.48	1.30	0.96	0.47	8.98	-3.25	0.22	97.38	3
สุรินทร์	-6.43	-13.34	13.72	93.88	-9.10	0.65	0.61	-4.97	-0.38	-3.78	-0.78	69.97	4
ศรีสะเกษ	12.12	8.26	18.48	-13.38	5.67	-1.27	-0.36	0.47	7.21	-3.68	-0.93	30.63	5
อุบลราชธานี	2.63	1.97	109.26	57.69	-6.95	-2.19	-1.12	6.32	14.22	10.54	1.88	194.43	2
ยโสธร	-9.68	-10.40	-58.62	-20.72	-3.85	-0.63	-0.39	-4.34	-6.57	-13.18	-2.23	-132.20	7
อำนาจเจริญ	20.70	6.10	-132.89	-63.77	22.28	-1.43	-0.77	-2.04	-15.68	-10.89	-2.52	-180.64	8
มหาสารคาม	-12.77	4.83	-148.63	-61.79	6.75	-2.40	-1.44	-4.34	-8.57	-4.75	-2.38	-225.39	9

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ต้องการในการลำดับความสำคัญของปัจจัยจากกลุ่มตัวอย่างในแต่ละจังหวัด จะพิจารณาองค์ประกอบของปัจจัยในระดับอำเภอ เพื่อค้นหาอำเภอที่มีศักยภาพสูงสุดที่เหมาะสมสำหรับการจัดตั้งตลาดข้าวอย่างเร่งด่วนในอนาคต

สำหรับการพิจารณาเพื่อกำหนดที่ตั้งและโครงข่ายตลาดข้าวในระดับท้องถิ่นของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง จะพิจารณาตามลำดับจังหวัดที่มีศักยภาพสูงสุดในการจัดตั้งตลาดข้าวในระดับภูมิภาค ลดหลั่นจนถึงจังหวัดที่มีศักยภาพต่ำสุด คือ

1. จังหวัดนครราชสีมา
2. จังหวัดอุบลราชธานี
3. จังหวัดบุรีรัมย์
4. จังหวัดสุรินทร์
5. จังหวัดศรีสะเกษ
6. จังหวัดชัยภูมิ
7. จังหวัดยโสธร
8. จังหวัดอำนาจเจริญ
9. จังหวัดมุกดาหาร

โดยที่กลุ่มตัวอย่างแต่ละจังหวัด จะมีความต้องการในการลำดับความสำคัญของปัจจัยที่แตกต่างกัน ดังนั้นการวิเคราะห์ศักยภาพของอำเภอต่างๆ จะแยกตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละจังหวัด

1. จังหวัดนครราชสีมา

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 34 ราย จำแนกเป็น เกษตรกรจำนวน 20 ราย ผู้ประกอบกิจการโรงสีข้าว 4 ราย เจ้าหน้าที่ ธกส. 3 ราย ข้าราชการสำนักงานพาณิชย์จังหวัด 3 ราย และข้าราชการสำนักงานเกษตรจังหวัด 4 ราย จาก 10 อำเภอ คือ อำเภอปากช่อง อำเภอโนนสูง อำเภอดง อำเภอสูงเนิน อำเภอบัวใหญ่ อำเภอขามทะเลสอ อำเภอห้วยแถลง อำเภอพิมาย อำเภอจักราชและอำเภอเมือง โดยเมื่อรวมความต้องการในการลำดับความสำคัญของปัจจัยจากกลุ่มตัวอย่าง 34 ราย พบว่า ร้อยละ 13.38 เห็นว่าตลาดข้าวควรตั้งใกล้แหล่งผลิตข้าว รองลงมาร้อยละ 13.08 เห็นว่าตลาดข้าวควรอยู่ในบริเวณที่มีการคมนาคมสะดวก และร้อยละ 11.71 เห็นว่าตลาดข้าวควรมีการบริการขั้นพื้น

ฐานครบ และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าตลาดข้าวไม่มีความจำเป็นต้องตั้งใกล้ตลาดส่งออกและท่าเรือ เหตุผลของการลำดับความสำคัญของปัจจัยดังกล่าวเนื่องจาก จังหวัดนครราชสีมาที่มีพื้นที่กว้างเนื้อที่ในการปลูกข้าวมีมาก ดังนั้นการจัดตั้งตลาดข้าวใกล้แหล่งผลิตข้าวเท่ากับเป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากกลุ่มตัวอย่างมากขึ้น ซึ่งจะเป็นผลดีต่อเกษตรกรโดยตรง นอกจากนี้ปัจจัยด้านการคมนาคม การบริการขั้นพื้นฐาน ก็ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยดึงดูดผู้มาใช้บริการมากขึ้น

ซึ่งการลำดับความสำคัญของปัจจัยดังกล่าว จะถูกนำมาแปลงเป็นค่าน้ำหนักของปัจจัยจากการลำดับความสำคัญของปัจจัยตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดนครราชสีมาจะได้ว่า

- ปัจจัยด้านแหล่งผลิตข้าว	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 11
- ปัจจัยด้านแหล่งแรงงาน	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 6
- ปัจจัยด้านการคมนาคม	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 10
- ปัจจัยด้านจำนวนโรงสีข้าว	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 7
- ปัจจัยด้านการบริการขั้นพื้นฐาน	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 9
- ปัจจัยด้านระยะห่างจากตลาดส่งออก	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2
- ปัจจัยด้านระยะห่างจากท่าเรือ	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1
- ปัจจัยด้านวัดมีของอำเภอ	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4
- ปัจจัยด้านแหล่งสหกรณ์การเกษตร	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 8
- ปัจจัยด้านการสื่อสาร	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5
- ปัจจัยด้านแหล่งสถาบันการเงิน	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3

เมื่อรวมค่าคะแนนทั้งหมด สามารถสรุปได้ว่า อำเภอที่เหมาะสมในการจัดตั้งตลาดข้าวในระดับท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา คือ อำเภอเมือง รองลงมา คือ อำเภอโชคชัย บัวใหญ่ ปักธงชัย สูงเนิน ประทาย ปากช่อง ห้วยแถลง โนนไทย พิมาย ด่านขุนทด จักราช หอนงบุญนาค โนนสูง ชุมพวง ครบุรี สีคิ้ว คง โนนแดง ขามสะแกแสง บ้านเหลื่อม ขามทะเลสอ แก้งสนามนาง เลิงสาง และกิ่งอำเภอวังน้ำเขียว ตามลำดับ โดยที่อำเภอเมืองมีศักยภาพสูงสุดเนื่องจากอำเภอเมืองจะเป็นศูนย์กลางของตลาด มีเส้นทางคมนาคมผ่านทั้งในระดับสายหลักและสายรองเชื่อมโยงเป็นโครงข่าย มีชุมทางสถานีรถไฟขนาดใหญ่ มีแรงงานมาก มีการลงทุนของภาครัฐและเอกชนสูง ทำให้อำเภอเมืองมีศักยภาพในการจัดตั้งตลาดข้าวในระดับท้องถิ่นที่จะสามารถรองรับการให้บริการจากอำเภออื่นๆได้สูง

ตารางที่ 5.6 แสดงค่าน้ำหนักตามลำดับความสำคัญของปัจจัยในจังหวัดนครราชสีมา

กลุ่มตัวอย่าง	เกษตรกร		เจ้าของโรงสี		อกล.		พาณิชย์จังหวัด		เกษตรกรจังหวัด		รวมหน่วยงานราชการ	รวมกลุ่มตัวอย่าง			
	ปัจจัย	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	อันดับ	ค่าน้ำหนัก
1.แหล่งผลิตข้าว	187	13.19	39	14.39	25	12.63	25	12.63	33	12.50	12.58	13.39	1	11	
2.แหล่งแรงงาน	143	10.09	27	9.96	18	9.09	17	8.59	24	9.09	8.92	9.68	6	6	
3.การคมนาคม	190	13.40	38	14.02	28	14.14	16	8.08	35	13.26	11.83	13.08	2	10	
4.จำนวนโรงสี	155	10.93	28	10.33	13	6.57	20	10.10	26	9.85	8.84	10.03	5	7	
5.การบริการขั้นพื้นฐาน	159	11.21	27	9.96	31	15.66	28	14.14	32	12.12	13.97	11.72	3	9	
6.ตลาดส่งออก	58	4.09	16	5.90	5	2.53	10	5.05	8	3.03	3.54	4.51	10	2	
7.ท่าเรือ	35	2.47	13	4.80	9	4.55	12	6.06	10	3.79	4.80	4.02	11	1	
8.ตลาดท้องถิ่น	112	7.90	23	8.49	9	4.55	5	2.53	15	5.68	4.25	6.88	8	4	
9.แหล่งสหกรณ์	179	12.62	28	10.33	16	8.08	25	12.63	26	9.85	10.19	11.05	4	8	
10.การสื่อสาร	121	8.53	22	8.12	25	12.63	17	8.59	30	11.36	10.86	9.17	7	5	
11.ธนาคาร	79	5.57	10	3.69	19	9.60	23	11.62	25	9.47	10.23	6.50	9	3	
รวม	1418	100.00	271	100.00	198	100.00	198	100.00	284	100.00	100.00	100.00			
จำนวนแบบสอบถาม	20		4		3		3		4		10		34		

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

ตารางที่ 5.7 แสดงข้อมูลปี 11 ปัจจัยของจังหวัดนครราชสีมา

ปี/ปัจจัย	ร้อยละ พ.ท. (1)	ร้อยละครัวเรือนเกษตร (2)	เมืองทางคมนาคม (3)			จำนวนโรงสี (4)			การบริหารพื้นที่ฐาน (5)		ระยะทางจากเมืองถึงตลาด (กม.) (6)	ระยะทางจากเมืองถึงท่าเรือ (กม.) (7)	พื้นที่อำเภอ (กม.) (8)	จำนวนสถานีโทร (9)	การสื่อสาร (10)			ขนาดทางหลวง (11)
			ทางหลวงสายหลัก	ทางหลวงสายรอง	ทางหลวงจังหวัด	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	หมู่บ้านที่มีไฟฟ้าใช้	หมู่บ้านที่มีประปาใช้					หรือระบบสาย	ผู้โทรศัพท์	ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข	
เมืองนครราชสีมา	10.61	16.82	1	3	8	201	10	8	99.06	63.84	0	323	24	3	22.79	598	6	41
พิจิตร	18.11	84.62		1	1	12			97.95	36.73	128	449	16	1	0	0	1	
จันทบุรี	12.06	70.02			2	28			100	46.45	20	343	32	1	6.76	10	1	
จันทบุรี	55.03	96.74			4	82			100	25.39	49	372	16	1	3.17	23	1	
สงขลา	40.71	93.3			4	99			98.33	36.63	79	402	30	1	3.66	9	1	
ศรีสะเกษ	4.48	61.38			6	67			82.86	41.86	57	380	46	3	4.57	53	1	1
สุรินทร์	27.53	78.91		1	2	145			98.7	33.64	40	363	22	2	2.83	15	1	1
บุรีรัมย์	40.6	74.83			4	109			99.49	13.63	96	419	24	5	1.93	17	1	1
นครราชสีมา	32.16	64.31	1	1	4	86	2		97.47	44.63	30	353	20	1	5.86	43	1	1
ขอนแก่น	17.86	76.62			1	4	136		97.66	28.03	84	407	41	1	1.68	18	1	1
หนองบัวลำภู	81.51	94.47			1	29			100	47.36	77	400	12	1	5.42	7	1	
ชัยภูมิ	37.42	87.88		1	1	143	3		97.77	31.66	28	351	30	1	1.4	13	1	
อุดรธานี	49.3	77.82			4	109	2		97.77	31.6	37	360	30	1	2.74	14	2	1
มหาสารคาม	41.18	78.43		1	3	85	7	2	99.04	30.86	102	426	22	1	4.1	19	2	4
กาฬสินธุ์	30.47	98.02			3	16			100	45.45	86	409	18	1	8.41	8	1	
ขอนแก่น	62.48	86.04		2	1	83			99.3	27.77	97	420	24	2	3.71	9	1	
บุรีรัมย์	12.16	77.89		1	5	118	2		98.86	48	38	381	41	3	4.17	22	1	5
บุรีรัมย์	0.6	30.87	1		4	4			92.3	34.31	86	408	30	2	12.39	74	2	12
บุรีรัมย์	39.34	63.27		1	3	78	1		99.38	38.27	68	381	30	2	3.98	72	1	4
บุรีรัมย์	9.17	56.49		1	2	30			99.33	64.86	49	372	30	2	6.13	32	2	6
บุรีรัมย์	16.4	52.8	1		2	53	1	1	100	81.16	36	359	22	1	5.21	68	2	1
บุรีรัมย์	4.8	64.79			2	4			97.18	46.47	86	408	26	2	1.77	7	1	
บุรีรัมย์	23.78	81.69	1		1	32			100	28.42	68	361	14	2	0	0	1	
บุรีรัมย์	50.01	96.97		1	2	95		1	99.1	31.26	64	377	20	2	3.83	22	1	
บุรีรัมย์	2.2	0		1		4			88.13	25.42	57	380	26	2	0	0	1	
นครราชสีมา	719.68	1783.78	6	17	72	1807	29	12	2449.68	961.68	1628	8603	645	44	114.24	1143	36	79
ค่าเฉลี่ย	28.78	70.43	0.2	0.89	2.88	72.28	1.12	0.48	97.88	38.08	81.12	394.12	26.8	1.76	4.56	46.72	1.4	3.16
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	20.47	24.06	0.4	0.73	1.84	61.38	2.37	1.6	2.78	11.56	29.2	29.2	8.19	0.95	4.63	114.84	1.02	8.19

(1) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(2) สำนักงานสถิติแห่งชาติ

(3) กรมทางหลวง

(4) กระทรวงอุตสาหกรรม

(5) สำนักงานสถิติแห่งชาติ

(6) (7) (8) กระทรวงมหาดไทย

(9) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(10) องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

(11) ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 5.8 แสดงค่ามาตรฐาน 11 ปัจจัยของจังหวัดนครราชสีมา

ปัจจัย	ร้อยละ ท.น.	ร้อยละครัวเรือนเกษตร	เมืองตามขนาด				จำนวนเมือง				การบริการขั้นพื้นฐาน			ระยะทางจากเมืองถึงตลาด	ระยะทางจากเมืองถึงท่าเรือ	รัศมีอำเภอ (กม.)	จำนวนเกษตร	การสื่อสาร				ธนาคารพาณิชย์
			ทางหลวง	ทางหลวงสายรอง	ทางหลวงจังหวัด	รวม	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	รวม	หมู่บ้านที่มีไฟฟ้าใช้	หมู่บ้านที่มีประปาใช้	รวม					ร้อยละขยายตัว	ผู้โทรศัพท์	ที่ทำการไปรษณีย์	รวม	
เมืองนครราชสีมา	-0.89	-2.23	2.00	3.18	2.78	31.08	2.51	3.78	4.70	46.01	0.39	2.23	2.62	2.08	2.08	-0.22	1.31	4.02	4.82	4.51	13.36	4.62
เมืองขนาดกลาง	-0.52	0.59	-0.50	0.44	-1.02	-3.81	-1.17	-0.47	-0.30	-5.91	-0.01	-0.12	-0.13	-2.22	-2.22	-1.30	-0.80	-1.01	-0.40	-0.39	-1.80	-0.39
รวมทั้งเขต	-0.82	-0.02	-0.50	-0.93	-0.48	-7.66	-0.88	-0.47	-0.30	-5.98	0.73	0.64	1.37	1.41	1.41	0.76	-0.80	0.28	-0.31	-0.39	-0.44	-0.39
รวมทั้งเขตเกษตร	1.28	1.08	-0.50	-0.93	0.61	-4.40	-0.20	-0.47	-0.30	-3.99	0.73	-1.10	-0.37	0.42	0.42	-1.20	-0.80	-0.31	-0.20	-0.39	-0.90	-0.39
คง	0.58	0.95	-0.50	-0.93	0.61	-4.40	0.62	-0.47	-0.30	-1.83	0.13	-0.19	-0.07	-0.61	-0.61	0.51	-0.80	-0.20	-0.32	-0.39	-0.91	-0.39
คงบุรี	-1.19	-0.36	-0.50	-0.93	1.70	-1.14	-0.10	-0.47	-0.30	-3.70	-1.85	0.34	-1.51	0.14	0.14	2.34	1.31	0.00	0.08	-0.39	-0.33	-0.28
จังหวัด	-0.06	0.36	-0.50	0.44	-0.48	-2.18	1.42	-0.47	-0.30	0.86	0.28	-0.39	-0.13	0.72	0.72	-0.46	0.25	-0.43	-0.27	-0.39	-1.08	-0.28
กรุงเทพมหานคร	0.57	0.18	-0.50	-0.93	0.61	-4.40	0.71	-0.47	-0.30	-1.26	0.54	-2.12	-1.57	-1.19	-1.19	-0.22	3.41	-0.68	-0.26	-0.39	-1.22	-0.28
โคราช	0.16	-0.25	2.00	0.44	0.61	13.68	-0.12	0.37	-0.30	-0.38	-0.18	0.66	0.38	1.07	1.07	-0.71	-0.80	0.78	-0.02	-0.39	-0.13	-0.28
อำเภอชุมพลบุรี	-0.53	0.21	-0.50	0.44	0.61	1.08	1.24	-0.47	-0.30	0.33	-0.12	-0.87	-0.98	-0.78	-0.78	1.68	-0.80	-0.64	-0.24	-0.39	-1.27	-0.28
โนนสูง	2.58	1.00	-0.50	0.44	-1.57	-5.44	-0.84	-0.47	-0.30	-5.92	0.73	0.81	1.53	-0.54	-0.54	-1.68	-0.80	0.18	-0.34	-0.39	-0.54	-0.39
โนนไทย	0.42	0.73	-0.50	0.44	-1.02	-3.81	1.38	0.78	-0.30	5.80	-0.08	-0.56	-0.63	1.13	1.13	0.51	-0.80	-0.70	-0.29	-0.39	-1.38	-0.39
โนนสูง	1.00	0.31	-0.50	-0.93	0.61	-4.40	0.71	0.37	-0.30	2.13	-0.08	-0.56	-0.63	0.83	0.83	0.51	-0.80	-0.40	-0.28	0.59	-0.08	-0.28
บัวใหญ่	0.61	0.25	-0.50	0.44	0.07	-0.56	0.25	2.48	0.96	16.42	0.38	-0.62	-0.23	-1.40	-1.40	-0.46	-0.80	-0.10	-0.23	0.59	0.25	0.10
บ้านเหลื่อม	0.08	1.15	-0.50	-0.93	0.07	-6.03	-1.12	-0.47	-0.30	-6.74	0.73	0.64	1.37	-0.86	-0.86	-0.95	-0.80	0.41	-0.33	-0.39	-0.31	-0.38
ประทาย	1.65	0.61	-0.50	1.61	-1.02	1.67	0.21	-0.47	-0.30	-2.76	0.47	-0.89	-0.42	-1.23	-1.23	-0.22	0.25	-0.19	-0.32	-0.39	-0.90	-0.39
ปักธงชัย	-0.61	0.31	-0.50	0.44	1.15	2.71	0.89	0.37	-0.30	2.66	0.31	0.86	1.17	0.78	0.78	1.66	1.31	-0.09	-0.21	-0.39	-0.89	0.22
ป่าซาง	-1.36	-1.64	2.00	-0.93	0.61	8.10	-1.33	-0.47	-0.30	-7.38	-2.04	-0.32	-2.37	-0.82	-0.82	0.51	0.25	1.72	0.26	0.59	2.56	1.08
พิมาย	0.52	-0.30	-0.50	0.44	0.07	-0.56	0.11	-0.05	-0.30	-1.37	0.50	0.02	0.62	0.11	0.11	0.51	0.25	-0.13	0.23	-0.39	-0.28	0.10
สีคิ้ว	-0.96	-0.68	-0.50	0.44	-0.48	-2.18	-0.82	-0.47	-0.30	-5.86	0.48	1.44	1.92	0.42	0.42	0.51	0.25	0.36	-0.12	0.59	0.82	0.36
สูงเนิน	-0.60	-0.73	2.00	-0.93	-0.48	4.84	-0.38	-0.05	0.33	0.30	0.73	2.00	2.73	0.86	0.86	-0.46	-0.80	0.38	0.11	0.59	1.08	-0.28
เมือง	-1.18	-0.23	-0.50	-0.93	-0.48	-7.66	-1.33	-0.47	-0.30	-7.38	-0.26	0.73	0.44	-0.82	-0.82	0.02	0.25	-0.62	-0.34	-0.39	-1.36	-0.39
หนองปรุ	-0.24	0.47	2.00	-0.93	-1.02	3.21	-0.78	-0.47	-0.30	-5.74	0.73	-0.83	-0.11	0.11	0.11	-1.44	0.25	-1.01	-0.40	-0.39	-1.80	-0.39
วิเชียรบุรี	1.04	1.10	-0.50	0.44	-0.48	-2.18	0.44	-0.47	0.33	1.08	0.40	-0.59	-0.19	0.24	0.24	-0.71	0.25	-0.16	-0.21	-0.39	-0.78	-0.39
วังน้ำเขียว	-1.30	-2.93	-0.50	0.44	-1.57	-5.44	-1.33	-0.47	-0.30	-7.38	-3.64	-1.09	-4.64	0.14	0.14	0.02	0.25	-1.01	-0.40	-0.39	-1.80	-0.39

ตารางที่ 5.9 แสดงตาราง 11 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพื้นที่ตลาดข้าวในจังหวัดนครราชสีมา

ปัจจัย อำเภอ	ร้อยละของ พื้นที่ทั้งหมด	ร้อยละของ เดือนกุมภาพันธ์	การคมนาคม	จำนวนโรงสี	การบริการรับ พื้นฐาน	ระยะทางจาก เมืองเวียงจันทน์ จังหวัดขอนแก่น	ระยะทางจาก เมืองมหาสารคาม (กม.)	ที่มีอำนาจ (กม.)	จำนวน สหกรณ์ เกษตร	การมีสภาพ พาณิชย์	ขนาด พาณิชย์	รวม	อันดับ
	*1	*6	*10	*7	*8	*2	*1	*4	*8	*6	*3		
เมืองนครราชสีมา	-9.82	-13.37	310.80	322.04	23.68	4.19	2.09	-0.88	10.44	86.78	13.88	729.50	1
เขวาสินรินทร์	-5.74	3.51	-39.12	-49.28	-1.13	-4.44	-2.22	-4.79	-8.40	-8.99	-1.16	-117.86	23
จันทบุรี	-8.99	-0.10	-78.61	-41.84	12.30	2.82	1.41	3.03	-8.40	-2.19	-1.16	-117.74	22
บ้านด่าน	14.10	6.66	-44.00	-27.94	-3.33	0.83	0.42	-4.79	-5.40	-4.49	-1.16	-70.19	20
คง	6.41	5.70	-44.00	-12.81	-0.80	-1.22	-0.81	2.05	-8.40	-4.56	-1.16	-57.20	18
คง	-13.08	-2.26	-11.39	-26.89	-13.67	0.28	0.14	9.38	10.44	-1.83	-0.79	-49.26	16
จักราช	-0.67	2.11	-21.81	8.00	-1.19	1.45	0.72	-1.86	2.02	-5.43	-0.79	-19.45	12
ชุมพลบุรี	6.30	1.10	-44.00	-8.72	-14.15	-2.39	-1.18	-0.88	27.28	-6.12	-0.79	-43.68	15
โชคชัย	1.81	-1.53	136.80	-2.67	3.39	2.13	1.07	-2.83	-8.40	-0.88	-0.79	129.32	2
ด่านขุนทด	-5.88	1.27	10.80	2.32	-8.85	-1.57	-0.76	7.42	-6.40	-6.36	-0.79	-8.81	11
โนนสูง	28.33	5.99	-54.42	-41.43	13.79	-1.09	-0.64	-6.74	-8.40	-2.70	-1.16	-65.36	19
โนนไทย	4.64	4.36	-38.12	40.63	-5.67	2.27	1.13	2.05	-5.40	-8.88	-1.16	-3.14	9
โนนสูง	11.03	1.84	-44.00	14.91	-6.71	1.86	0.83	2.05	-5.40	-0.45	-0.79	-25.05	14
บัวใหญ่	6.66	1.60	-5.51	107.92	-2.11	-2.80	-1.40	-1.86	-6.40	1.27	0.31	97.68	3
บ้านใหม่	0.91	6.88	-80.30	-47.15	12.30	-1.70	-0.86	-3.81	-8.40	-1.66	-1.16	-102.86	21
ประทาย	18.11	3.64	16.68	-19.36	-3.74	-2.45	-1.23	-0.88	2.02	-4.50	-1.16	7.13	8
ปักธงชัย	-8.92	1.86	27.10	18.59	10.68	1.68	0.79	7.42	10.44	-3.43	0.67	66.68	4
ป่าซาง	-15.14	-9.97	81.00	-51.66	-21.31	-1.84	-0.82	2.05	2.02	12.76	3.24	0.64	7
พิมาย	5.67	-1.79	-5.51	-9.68	4.70	0.21	0.11	2.05	2.02	-1.45	0.31	-3.28	10
สีคิ้ว	-10.54	-3.48	-21.81	-41.02	17.31	0.83	0.42	2.05	2.02	4.08	1.04	-49.11	17
สูงเนิน	-6.65	-4.40	48.39	2.07	24.54	1.72	0.86	-1.86	-5.40	5.30	-0.79	62.78	5
เสิงสาง	-13.00	-1.41	-78.61	-51.66	3.96	-1.54	-0.82	0.10	2.02	-6.73	-1.16	-145.82	24
หนองบุญมาก	-2.69	2.81	32.08	-40.20	-0.87	0.21	0.11	-5.76	2.02	-8.99	-1.16	-22.53	13
บัวลาย	11.41	6.62	-21.81	7.43	-1.88	0.49	0.24	-2.83	2.02	-3.80	-1.16	-3.08	8
วังน้ำเขียว	-14.29	-17.68	-54.42	-51.65	-41.74	0.28	0.14	0.10	2.02	-8.99	-1.16	-187.76	26

2. จังหวัดอุบลราชธานี

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 37 ราย จำแนกเป็น เกษตรกรจำนวน 20 ราย ผู้ประกอบกิจการตลาดข้าว 2 ราย ผู้ประกอบกิจการโรงสีข้าว 7 ราย เจ้าหน้าที่ ธกส. 3 ราย ข้าราชการสำนักงานพาณิชย์จังหวัด 2 ราย และข้าราชการสำนักงานเกษตรจังหวัด 3 ราย จาก 7 อำเภอ คือ อำเภอเขื่องใน อำเภอม่วงสามสิบ อำเภวารินชำราบ อำเภอเดชอุดม อำเภอพิบูลมังสาหาร กิ่งอำเภอดอนมดแดงและอำเภอเมือง โดยเมื่อรวมความต้องการในการลำดับความสำคัญของปัจจัยจากกลุ่มตัวอย่าง 37 ราย พบว่า ร้อยละ 12.19 เห็นว่าตลาดข้าวควรตั้งในบริเวณที่มีการคมนาคมสะดวก รองลงมาร้อยละ 11.71 เห็นว่าตลาดข้าวควรอยู่ในบริเวณที่มีบริการขั้นพื้นฐานครบ และร้อยละ 11.27 เห็นว่าตลาดข้าวควรแหล่งรวมกลุ่มของเกษตรกร และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าตลาดข้าวไม่มีความจำเป็นต้องตั้งใกล้ตลาดส่งออกและท่าเรือ เหตุผลของการลำดับความสำคัญของปัจจัยดังกล่าวเนื่องจากจังหวัดอุบลราชธานีมีความโดดเด่นในด้านการคมนาคมเพราะโครงข่ายการคมนาคมเชื่อมโยงทั่วทั้งภาค ทำให้ปัจจัยด้านการคมนาคมจึงมีความสำคัญที่สุด

ซึ่งการลำดับความสำคัญของปัจจัยดังกล่าว จะถูกนำมาแปลงเป็นค่าน้ำหนักของปัจจัยจากการลำดับความสำคัญของปัจจัยตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดอุบลราชธานีจะได้ว่า

- ปัจจัยด้านแหล่งผลิตข้าว	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 8
- ปัจจัยด้านแหล่งแรงงาน	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 7
- ปัจจัยด้านการคมนาคม	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 11
- ปัจจัยด้านจำนวนโรงสีข้าว	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5
- ปัจจัยด้านการบริการขั้นพื้นฐาน	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 10
- ปัจจัยด้านระยะห่างจากตลาดส่งออก	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2
- ปัจจัยด้านระยะห่างจากท่าเรือ	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1
- ปัจจัยด้านวิถีชีวิตของอำเภอ	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3
- ปัจจัยด้านแหล่งสหกรณ์การเกษตร	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 9
- ปัจจัยด้านการสื่อสาร	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 6
- ปัจจัยด้านแหล่งสถาบันการเงิน	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4

เมื่อรวมค่าคะแนนทั้งหมด สามารถสรุปได้ว่า อำเภอที่เหมาะสมในการจัดตั้งตลาดข้าวในระดับท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานี คือ อำเภอเมือง รองลงมา คือ อำเภวารินชำราบ เดชอุดม พิบูลมังสาหาร เขื่องใน ม่วงสามสิบ บุณฑริก ตระการพืชผล เขมราฐ ไชยภูมิ กุดข้าวปุ้น ศรีเมืองใหม่ กิ่งอำเภอทุ่งศรีภูมิ น้ำยืน สำโรง ตาลชุม โพธิ์ไทร นาจะหลวย กิ่งอำเภอดอนมดแดง สิรินทร กิ่งอำเภอ

ตารางที่ 6.10 แสดงค่าน้ำหนักตามลำดับความสำคัญของปัจจัยในจังหวัดอุบลราชธานี

กลุ่มตัวอย่าง	เกษตรกร		เจ้าของตลาดข้าว		เจ้าของโรงสี		อกล.		พาณิชย์จังหวัด		เกษตรจังหวัด		รวมหน่วยงานราชการ	รวมกลุ่มตัวอย่าง			
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	อันดับ	ค่าน้ำหนัก	
1.แหล่งผลิตข้าว	131	9.57	16	11.27	45	10.11	29	12.13	17	12.88	23	11.62	12.21	10.79	4	8	
2.แหล่งแรงงาน	127	9.28	12	8.45	49	11.01	25	10.48	13	9.85	18	9.09	9.80	9.63	5	7	
3.การคมนาคม	187	13.66	15	10.56	57	12.81	31	12.97	12	9.09	26	13.13	11.73	12.19	1	11	
4.จำนวนโรงสี	137	10.01	12	8.45	35	7.87	28	11.72	15	11.36	9	4.55	9.21	8.88	7	5	
5.การบริการขั้นพื้นฐาน	125	9.13	18	12.68	52	11.69	18	7.53	21	15.91	33	16.67	13.37	11.72	2	10	
6.ตลาดส่งออก	83	6.06	9	6.34	28	6.29	20	8.37	4	3.03	8	4.04	5.15	5.96	10	2	
7.ท่าเรือ	51	3.73	6	4.23	14	3.15	17	7.11	2	1.52	10	5.05	4.56	3.91	11	1	
8.ตลาดท้องถิ่น	128	9.35	12	8.45	34	7.64	17	7.11	11	8.33	4	2.02	5.82	7.82	9	3	
9.แหล่งสหกรณ์	188	13.73	12	8.45	48	10.79	29	12.13	18	13.64	21	10.61	12.13	11.27	3	9	
10.การสื่อสาร	119	8.69	13	9.15	43	9.66	14	5.86	9	6.82	26	13.13	8.60	9.03	6	6	
11.ธนาคาร	93	6.79	17	11.97	40	8.99	11	4.60	10	7.58	20	10.10	7.43	8.80	8	4	
รวม	1369	100	142	100	445	100	239	100	132	100	198	100	100	100			
จำนวนแบบสอบถาม	20		2		7		3		2		3		8		37		

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

ตารางที่ 5.11 แสดงข้อมูลดิบ 11 ปีของจังหวัดอุบลราชธานี

ปีจับ	ร้อยละท.พ.พ. ท.ท.ทั้งหมด	ร้อยละครัว เรือนเกษตร	เป็นสายคนกลุ่ม (๘)			จำนวนไร่ถึง (๙)			การบริการขั้นพื้นฐาน (๘)		ระยะห่างจาก เมืองใกล้เคียง (กม.) (๖)	ระยะห่างจาก เมืองถึงท่าเรือ (กม.) (๗)	วัดมีจำนวน (กม.) (๘)	จำนวน ตำบล (๙)	การถือครอง (๑๐)			ธนาคาร พาณิชย์ (๑๑)
			ทางหลวง สายหลัก	ทางหลวง สายรอง	ทางหลวง จังหวัด	ขนาด เล็ก	ขนาด กลาง	ขนาด ใหญ่	หมู่บ้านที่มี ไฟฟ้าใช้	หมู่บ้านที่มี ประปาใช้					ร้อยละคน มีที่ดิน	ร้อยละคน มีที่ดิน	ที่ทำการไปรษณีย์ ที่ให้บริการ	
เมืองอุบลราชธานี	64.2	38.05	2	3	3	50	1	4	99.2	47.61	0	690	26	12	24.27	281	3	18
ภูค้ำข้าวโนน	45.09	89.13			2	8	1	1	98.5	13.43	78	768	17	1	2.05	7	1	
เขมวารี	48.67	89.99		1	2	6			94.11	19.6	104	794	24	2	2.07	17	1	
เขื่องโนน	45.55	95.08	1		1	77	4	1	99.41	65.11	39	729	24	11	1.31	8	2	
โพนสูง	10.27	76.02			3	1			100	39.53	89	769	37	1	3.59	6	1	1
เขมรุกข	44.09	91.85	1		3	97	9	4	95.18	28.67	45	735	24	3	1.7	55	1	4
ตระการทิพย์	18.67	90.94			2	21	4	3	98.21	41.51	46	736	24	1	1.93	13	1	1
ศาลสูง	34.88	84.85				5	1		96.48	40.35	32	722	17	5	2.58	5	1	1
นาหวาย	26.5	70.02			1	8			98.68	23.33	100	790	26	1	1.37	9	1	
น้ำขุ่น	16.64	76.32			2	9			97.29	25.22	110	800	26	2	0.76	8	1	1
บุณฑริก	16.24	63.14			2	28	5	2	100	39.75	96	776	36	1	0.84	7	1	1
พิบูลมังสาหาร	50.21	77.69		1	5	50	9	2	100	38.88	45	735	28	5	4.5	24	1	2
โพธิ์ทอง	19.09	95.5			2				95.16	19.35	99	769	26	1	1.96	3	1	
ม่วงสามสิบ	45.82	91.76		1	6	32	1		100	43.5	34	724	19	1	1.84	10	1	1
วารินชำราบ	43.01	63.48	1	2	1	52	12	11	99.49	46.73	2	692	24	6	7.89	51	2	8
ศรีเมืองใหม่	17.98	88.38			2	15	1		98.07	30.76	83	773	24	1	1.26	14	1	
สำโรง	54.01	84.48			1	1	1		100	10.52	28	718	16	2			1	1
กิ่ง อ.ดอนมดแดง	44.39								100	45	36	725	15	4				
สิรินธร	25.11								98.82	15.87	56	746	17	4	2.98	2	1	
กิ่ง อ.ทุ่งศรีอุดม	43.74		1						88.63	26	75	765	19	1				
กิ่ง อ.นาเขิน									95.29	33.33	39	729	16	1				
กิ่ง อ.นาตาล									95.91	14.29	93	783	16					
กิ่ง อ.กษัตริย์ศึก									97.29	32.43	27	717	17	1				
จ.อุบลราชธานี	714.06	1263.64	6	8	37	460	49	28	2242.71	739.76	1353	17223	518	67	62.9	518	22	40
ค่าเฉลี่ย	31.04	58.85	0.28	0.34	1.6	20	2.13	1.21	97.5	32.16	58.83	748.82	22.52	2.91	2.73	22.52	0.95	1.73
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	18.49	37.38	0.53	0.76	1.47	26.88	3.39	2.45	2.81	13.28	32.65	32.65	6.39	3.09	4.92	58.95	0.69	4.08

ที่มา : (1) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2) สำนักงานสถิติแห่งชาติ (3) กรมทางหลวง (4) กระทรวงอุตสาหกรรม (5) สำนักงานสถิติแห่งชาติ (6) สำนักงานสถิติแห่งชาติ (7) กรมการขนส่งทางบก (8) กรมการขนส่งทางบก (9) กรมการขนส่งทางบก (10) กรมการไฟฟ้าพลังชลประทาน (11) ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 5.12 แสดงค่ามาตรฐาน 11 ปัจจัยของจังหวัดอุบลราชธานี

ปัจจัย	ร้อยละ ท.นพ.	ร้อยละครัว	เมืองตามขนาด				จำนวนโรงสี				การบริการขั้นพื้นฐาน			ระยะทางจาก		ที่มีอาณาเขต	จำนวน	การสื่อสาร				ธนาคารพาณิชย์			
			ทางหลวงสายหลัก	ทางหลวงสายรอง	ทางหลวงจังหวัด	รวม	ขนาด	ขนาด	ขนาด	รวม	หมู่บ้านที่มี		เมืองถึงตลาด	เมืองถึงท่าเรือ	จำนวน			ระยะทาง	ระยะทาง	ที่ไปบริการ	โทรศัพท์		ที่ทำการไปรษณีย์	โทรเลข	รวม
											*5	*4													
เมืองอุบลราชธานี	1.79	-0.68	3.28	3.60	0.96	33.28	1.12	-0.33	1.14	7.71	0.66	1.16	1.81	1.80	1.80	0.66	2.94	4.38	4.64	2.97	11.69	4.23			
ภูพานิคม	0.76	0.81	-0.49	-0.45	0.27	-3.43	-0.46	-0.33	-0.09	-3.10	0.38	-1.41	-1.03	-0.63	-0.63	-0.87	-0.62	-0.14	-0.27	0.07	-0.34	-0.42			
เขมราฐ	0.96	0.81	-0.49	0.67	0.27	1.83	-0.52	-0.83	-0.49	-6.65	-1.30	-0.96	-2.24	-1.38	-1.38	0.23	-0.30	-0.14	-0.10	0.07	-0.18	-0.42			
เขื่องใน	0.78	0.97	1.39	-0.45	-0.41	3.86	2.12	0.66	-0.09	8.14	0.73	2.48	3.21	0.81	0.81	0.23	2.62	-0.29	-0.29	1.62	0.84	-0.42			
โขงโพธิ์	-1.12	0.46	-0.49	-0.46	0.96	-1.36	-0.71	-0.83	-0.49	-7.11	0.86	0.66	1.51	-1.23	-1.23	2.27	-0.62	0.17	-0.29	0.07	-0.04	-0.18			
เดชอุดม	0.71	0.66	1.39	-0.45	0.86	8.04	2.67	2.03	1.14	22.40	-0.69	-0.26	-1.14	0.42	0.42	0.23	0.03	-0.21	0.67	0.07	0.43	0.66			
ตระกวนพิชัย	-0.67	0.86	-0.49	-0.45	0.27	-3.43	0.04	0.66	0.73	5.97	0.27	0.70	0.98	0.39	0.39	0.23	-0.62	-0.16	-0.17	0.07	-0.26	-0.18			
ตาลชุม	0.21	0.70	-0.49	-0.46	-1.09	-7.62	-0.66	-0.33	-0.49	-6.48	-0.39	0.82	0.23	0.82	0.82	-0.87	0.88	-0.03	-0.31	0.07	-0.27	-0.18			
นาหวางชัย	-0.30	0.30	-0.49	-0.45	-0.41	-6.47	-0.46	-0.83	-0.49	-6.32	-0.32	-0.67	-0.89	-1.26	-1.26	0.66	-0.62	-0.28	-0.24	0.07	-0.44	-0.42			
น้ำยืน	-0.78	0.47	-0.49	-0.46	0.27	-3.43	-0.41	-0.83	-0.49	-8.21	-0.08	-0.62	-0.60	-1.67	-1.67	0.66	-0.30	-0.40	-0.25	0.07	-0.68	-0.18			
บุณฑริก	-0.80	0.11	-0.49	-0.46	0.27	-3.43	0.30	0.86	0.32	5.89	0.86	0.67	1.63	-0.83	-0.83	2.68	-0.62	-0.38	-0.27	0.07	-0.69	-0.18			
พิบูลมังสาหาร	1.04	0.60	-0.49	0.87	2.31	7.96	1.12	2.03	0.32	13.07	0.98	0.49	1.45	0.42	0.42	0.86	0.88	0.38	0.03	0.07	0.46	0.07			
โพธิ์โพธิ์	-0.66	0.98	-0.49	-0.46	0.27	-3.43	-0.74	-0.83	-0.49	-7.22	-0.90	-0.96	-1.86	-1.23	-1.23	0.66	-0.62	-0.16	-0.34	0.07	-0.43	-0.42			
ม่วงสามสิบ	0.80	0.88	-0.49	0.87	2.31	7.96	0.46	-0.33	-0.49	-2.46	0.98	0.86	1.81	0.76	0.76	-0.66	-0.62	-0.18	-0.22	0.07	-0.33	-0.18			
กาฬสินธุ์	0.66	-0.14	1.39	2.18	-0.41	14.48	1.19	2.91	4.00	36.20	0.76	1.10	1.88	1.74	1.74	0.23	1.00	1.06	0.60	1.62	3.07	1.64			
ศรีเมืองใหม่	-0.71	0.74	-0.49	-0.46	0.27	-3.43	-0.19	-0.33	-0.49	-4.36	0.22	-0.11	0.11	-0.74	-0.74	0.23	-0.62	-0.30	-0.15	0.07	-0.39	-0.42			
คำม่วง	1.24	0.69	-0.49	-0.46	-0.41	-6.47	-0.71	-0.33	-0.49	-6.93	0.96	-1.83	-0.67	0.94	0.94	-1.18	-0.30	-0.66	-0.40	0.07	-0.69	-0.18			
พิบูลย์รักษ์	0.72	-1.58	-0.49	-0.46	-1.09	-7.62	-0.74	-0.83	-0.49	-7.22	0.96	0.97	1.92	0.73	0.73	-1.18	0.36	-0.66	-0.40	-1.38	-2.33	-0.42			
สิรินธร	-0.27	-1.58	-0.49	-0.46	-1.09	-7.62	-0.74	-0.83	-0.49	-7.22	-0.26	-1.23	-1.49	0.09	0.09	-0.87	0.36	0.06	-0.38	0.07	-0.24	-0.42			
พิบูลย์รักษ์	0.69	-1.58	1.39	-0.46	-1.09	1.82	-0.74	-0.83	-0.49	-7.22	-3.40	-0.64	-3.94	-0.60	-0.60	-0.66	-0.62	-0.66	-0.40	-1.38	-2.33	-0.42			
พิบูลย์รักษ์	-1.68	-1.68	-0.49	-0.46	-1.09	-7.62	-0.74	-0.83	-0.49	-7.22	-0.46	0.09	-0.38	0.81	0.61	-1.18	-0.62	-0.66	-0.40	-1.38	-2.33	-0.42			
พิบูลย์รักษ์	-1.68	-1.68	-0.49	-0.46	-1.09	-7.62	-0.74	-0.83	-0.49	-7.22	-0.61	-1.36	-1.96	-1.06	-1.06	-1.18	-0.94	-0.66	-0.40	-1.38	-2.33	-0.42			
พิบูลย์รักษ์	-1.68	-1.68	-0.49	-0.46	-1.09	-7.62	-0.74	-0.83	-0.49	-7.22	-0.08	0.02	-0.08	0.97	0.97	-0.67	-0.62	-0.66	-0.40	-1.38	-2.33	-0.42			

ตารางที่ 5.13 แสดงยอดรวม 11 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อที่ตั้งตลาดค้าปลีกในกรุงเทพมหานคร

ปัจจัย อันดับ	ร้อยละของ พื้นที่ทั้งหมด	ร้อยละของ ดัชนีคะแนน	การรวมคะแนน	จำนวนปัจจัย	การปรับการขึ้น พื้นฐาน	ระยะทางจาก เมืองเดิมตลาด (กิโลเมตร)	ระยะทางจาก เมืองใหม่ท่าเรือ (กม.)	รัศมีอาณาเขต (กม.)	จำนวน สถานี	การสื่อสาร	ขนาด พาณิชย์	รวม	อันดับ
	*8	*7	*11	*5	*10	*2	*1	*3	*9	*6	*4		
เมืองกรุงเทพมหานคร	14.35	-3.90	385.90	38.56	18.14	3.80	1.80	1.84	28.47	71.32	16.93	654.81	1
คูขี้ไต้	6.08	5.67	-37.78	-16.51	-10.28	-1.05	-0.53	-2.80	-5.57	-2.04	-1.70	-85.29	11
เขมาภิ	7.58	5.84	20.12	-32.73	-22.45	-2.77	-1.38	0.70	-2.88	-0.95	-1.70	-30.80	8
เรือใน	8.28	8.79	43.55	40.72	32.13	1.21	0.61	0.70	23.55	5.65	-1.70	158.48	5
โงะเจียม	-8.99	3.22	-15.33	-35.53	15.13	-2.45	-1.23	6.81	-5.57	-0.25	-0.72	-44.93	10
นครปฐม	5.65	6.18	88.45	112.00	-11.37	0.85	0.42	0.70	0.25	2.58	2.23	207.94	3
นครสวรรค์	-5.35	8.01	-37.78	29.85	9.78	0.79	0.38	0.70	-5.57	-1.55	-0.72	-3.47	8
กาญจน	1.88	4.87	-82.67	-27.38	2.29	1.84	0.82	-2.80	6.08	-1.80	-0.72	-87.61	16
นาคะหวาย	-2.40	2.09	-80.22	-31.82	-9.87	-2.52	-1.28	1.84	-5.57	-2.65	-1.70	-114.08	18
น้ำเย็น	-6.23	3.27	-37.78	-31.08	-6.03	-3.13	-1.57	1.84	-2.88	-3.50	-0.72	-87.77	14
บุณฑริก	-6.40	0.80	-37.78	29.46	15.28	-1.88	-0.83	7.75	-5.57	-3.51	-0.72	-3.17	7
พิษณุโลก	8.29	3.53	87.47	65.34	14.49	0.85	0.42	2.58	8.08	2.74	0.28	192.05	4
โพธิ์ทอง	-6.17	8.87	-37.78	-38.08	-18.81	-2.48	-1.23	1.84	-5.57	-2.57	-1.70	-102.67	17
ม่วงสามสิบ	5.39	5.17	87.47	-12.31	18.12	1.52	0.75	-1.88	-5.57	-1.98	-0.72	88.18	6
กาฬสินธุ์	5.18	-1.01	158.34	176.00	18.59	3.48	1.74	0.70	9.99	18.42	6.16	397.57	2
ศรีเมืองใหม่	-5.65	5.15	-37.78	-21.81	1.13	-1.48	-0.74	0.70	-5.57	-2.25	-1.70	-70.01	12
ลำปาง	9.84	4.80	-80.22	-29.83	-6.72	1.89	0.94	-3.54	-2.88	-5.27	-0.72	-91.18	15
กิ่ง อ.คลองขนาง	5.78	-11.03	-82.67	-38.08	19.24	1.48	0.73	-3.54	3.17	-13.97	-1.70	-118.61	19
สีวันสร	-2.13	-11.03	-82.67	-38.08	-14.87	0.17	0.09	-2.80	3.17	-1.43	-1.70	-149.08	20
กิ่ง อ.ทุ่งศรีอุดม	5.49	-11.03	21.10	-38.08	-39.38	-0.99	-0.50	-1.88	-5.57	-13.97	-1.70	-84.28	13
กิ่ง อ.นาขี้ย	-13.43	-11.03	-82.67	-38.08	-3.75	1.21	0.61	-3.54	-5.57	-13.97	-1.70	-168.83	22
กิ่ง อ.นาตาล	-13.43	-11.03	-82.67	-38.08	-19.55	-2.08	-1.05	-3.54	-8.48	-13.97	-1.70	-189.80	23
กิ่ง อ.เหล่าเสือโก้ก	-13.43	-11.03	-82.67	-38.08	-8.80	1.85	0.87	-2.80	-5.57	-13.97	-1.70	-164.73	21

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เหล่าเสือโก้ก กิ่งอำเภอนาเย็บ และกิ่งอำเภอนาตาล ตามลำดับ โดยที่อำเภอเมืองมีศักยภาพสูงสุดเนื่องจากอำเภอเมืองจะเป็นศูนย์กลางของตลาด มีเส้นทางคมนาคมผ่านทั้งในระดับสายหลักและสายรอง เชื่อมโยงเป็นโครงข่าย มีชุมทางสถานีรถไฟขนาดใหญ่ มีแรงงานมาก มีการลงทุนของภาครัฐและเอกชนสูง ทำให้อำเภอเมืองมีศักยภาพในการจัดตั้งตลาดข้าวในระดับท้องถิ่นที่จะสามารถรองรับการให้บริการจากอำเภออื่นๆได้สูง

3. จังหวัดบุรีรัมย์

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 30 ราย จำแนกเป็น เกษตรกรจำนวน 18 ราย ผู้ประกอบกิจการโรงสีข้าว 3 ราย เจ้าหน้าที่ ธกส. 3 ราย ข้าราชการสำนักงานพาณิชย์จังหวัด 2 ราย และข้าราชการสำนักงานเกษตรจังหวัด 4 ราย จาก 3 อำเภอ คือ อำเภอลำปลายมาศ อำเภอกระสังและอำเภอเมือง โดยเมื่อรวมความต้องการในการลำดับความสำคัญของปัจจัยจากกลุ่มตัวอย่าง 30 ราย พบว่า ร้อยละ 12.89 เห็นว่าตลาดข้าวควรตั้งใกล้แหล่งผลิตข้าว รองลงมาร้อยละ 12.06 เห็นว่าตลาดข้าวควรอยู่ในบริเวณที่มีการคมนาคมสะดวก และร้อยละ 11.72 เห็นว่าตลาดข้าวควรตั้งใกล้แหล่งสหกรณ์การเกษตร และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าตลาดข้าวไม่มีความจำเป็นต้องตั้งใกล้ตลาดส่งออกและท่าเรือ เหตุผลของการลำดับความสำคัญของปัจจัยดังกล่าวเนื่องจาก จังหวัดบุรีรัมย์มีเนื้อที่ในการปลูกข้าวมีมาก ดังนั้นการจัดตั้งตลาดข้าวใกล้แหล่งผลิตข้าวเท่ากับเป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากกลุ่มตัวอย่างมากขึ้น ซึ่งจะเป็นผลดีต่อเกษตรกรโดยตรง

ซึ่งการลำดับความสำคัญของปัจจัยดังกล่าว จะถูกนำมาแปลงเป็นค่าน้ำหนักของปัจจัยจากการลำดับความสำคัญของปัจจัยตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดบุรีรัมย์ จะได้ว่า

- ปัจจัยด้านแหล่งผลิตข้าว	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 11
- ปัจจัยด้านแหล่งแรงงาน	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 6
- ปัจจัยด้านการคมนาคม	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 10
- ปัจจัยด้านจำนวนโรงสีข้าว	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 7
- ปัจจัยด้านการบริการขั้นพื้นฐาน	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 8
- ปัจจัยด้านระยะห่างจากตลาดส่งออก	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2
- ปัจจัยด้านระยะห่างจากท่าเรือ	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1
- ปัจจัยด้านวิถีชีวิตของอำเภอ	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3
- ปัจจัยด้านแหล่งสหกรณ์การเกษตร	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 9

ตารางที่ 5.14 แสดงค่าน้ำหนักตามลำดับความสำคัญของปัจจัยในจังหวัดบุรีรัมย์

กลุ่มตัวอย่าง	เกษตรกร		เจ้าของโรงสี		อภส.		พาณิชย์จังหวัด		เกษตรจังหวัด		รวมหน่วยงานราชการ	รวมกลุ่มตัวอย่าง		
	ปัจจัย	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	อันดับ
1.แหล่งผลิตข้าว	167	12.77	28	14.14	24	12.12	18	12.68	31	10.51	11.77	12.89	1	11
2.แหล่งแรงงาน	149	11.39	18	9.09	19	9.60	7	4.93	26	8.81	7.78	9.42	6	8
3.การคมนาคม	162	12.39	22	11.11	18	9.09	20	14.08	44	14.92	12.70	12.06	2	10
4.จำนวนโรงสี	127	9.71	19	9.60	18	9.09	15	10.56	26	8.81	9.49	9.60	5	7
5.การบริการขั้นพื้นฐาน	115	8.79	23	11.62	21	10.61	15	10.56	29	9.83	10.33	10.25	4	8
6.ตลาดส่งออก	60	4.59	12	6.08	6	3.03	5	3.52	21	7.12	4.56	5.07	10	2
7.ท่าเรือ	39	2.98	5	2.53	11	5.56	9	6.34	14	4.75	5.55	3.68	11	1
8.ตลาดท้องถิ่น	119	9.10	11	5.56	12	6.06	9	6.34	26	8.81	7.07	7.24	9	3
9.แหล่งสหกรณ์	159	12.16	23	11.62	28	14.14	14	9.86	30	10.17	11.39	11.72	3	9
10.การสื่อสาร	115	8.79	18	9.09	19	9.60	13	9.15	29	9.83	9.53	9.14	7	5
11.ธนาคาร	96	7.34	19	9.60	22	11.11	17	11.97	19	6.44	9.84	8.93	8	2
รวม	1308	100.00	198	100.00	198	100.00	142	100.00	295	100.00	100.00	100.00		
จำนวนแบบสอบถาม	18		3		3		2		4		9		30	

ที่มา : จากการศึกษา

ตารางที่ 5.15 แสดงข้อมูลปี 11 ปีของจังหวัดบุรีรัมย์

ปัจจัย	ร้อยละ หน่วย	ร้อยละครัว	เส้นทางคมนาคม (3)			จำนวนโรงสี (4) *			การบริการขั้นพื้นฐาน (5)		ระยะทางจากเมืองถึงตลาด	ระยะทางจากเมืองถึงท่าเรือ	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวน	การสื่อสาร (10)			ธนาคารพาณิชย์
			ทางหลวงสายหลัก	ทางหลวงสายรอง	ทางหลวงจังหวัด	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	หมู่บ้านที่มีไฟฟ้าใช้	หมู่บ้านที่มีประปาใช้					ระยะทางจากเมืองถึงท่าเรือ (กม.)	จำนวน	จำนวน	
อำเภอ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)
เมืองบุรีรัมย์	57.46	87.95		3	4	3	4	5	100	16.6	0	420	31	4	9.79	135	1	9
กระสัง	52.78	88.31		1	2		3		100	12.58	31	451	22	1	1.97	13	1	1
คูเมือง	41.69	80.69			1				100	14.14	33	453	19	2	1.28	12	1	1
นางรอง	47.08	98.31	1	1	5	4	2	2	100	9.17	54	474	18	12	4.17	59	1	4
นาโพธิ์	45.37	81.77			2				100	18.46	78	496	13	1	1.87	7	1	1
บ้านกรวด	16.74	85.15			3				100	28.57	66	488	24	4	0.85	5	1	1
ประโคนชัย	56.1	67.5	1	1	4	1	1	4	100	25.43	44	484	25	2	2.54	19	1	1
ปะคำ	28.78	82.48		1	3	1			100	11.11	78	498	19	4	1.28	9	1	1
พุทไธสง	51.22	99.83		1	3				100	20.77	64	484	16	4	2.47	13	1	1
พนมทวนชัย	42.84	85.05			1				100	17.18	40	480	14	1			1	1
ละหานทราย	12.4	88.65			4				100	34.83	99	519	38	2	0.68	5	1	1
ลำปลายสมันต์	51.31	84.82		1	3		4	1	100	13.63	32	452	24	4	4.14	20	1	2
สตึก	34.95	71.89		1	4			2	100	20.18	40	480	24	5	1.92	18	1	1
หนองกี่	42.95	74.53	1		3		1		100	18.62	83	503	21	2	4.29	14	1	1
หนองหงส์	45.97	77			1				100	8.24	54	474	18	2	1.39	5	1	1
กิ่ง อ.บ้านจารย์	79.28			1		2	2	2	100	7.5	15	435	18	1	2.38	5		1
กิ่ง อ.โนนสุวรรณ	24.14				1				100	6.79	65	485	10	1				
กิ่ง อ.ราษี	36.55								100	8.92	70	490	14	4				
กิ่ง อ.บ้านใหม่ไชยพจน์	51.85								100	20	84	504	9	1				
กิ่ง อ.โนนดินแดง	0				2				100	80	92	512	27	1				
บุรีรัมย์	818.36	1191.81	3	11	45	11	17	18	2000	371.72	1120	9520	404	68	41.12	337	15	28
ค่าเฉลี่ย	40.91	58.59	0.16	0.55	2.3	0.55	0.85	0.8	100	18.59	58	478	20.2	2.9	2.05	18.85	0.75	1.4
ค่าเฉลี่ยของภาคอีสาน	17.47	35.68	0.38	0.74	1.49	1.12	1.35	1.44	0	11.89	25.68	25.68	6.64	2.49	2.24	29.96	0.43	1.83

* หน่วยเลข : โหลสิบล้านเล็ก รวมรวมเฉพาะโรงสีที่มีขนาดกำลังผลิตมากกว่า 20 เครื่องขึ้นไป

ที่มา : (1) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2) สำนักงานสถิติแห่งชาติ (3) กรมทางหลวง (4) กระทรวงอุตสาหกรรม (5) สำนักงานสถิติแห่งชาติ (6) สำนักงานสถิติแห่งชาติ (7) กรมการไฟฟ้า (8) กรมการไฟฟ้า (9) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (10) องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (11) ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 5.16 แสดงค่ามาตรฐาน 11 ปัจจัยของจังหวัดบุรีรัมย์

ปัจจัย	ร้อยละท.นพ.	ร้อยละศก.	พื้นที่ทางบก				จำนวนเงืงสี				การทหารที่ม.ฐาน			ระยะทางจากเมืองถึงตลาด	ระยะทางจากเมืองถึงท่าเรือ	วัดมีอำนาจ	จำนวน	การสื่อสาร				ขนาดทาง			
			ทางหลวง		ทางหลวง		ขนาด	ขนาด	ขนาด	รวม	หมู่บ้านที่มี		รวม					เมืองถึงตลาด	เมืองถึงท่าเรือ	(ตาม)	ตาม		การสื่อสาร		ขนาด
			สายหลัก	สายรอง	จังหวัด	รวม					หมู่บ้าน	หมู่บ้าน											โทรศัพท์	โทรเลข	
ค่าบอ			*5	*4	*3	*3	*4	*5		*1	*1		*1:11	*1:11	(ตาม)	สาย	*1	*1	*1						
เมืองบุรีรัมย์	0.85	0.23	-0.42	3.31	1.14	4.04	2.18	2.33	2.92	30.48	0	-0.25	-0.25	2.18	2.18	1.63	0.44	3.45	3.94	0.58	7.88	3.94			
กระสัง	0.68	0.19	-0.42	0.61	-0.20	-0.01	-0.49	1.69	-0.56	2.12	0	-0.51	-0.51	0.97	0.97	0.27	-0.76	-0.04	-0.19	0.58	0.42	-0.21			
คูเมือง	0.04	0.59	-0.42	-0.74	-0.67	-2.03	-0.49	-0.63	-0.56	-6.77	0	-0.37	-0.37	0.90	0.90	-0.18	-0.38	-0.34	-0.16	0.58	0.08	-0.21			
นางรอง	0.36	1.09	2.36	0.61	1.81	4.78	3.08	0.85	0.83	16.02	0	-0.79	-0.79	0.08	0.08	-0.18	3.65	0.95	1.41	0.58	2.83	1.36			
นาโพธิ์	0.26	0.62	-0.42	-0.74	-0.20	-1.38	-0.49	-0.63	-0.56	-5.77	0	-0.01	-0.01	-0.78	-0.78	-1.08	-0.76	-0.08	-0.33	0.58	0.17	-0.21			
บ้านกรวด	-1.38	0.72	-0.42	-0.74	0.47	-0.69	-0.49	-0.63	-0.56	-5.77	0	0.84	0.84	-0.39	-0.39	0.57	0.44	-0.49	-0.40	0.58	-0.31	-0.21			
ประโคนชัย	0.81	0.22	2.36	0.61	1.14	4.11	0.40	0.11	2.22	12.76	0	0.68	0.68	0.47	0.47	0.87	-0.38	0.22	0.07	0.58	0.87	-0.21			
ปะคำ	-0.81	0.08	-0.42	0.61	0.47	0.66	0.40	-0.63	-0.56	-4.09	0	-0.63	-0.63	-0.88	-0.88	-0.16	0.44	-0.34	-0.28	0.58	-0.02	-0.21			
พุทไธสง	0.59	1.13	-0.42	0.61	0.47	0.66	-0.49	-0.63	-0.56	-5.77	0	0.18	0.18	-0.31	-0.31	-0.63	0.44	0.19	-0.13	0.58	0.84	-0.21			
พื้ดินดอนชัย	0.11	0.71	-0.42	-0.74	-0.87	-2.03	-0.49	-0.63	-0.56	-5.77	0	-0.12	-0.12	0.82	0.82	-0.83	-0.76	-0.92	-0.56	0.58	-0.80	-0.21			
อ่าวพนา	-1.63	0.81	-0.42	-0.74	1.14	-0.02	-0.49	-0.63	-0.56	-5.77	0	1.37	1.37	-1.57	-1.57	2.38	-0.38	-0.61	-0.40	0.58	-0.43	-0.21			
ลำปลายมาศ	0.80	0.70	-0.42	0.61	0.47	0.66	-0.49	2.33	0.14	8.56	0	-0.42	-0.42	0.93	0.93	0.57	0.44	0.83	0.11	0.58	1.62	0.31			
สตึก	-0.34	0.34	-0.42	0.61	1.14	1.33	-0.49	-0.63	0.83	0.17	0	0.13	0.13	0.62	0.62	0.57	0.84	-0.08	-0.03	0.58	0.48	-0.21			
หนองกี่	0.12	0.42	2.36	-0.74	0.47	2.09	-0.49	0.11	-0.56	-3.81	0	0.00	0.00	-1.05	-1.05	0.12	-0.38	1.00	-0.10	0.58	1.49	-0.21			
หนองหงส์	0.29	0.49	-0.42	-0.74	-0.87	-2.03	-0.49	-0.63	-0.56	-5.77	0	-0.67	-0.67	0.08	0.08	-0.33	-0.38	-0.29	-0.40	0.58	-0.11	-0.21			
กิ่ง อ.บัวราช	2.20	-1.67	-0.42	0.61	-1.54	-1.36	1.29	0.85	0.83	11.46	0	-0.93	-0.93	1.80	1.80	-0.33	-0.76	0.15	-0.40	-1.74	-1.89	-0.21			
กิ่ง อ.โนนสุวรรณ	-0.96	-1.67	-0.42	-0.74	-0.87	-2.03	-0.49	-0.63	-0.56	-5.77	0	-0.99	-0.99	-0.35	-0.35	-1.54	-0.76	-0.92	-0.56	-1.74	-3.22	-0.73			
กิ่ง อ.ชำนิ	-0.14	-1.67	-0.42	-0.74	-1.54	-2.70	-0.49	-0.63	-0.56	-5.77	0	-0.81	-0.81	-0.55	-0.55	-0.83	0.44	-0.92	-0.56	-1.74	-3.22	-0.73			
กิ่ง อ.บ้านใหม่ไชยพจน์	0.83	-1.67	-0.42	-0.74	-1.54	-2.70	-0.49	-0.63	-0.56	-5.77	0	0.12	0.12	-1.09	-1.09	-1.69	-0.76	-0.92	-0.56	-1.74	-3.22	-0.73			
กิ่ง อ.โนนดินแดง	-2.34	-1.67	-0.42	-0.74	-0.20	-1.38	-0.49	-0.63	-0.56	-5.77	0	3.48	3.48	-1.40	-1.40	1.02	-0.76	-0.92	-0.56	-1.74	-3.22	-0.73			

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.17 แสดงผลรวม 11 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อที่ตั้งตลาดค้าปลีกในจังหวัดบุรีรัมย์

ปัจจัย	ร้อยละ พ.นพ.	ร้อยละทวี	การคมนาคม	จำนวนโง่ง	การบริการ	ระยะทางจาก	ระยะทางจาก	รัศมีอาณา	จำนวน	การสื่อสาร	ธนาคาร		
อำเภอ	พ.ท.จังหวัด	เขื่อนเกษตร			พื้นฐาน	เมืองเดิมตลาด	เมืองใหม่ทำนบ	(กม.)	สถานี		พาณิชย์	รวม	อันดับ
	*11	*6	*10	*7	*8	*2	*1	*3	*9	*5	*4		
เมืองบุรีรัมย์	10.42	1.41	40.35	213.36	-2.01	4.38	2.18	4.88	3.98	39.90	16.76	334.67	1
กระสัง	7.48	1.13	-0.10	14.84	-4.04	1.96	0.87	0.81	-8.97	2.09	-0.83	17.43	7
คูเมือง	0.43	3.66	-20.32	-47.39	-2.99	1.79	0.90	-0.64	-3.25	0.38	-0.83	-68.28	14
นางรอง	3.88	6.51	47.81	117.71	-6.34	0.16	0.08	-0.54	32.88	14.87	6.39	222.22	2
นาโพธิ์	2.81	3.73	-13.61	-47.39	-0.09	-1.68	-0.78	-3.25	-8.87	0.88	-0.83	-68.97	13
บ้านกรวด	-16.22	4.30	-8.90	-47.39	8.72	-0.78	-0.38	1.72	3.98	-1.63	-0.83	-68.32	12
ประโคนชัย	8.93	1.33	41.10	89.33	4.80	0.93	0.47	2.62	-3.25	4.36	-0.83	149.80	3
ปะคำ	-8.90	0.48	6.81	-28.64	-5.03	-1.71	-0.88	-0.54	3.98	-0.12	-0.83	-36.66	10
พุทไธสง	6.49	6.78	6.81	-47.39	1.47	-0.82	-0.31	-1.80	3.98	3.20	-0.83	-22.61	9
พืชมงคลชัย	1.22	4.28	-20.32	-47.39	-0.96	1.26	0.82	-2.80	-8.87	-4.48	-0.83	-78.27	16
ละหานทราย	-17.96	4.89	-0.19	-47.39	10.83	-3.36	-1.67	7.14	-3.25	-2.13	-0.83	-63.81	11
ลำปลายมาศ	6.56	4.21	6.81	69.88	-3.33	1.67	0.83	1.72	3.98	8.10	1.24	91.78	4
สตึก	-3.76	2.07	13.32	1.22	1.07	1.26	0.82	1.72	7.69	2.47	-0.83	28.76	6
หนองกี่	1.28	2.61	20.88	-28.65	0.02	-2.10	-1.05	0.38	-3.25	7.43	-0.83	-1.39	8
หนองหงส์	3.19	2.93	-20.32	-47.39	-6.96	0.16	0.08	-0.89	-3.25	-0.64	-0.83	-73.94	16
พิ. อ. หัวพระ	24.16	-10.02	-13.62	80.21	-7.46	3.19	1.80	-0.99	-8.87	-9.98	-0.83	69.49	5
พิ. อ. โนนสุวรรณ	-10.66	-10.02	-20.32	-47.39	-7.94	-0.70	-0.36	-4.61	-8.87	-16.11	-2.90	-127.77	20
พิ. อ. ชำนิ	-1.49	-10.02	-27.04	-47.39	-6.50	-1.09	-0.66	-2.80	3.98	-16.11	-2.90	-111.80	19
พิ. อ. บ้านโนนไชยพนา	6.89	-10.02	-27.04	-47.39	0.96	-2.18	-1.09	-5.08	-8.87	-16.11	-2.90	-110.81	18
พิ. อ. โนนดินแดง	-25.78	-10.02	-13.61	-47.39	27.88	-2.80	-1.40	3.07	-8.87	-16.11	-2.90	-95.83	17

- ปัจจัยด้านรัศมีของอำเภอ มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4
- ปัจจัยด้านแหล่งสหกรณ์การเกษตร มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 11
- ปัจจัยด้านการสื่อสาร มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 8
- ปัจจัยด้านแหล่งสถาบันการเงิน มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3

เมื่อรวมค่าคะแนนทั้งหมด สามารถสรุปได้ว่า อำเภอที่เหมาะสมในการจัดตั้งตลาดข้าวในระดับท้องถิ่นในจังหวัดสุรินทร์ คือ อำเภอเมือง รองลงมา คือ อำเภอปราสาท สังขะ ศีขรภูมิ ท่าตูม จอมพระ รัตนบุรี ลำโรงทับ ชุมพลบุรี กาบเชิง ลำดวน สนม และบัวเชด ตามลำดับ โดยที่อำเภอเมือง มีศักยภาพสูงสุดเนื่องจากอำเภอเมืองจะเป็นศูนย์กลางของตลาด มีเส้นทางคมนาคมผ่านทั้งในระดับสายหลักและสายรองเชื่อมโยงเป็นโครงข่าย มีแรงงานมาก มีการลงทุนของภาครัฐและเอกชน เป็นศูนย์กลางของธุรกิจหลายประเภท ทำให้อำเภอเมืองมีศักยภาพในการจัดตั้งตลาดข้าวในระดับท้องถิ่นที่สามารถรองรับการให้บริการจากอำเภออื่นๆได้สูง

5. จังหวัดศรีสะเกษ

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 28 ราย จำแนกเป็น เกษตรกรจำนวน 16 ราย ผู้ประกอบกิจการตลาดข้าว 2 ราย ผู้ประกอบกิจการโรงสีข้าว 2 ราย เจ้าหน้าที่ ธกส. 3 ราย ข้าราชการสำนักงานพาณิชย์จังหวัด 2 ราย และข้าราชการสำนักงานเกษตรจังหวัด 3 ราย จาก 5 อำเภอ คือ อำเภอน้ำขุ่น อำเภอรัตนวาปี อำเภอศรีณรงค์ อำเภอขุขันธ์ อำเภอเมือง โดยเมื่อรวมความต้องการในการลำดับความสำคัญของปัจจัยจากกลุ่มตัวอย่าง 28 ราย พบว่า ร้อยละ 13.04 เห็นว่าตลาดข้าวควรตั้งใกล้แหล่งผลิตข้าว รองลงมาร้อยละ 12.45 เห็นว่าตลาดข้าวควรอยู่ในบริเวณที่มีการคมนาคมสะดวก และร้อยละ 11.88 เห็นว่าตลาดข้าวควรตั้งใกล้แหล่งรวมกลุ่มของเกษตรกร และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าตลาดข้าวไม่มีความจำเป็นต้องตั้งใกล้ตลาดส่งออกและท่าเรือ เหตุผลของการลำดับความสำคัญของปัจจัยดังกล่าวเนื่องจาก จังหวัดศรีสะเกษมีพื้นที่กว้างเนื้อที่ในการปลูกข้าวมีมาก ดังนั้นการจัดตั้งตลาดข้าวใกล้แหล่งผลิตข้าวเท่ากับเป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากกลุ่มตัวอย่างมากขึ้น ซึ่งจะเป็นผลดีต่อเกษตรกรโดยตรง นอกจากนี้ปัจจัยด้านการคมนาคม การบริการขั้นพื้นฐาน ก็ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยดึงดูดผู้มาใช้บริการมากขึ้น

ซึ่งการลำดับความสำคัญของปัจจัยดังกล่าว จะถูกนำมาแปลงเป็นค่าน้ำหนักของปัจจัยจากการลำดับความสำคัญของปัจจัยตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดศรีสะเกษ จะได้ว่า

ตารางที่ 5.18 แสดงค่าน้ำหนักตามลำดับความสำคัญของปัจจัยในจังหวัดสุรินทร์

กลุ่มตัวอย่าง	เกษตรกร		เจ้าของตลาดข้าว		เจ้าของโรงสี		อกล.		พาณิชย์จังหวัด		เกษตรจังหวัด		รวมหน่วยงานราชการ	รวมกลุ่มตัวอย่าง			
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	อันดับ	ค่าน้ำหนัก	
1.แหล่งผลิตข้าว	145	10.86	7	10.81	65	12.13	23	11.27	13	9.85	29	11.07	10.73	11.08	3	9	
2.แหล่งแรงงาน	115	8.61	8	12.12	59	11.01	11	5.39	10	7.58	20	7.63	8.87	9.65	5	7	
3.การคมนาคม	190	14.23	5	7.58	56	10.45	29	14.22	21	15.91	26	9.92	13.35	11.40	2	10	
4.จำนวนโรงสี	118	8.84	6	9.09	59	11.01	18	8.82	12	9.09	26	9.92	9.28	9.55	6	6	
5.การบริการขั้นพื้นฐาน	154	11.54	4	6.06	54	10.07	19	9.31	21	15.91	16	6.11	10.44	9.53	7	5	
6.ตลาดส่งออก	65	4.87	1	1.52	37	6.90	13	6.37	9	6.82	15	5.73	6.31	4.90	10	2	
7.ท่าเรือ	42	3.15	2	3.03	34	6.34	8	3.92	11	8.33	19	7.25	6.50	4.78	11	1	
8.ตลาดท้องถิ่น	109	8.16	10	15.15	37	6.90	14	6.86	4	3.03	32	12.21	7.37	9.40	8	4	
9.แหล่งสหกรณ์	175	13.11	9	13.64	64	11.94	28	13.73	16	12.12	41	15.65	13.83	13.13	1	11	
10.การสื่อสาร	135	10.11	11	16.67	43	8.02	19	9.31	6	4.55	25	9.54	7.80	10.65	4	8	
11.ธนาคาร	87	6.52	3	4.55	28	5.22	22	10.78	9	6.82	13	4.96	7.52	5.95	9	3	
รวม	1335	100.00	66	100.00	538	100.00	204	100.00	132	100.00	262	100.00	100.00	100.00			
จำนวนแบบสอบถาม	19		1		8		3		2		4		9		37		

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

ตารางที่ 5.19 แสดงข้อมูลปี 11 ปีของจังหวัดสุรินทร์

ปี/ชื่อ	ร้อยละ พ.ท.	ร้อยละครัว	ผลิตภัณฑ์มวลรวม (3)			จำนวนโรงสี (4)			การผลิตไฟฟ้าพื้นฐาน (5)		ระบอบทางจก.	ระบอบทางจก.	พื้นที่อำเภอ (กม.)	จำนวน	การส่งออก (10)			ธนาคาร
			ทางหลวง	ทางหลวง	ทางหลวง	ขนาด	ขนาด	ขนาด	หมู่บ้านที่มี	หมู่บ้านที่มี					เมืองถึงตลาด	เมืองถึงท่าเรือ	สหกรณ์	
อำเภอ	(1)	(2)	สายหลัก	สายรอง	จังหวัด	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ไฟฟ้าใช้	ประมวลใช้	ส่งออกกรม MS	(กม.) (7)	(8)	เกษตร (9)	สินค้าวิสาหกิจ	สาธารณะ	โทรศ.	(11)
เมืองสุรินทร์	58.97	52.48		2	3	213	12	30	98.67	43.13	0	466	24	11	10.67	328	2	11
กาบเชิง	44.41	58.48		1		48			100	18.51	52	517	38	2	0.67	9	1	1
จอมพระ	52.38	96.98		1	1	86	4	4	100	12	26	491	22	1	4.19	18	1	1
ชุมพลบุรี	47.67	76.45			2	94			100	22.62	94	568	30	7	1.9	15	1	1
ท่าตูม	49.85	83.89		1	2	99	3	2	100	28.83	52	517	18	5	3.11	37	1	1
บ้านกรวด	13.47	72.85			1	16	2	2	100	17.24	70	536	21	3	1.77	8	1	1
ปราสาท	54.96	84.6	1	1	3	71	8	6	100	21.17	28	493	27	2	2.67	26	1	1
รัตนบุรี	97.68	89.02			4	102	2	1	100	28.98	70	536	24	2	2.89	19	1	1
ลำทะเมนชัย	38.43	80.02			4	16			100	13.72	26	490	13	1	2.33	3	1	1
ศีร์ษะเกษ	68.07	92.16		1	2	85	6	2	100	12.26	34	499	26	3	3.48	27	1	1
สนม	36.73	93.98			1	48			100	11.26	50	515	12	1	1.6	10	1	1
สังขะ	46.86	83.82	1		7	82			100	23.71	49	514	32	3	1.77	31	1	
ลำไทรทอง	82.24	76.66		1	2	30	2	1	96	26	54	519	18	1	2.69	17	1	
สุรินทร์	659.72	1040.46	2	8	32	869	39	48	1296.67	278.43	604	6649	306	42	39.84	548	14	21
ค่าเฉลี่ย	50.74	80.03	0.15	0.61	2.46	24.53	3	3.89	99.68	21.41	46.46	511.46	23.46	3.23	3.06	42.15	1.07	1.61
สำนักงานคณะกรรมการ	16.98	12.61	0.36	0.62	1.74	49.38	3.55	7.79	1.06	8.82	23.27	23.27	7.24	2.8	2.38	83.05	0.27	2.73

ที่มา : (1) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2) สำนักงานสถิติแห่งชาติ (3) กรมทางหลวง (4) กระทรวงอุตสาหกรรม (5) สำนักงานสถิติแห่งชาติ (6) (7) (8) กระทรวงมหาดไทย (9) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (10) องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (11) ธนาคารแห่งประเทศไทย

สภามหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.20 แสดงค่ามาตรฐาน 11 ปัจจัยของจังหวัดสุรินทร์.

ปี/ปัจจัย	ร้อยละพื้นที่	ร้อยละครัว	เป็นพวกคนจน				จำนวนโรงเรียน				การบริหารท้องถิ่น			ระยะทางจาก		วัดมีอำนาจ	จำนวน	การซื้อสาร				ขนาด			
			ทางหลวง	ทางรอง	ทางหลวง	รวม	ขนาด	ขนาด	ขนาด	รวม	หมู่บ้านที่มี	หมู่บ้านที่มี	รวม	เมืองเมือง	เมืองเมือง			รวม	ระยะทาง	ระยะทาง	รวม		ระยะทาง	ระยะทาง	รวม
			*5	*4	*3		*3	*4	*5		*1	*1		*(-1)	*(-1)				*1	*1			*1		
เมืองสุรินทร์	0.49	-2.18	-0.42	2.24	0.31	7.81	2.81	2.64	3.38	35.44	0.01	2.62	2.63	2.00	2.00	0.07	2.77	3.22	3.44	3.44	10.11	3.44			
กาบเชิง	-0.37	-1.71	-0.42	0.83	-1.41	-3.81	-0.64	-0.85	-0.47	-7.36	0.32	-0.34	-0.02	-0.24	-0.24	2.16	-0.44	-1.08	-0.40	-0.26	-1.72	-0.22			
จอมพระ	0.10	1.34	-0.42	0.63	-0.84	-2.09	0.23	0.28	0.04	2.02	0.32	-1.08	-0.77	0.88	0.88	-0.20	-0.80	0.48	-0.29	-0.28	-0.07	-0.22			
ชุมพลบุรี	-0.18	-0.28	-0.42	-0.98	-0.27	-8.81	0.39	-0.85	-0.47	-4.57	0.32	0.13	0.45	-2.04	-2.04	0.80	1.36	-0.48	-0.33	-0.28	-1.08	-0.22			
ท่าตูม	-0.06	0.31	-0.42	0.63	-0.27	-0.38	0.50	0.00	-0.22	0.40	0.32	0.87	1.19	-0.24	-0.24	-0.76	0.63	0.02	-0.08	-0.28	-0.30	-0.22			
บัวเชด	-2.20	-0.57	-0.42	-0.98	-0.84	-8.54	-1.19	-0.28	-0.22	-5.77	0.32	-0.48	-0.16	-1.01	-1.01	-0.34	-0.08	-0.65	-0.41	-0.28	-1.22	-0.22			
ปราสาท	0.25	0.36	2.38	0.63	0.31	15.26	-0.07	1.41	0.30	6.90	0.32	-0.03	0.25	0.79	0.79	0.49	-0.44	-0.17	-0.19	-0.28	-0.62	-0.22			
รัตนบุรี	2.18	0.71	-0.42	-0.98	0.88	-3.37	0.66	-0.28	-0.36	-1.19	0.32	0.88	1.20	-1.01	-1.01	0.07	-0.44	-0.03	-0.28	-0.28	-0.67	-0.22			
ลำดวน	-0.84	0.00	-0.42	-0.98	0.88	-3.37	-1.21	-0.85	-0.47	-9.37	0.32	-0.89	-0.57	0.82	0.82	-1.44	-0.80	-0.31	-0.47	-0.26	-1.04	-0.22			
ศีขรภูมิ	1.02	0.96	-0.42	0.63	-0.27	-0.38	0.21	0.65	-0.22	2.93	0.32	-1.08	-0.74	0.54	0.54	0.21	-0.08	0.18	-0.18	-0.28	-0.77	-0.22			
สนม	-0.83	1.13	-0.42	-0.98	-0.84	-8.54	-0.54	-0.85	-0.47	-7.36	0.32	-1.18	-0.88	-0.15	-0.15	-1.58	-0.80	-0.54	-0.38	-0.26	-1.18	-0.22			
สังขะ	-5.23	0.31	2.38	-0.98	2.61	15.76	-0.25	-0.85	-0.47	-8.61	0.32	0.27	0.69	-0.11	-0.11	1.18	-0.08	-0.65	-0.13	-0.26	-0.94	-0.68			
ลำเืองทา	0.88	-0.36	-0.42	0.63	-0.27	-0.38	-0.90	-0.28	-0.36	-5.58	-3.45	0.42	-3.04	-0.32	-0.32	-0.76	-0.80	-0.28	-0.30	-0.26	-0.78	-0.68			

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ปัจจัยด้านแหล่งผลิตข้าว	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 11
- ปัจจัยด้านแหล่งแรงงาน	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 8
- ปัจจัยด้านการคมนาคม	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 10
- ปัจจัยด้านจำนวนโรงสีข้าว	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 7
- ปัจจัยด้านการบริการขั้นพื้นฐาน	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 6
- ปัจจัยด้านระยะห่างจากตลาดส่งออก	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2
- ปัจจัยด้านระยะห่างจากท่าเรือ	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1
- ปัจจัยด้านรัศมีของอำเภอ	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4
- ปัจจัยด้านแหล่งสหกรณ์การเกษตร	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 9
- ปัจจัยด้านการสื่อสาร	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5
- ปัจจัยด้านแหล่งสถาบันการเงิน	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3

เมื่อรวมค่าคะแนนทั้งหมด สามารถสรุปได้ว่า อำเภอที่เหมาะสมในการจัดตั้งตลาดข้าวในระดับท้องถิ่นใน จังหวัดศรีสะเกษ คือ อำเภอเมือง รองลงมา คือ อำเภออุทุมพรพิสัย กิ่งอำเภอภูสิงห์ กันทรลักษณ์ กันทรารมณีนุชพันธ์ วาสิไล น้วยทับทัน ชุมหาญ ศรีรัตนะ ขางชุมน้อย โนนคูณ ไพรบึง กิ่งอำเภอเมืองจันทร์ วังหิน ปรวรงค์ บึงนาราง น้ำเกลี้ยง กิ่งอำเภอพยุห์ กิ่งอำเภอเบญจลักษณ์ และกิ่งอำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ ตามลำดับ โดยที่อำเภอเมืองมีศักยภาพสูงสุดเนื่องจากอำเภอเมืองจะเป็นศูนย์กลางของตลาด มีเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงเป็นโครงข่าย มีแรงงานมาก มีการลงทุนของภาครัฐและเอกชนสูง ทำให้อำเภอเมืองมีศักยภาพในการจัดตั้งตลาดข้าวในระดับท้องถิ่นที่จะสามารถรองรับการให้บริการจากอำเภออื่นๆได้สูง

6. จังหวัดชัยภูมิ

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 22 ราย จำแนกเป็น เกษตรกรจำนวน 9 ราย ผู้ประกอบกิจการตลาดข้าว 1 ราย ผู้ประกอบกิจการโรงสีข้าว 3 ราย เจ้าหน้าที่ ธกส. 3 ราย ข้าราชการสำนักงานพาณิชย์จังหวัด 2 ราย และข้าราชการสำนักงานเกษตรจังหวัด 4 ราย จาก 4 อำเภอ คือ อำเภอจัตุรัส อำเภอบ้านเขว้า อำเภอแก้งคร้อและอำเภอเมือง โดยเมื่อรวมความต้องการในการลำดับความสำคัญของปัจจัยจากกลุ่มตัวอย่าง 22 ราย พบว่า ร้อยละ 13.41 เห็นว่าตลาดข้าวควรในบริเวณที่มีการคมนาคมสะดวก รองลงมาร้อยละ 12.83 เห็นว่าตลาดข้าวควรอยู่ในบริเวณที่มีการรวมกลุ่มของ

ตารางที่ 5.22 แสดงค่าน้ำหนักตามลำดับความสำคัญของปัจจัยในจังหวัดศรีสะเกษ

กลุ่มตัวอย่าง	เกษตรกร		เจ้าของตลาดริ้ว		เจ้าของโรงสี		ธกส.		พาณิชย์จังหวัด		เกษตรจังหวัด		รวมหน่วยงานราชการ	รวมกลุ่มตัวอย่าง		
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	อันดับ	ค่าน้ำหนัก
1.แหล่งผลิตข้าว	121	10.17	22	18.67	18	13.64	21	10.61	15	11.38	26	13.13	11.70	13.04	1	11
2.แหล่งแรงงาน	99	8.32	19	14.39	18	13.64	18	9.09	4	3.03	19	9.60	7.24	10.90	4	8
3.การคมนาคม	156	13.11	15	11.36	17	12.88	25	12.63	20	15.15	19	9.60	12.46	12.45	2	10
4.จำนวนโรงสี	127	10.67	6	4.55	21	15.91	20	10.10	8	6.06	18	9.09	8.42	9.89	5	7
5.การบริการขั้นพื้นฐาน	118	9.92	13	9.85	8	6.08	20	10.10	20	15.15	20	10.10	11.78	9.40	6	6
6.ตลาดส่งออก	69	5.80	5	3.79	7	5.30	12	6.06	13	9.85	5	2.53	6.14	5.26	10	2
7.ท่าเรือ	55	4.62	3	2.27	2	1.52	6	3.03	4	3.03	4	2.02	2.69	2.78	11	1
8.ตลาดท้องถิ่น	113	9.50	8	6.08	10	7.58	16	8.08	9	6.82	20	10.10	8.33	7.87	8	4
9.แหล่งสหกรณ์	146	12.27	15	11.36	15	11.38	27	13.64	13	9.85	28	14.14	12.54	11.88	3	9
10.การสื่อสาร	108	9.08	15	11.36	9	6.82	15	7.58	17	12.88	18	9.09	9.85	9.28	7	5
11.ธนาคาร	78	6.55	11	8.33	7	5.30	18	9.09	9	6.82	21	10.61	8.84	7.26	9	3
รวม	1190	100	132	100	132	100	198	100	132	100	198	100	100	100		
จำนวนแบบสอบถาม	18		2		2		3		2		3		8	28		

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

ตารางที่ 5.23 แสดงข้อมูลสิ้นปี 11 ปีของจังหวัดสระบุรี

ปี/ปี	ร้อยละ ท.ท.พ.	ร้อยละตัว	พื้นที่พจนานุกรม (3)			จำนวนโรงเรียน (4)			การบริการขั้นพื้นฐาน (5)		ระยะทางจากเมืองถึงตลาด (กม.) (6)	ระยะทางจากเมืองถึงท่าเรือ (กม.) (7)	วัดในตำบล (กม.) (8)	จำนวนสถานี (9)	การสื่อสาร (10)			ธนาคารพาณิชย์ (11)
			ทางหลวงสายหลัก	ทางหลวงสายรอง	ทางหลวงจังหวัด	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	หมู่บ้านที่มีไฟฟ้าใช้	หมู่บ้านที่ไม่มีไฟฟ้าใช้					ร้อยละหม้อต้ม	ผู้โทรศัพท์	ที่ทำการไปรษณีย์	
ตำบล	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)
เมืองสระบุรี	28.34	94.19		3	5	197	4	7	100	28.47	0	561	27	7	12.99	120	2	9
กันทรลักษ์	43.49	77.59		1	3	51	3		100	43.81	83	854	30	8	2.68	31	1	4
กันทรารมย์	46.4	96.91		1	4	86	1		100	52.51	26	517	14	8	1.61	6	1	1
จตุรพักตรพิมาน	47.4	95.21		1	4	293			97.36	38.12	49	640	19	3	1.11	7	1	
ขุนหาญ	26.94	85.69			2	53	2		100	28.44	60	651	27	4	1.43	7	1	1
น้ำแก่ง	46.02	87.67			1				100	34.92	42	933	13	1			1	
โนนสูง	47.27	92.06			3	67	1		98.03	19.61	56	647	13	1	2.76	9	1	1
เมืองสุรินทร์	57.83	43.38			1	10			100	33.33	42	933	5	1	8.81	6	1	
ปราสาท	75.77	98.92			1	93			97.36	20.17	60	651	14	1	1.49	8	1	1
เทพารักษ์	56.76	92.94			1	82			100	34.61	42	933	11	1	2.06	36	1	
บางขันธมิตร	57.94	98.16			2	91			100	48.38	28	519	10	4	2.89	8	1	1
ราชบุรี	53.3	91.16			3	250		1	100	36.18	39	630	18	4	1.4	6	1	1
วังหิน	57.84	89.28			1	5			100	49.45	24	516	9	3			1	
ศรีวิชัย	41.19	94.33		1		8	1		100	56.98	38	628	10	3	2.01	9	1	
หัวหมาก	78.78	93.76		1		10	1	1	100	32.83	40	631	11	1	2.72	11	1	
รัตนวาปี	98.82	97.52		1	2	221	1	3	100	14.62	25	816	18	4	4.18	26	1	1
วัง อ.ภูสิงห์	9.73		1	1	1				100	13.23	76	667	15	1				
วัง อ.เมืองจันทร์	64.66			1	1				100	28.2	40	631	7	1				
วัง อ.ณงูเหล็ก									100	18.07	62	651	14	1				
วัง อ.ทพ.									100	19.64			5					
วัง อ.โพธิ์ศรีสุวรรณ									100	8.89	46	636	5					
จ. สระบุรี	945.46	1426.69	1	11	36	1617	14	12	2092.74	653.22	857	12677	295	66	47.92	288	17	20
ค่าเฉลี่ย	45.02	87.94	0.04	0.62	1.08	72.23	0.86	0.57	98.66	31.1	40.8	803.88	14.04	2.81	2.28	13.71	0.8	0.86
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	25.43	39.6	0.21	0.73	1.48	89.35	1.08	1.69	0.86	13.46	19.89	136.99	6.97	2.24	3.1	26.71	0.6	2.01

ที่มา : (1) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2) กรมทางหลวง (3) สำนักงานสถิติแห่งชาติ (4) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (5) สำนักงานสถิติแห่งชาติ (6) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (7) กรมการขนส่งทางบก (8) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (9) สำนักงานสถิติแห่งชาติ (10) ธนาคารแห่งประเทศไทย (11) ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 5.24 แสดงค่ามาตรฐาน 11 ปัจจัยของจังหวัดเชียงใหม่

ปัจจัย	ร้อยละ ท.น.	ร้อยละ ส.ว.	เส้นทางคมนาคม				จำนวนโรงเรียน				การบริหารขั้นพื้นฐาน			ระยะทางจาก		วัดมีอำนาจ	จำนวน	การสื่อสาร				ธนาคารพาณิชย์	
			ทางหลวง		ทางหลวง		ขนาด	ขนาด	ขนาด	รวม	หมู่บ้านที่มี		รวม	เมืองถึงตลาด	เมืองถึงท่าเรือ			(กม.)	สถานีโทรศัพ	การสื่อสาร			
			สายหลัก	สายรอง	จังหวัด	รวม					เล็ก	กลาง								ใหญ่	รวม		โทรศัพท์
อำเภอ	ท.ท.ทั้งหมด	เมืองเกษตร	*5	*4	*3	*3	*4	*5		*1	*1		*(-1)	*(-1)		กษัตริย์	*1	*1	*1				
เมืองและนคร	-0.26	0.66	-0.19	3.39	2.29	19.49	1.40	3.08	4.04	36.78	0.40	-0.20	0.21	2.16	0.09	1.86	1.86	3.45	4.13	2.40	9.99	4.00	
กัลยาณิวัฒนา	-0.05	0.24	-0.19	0.65	0.92	4.41	-0.24	2.17	-0.36	6.16	0.40	0.93	1.33	-1.18	-0.37	2.29	1.51	0.12	0.67	0.40	1.19	1.52	
กัลยาณิวัฒนา	0.05	0.73	-0.19	0.65	1.80	6.47	0.16	0.31	-0.36	-0.08	0.40	1.69	1.99	0.76	-0.10	-0.01	2.41	-0.22	-0.30	0.40	-0.12	0.02	
จันทบุรี	0.08	0.69	-0.19	0.65	1.60	6.47	2.47	-0.61	-0.36	3.17	-2.68	0.37	-2.31	-0.43	-0.27	0.71	0.17	-0.38	-0.26	0.40	-0.24	-0.47	
จันทบุรี	-0.71	0.45	-0.19	-0.72	0.23	-3.12	-0.22	1.24	-0.36	2.62	0.40	-0.20	0.20	-1.02	-0.36	1.86	0.62	-0.27	-0.26	0.40	-0.14	0.02	
น้ำบ่อหลวง	0.00	0.50	-0.19	-0.72	-0.45	-5.18	-0.61	-0.61	-0.36	-6.67	0.40	0.28	0.69	-0.06	-0.22	-0.16	-0.72	-0.74	-0.63	0.40	-0.67	-0.47	
โนนสุคนธ์	0.09	0.61	-0.19	-0.72	0.92	-1.07	-0.06	0.31	-0.36	-0.71	-1.89	-0.85	-2.74	-0.80	-0.32	-0.16	-0.72	0.16	-0.18	0.40	0.37	0.02	
บึงสามพัน	0.50	-0.62	-0.19	-0.72	-0.45	-5.18	-0.70	-0.61	-0.36	-6.33	0.40	0.17	0.67	-0.05	-0.22	-1.30	-0.72	2.11	-0.30	0.40	2.21	-0.47	
ปรางค์กู่	1.21	0.73	-0.19	-0.72	-0.45	-5.18	0.23	-0.61	-0.36	-3.54	-2.67	-0.81	-3.48	-1.02	-0.36	-0.01	-0.72	-0.26	-0.22	0.40	-0.08	0.02	
โพธาราม	0.46	0.63	-0.19	-0.72	-0.45	-5.18	0.11	-0.61	-0.36	-3.91	0.40	0.28	0.68	-0.06	-0.22	-0.44	-0.72	-0.07	0.83	0.40	1.16	-0.47	
บางขันหมาก	0.51	0.76	-0.19	-0.72	0.23	-3.12	0.21	-0.61	-0.36	-3.61	0.40	1.28	1.69	0.68	-0.11	-0.66	0.62	0.13	-0.22	0.40	0.31	0.02	
ราชสีห์	0.33	0.59	-0.19	-0.72	0.92	-1.07	1.99	-0.61	0.27	4.67	0.40	0.30	0.70	0.10	-0.19	0.67	0.62	-0.28	-0.30	0.40	-0.18	0.02	
วังน้ำเขียว	0.50	0.54	-0.19	-0.72	-0.45	-5.18	-0.75	-0.61	-0.36	-6.60	0.40	1.36	1.77	0.89	-0.08	-0.72	0.17	-0.74	-0.53	0.40	-0.67	-0.47	
ศรีวิชัย	-0.15	0.67	-0.19	0.65	-1.14	-1.75	-0.72	0.31	-0.36	-2.69	0.40	1.92	2.32	0.16	-0.19	-0.68	0.17	-0.09	-0.18	0.40	0.13	-0.47	
หนองบัวลำภู	1.33	0.65	-0.19	0.65	-1.14	-1.75	-0.70	0.31	0.27	0.62	0.40	0.13	0.63	0.04	-0.20	-0.44	-0.72	0.14	-0.11	0.40	0.44	-0.47	
อุบลราชธานี	2.04	0.75	-0.19	0.65	0.23	2.36	1.67	0.31	1.63	13.89	0.40	-1.22	-0.82	0.84	-0.09	0.57	0.62	0.61	0.44	0.40	1.45	0.02	
กิ่ง อ.ภูสีฐาน	-1.39	-1.72	4.57	0.65	-0.45	24.11	-0.61	-0.61	-0.36	-6.67	0.40	-1.33	-0.83	-1.86	-0.47	0.14	-0.72	-0.74	-0.63	-1.60	-2.67	-0.47	
กิ่ง อ.เมืองจันทร์	0.77	-1.72	-0.19	0.65	-0.45	0.30	-0.61	-0.61	-0.36	-6.67	0.40	-0.22	0.19	0.04	-0.20	-1.01	-0.72	-0.74	-0.63	-1.60	-2.67	-0.47	
กิ่ง อ.เมืองจันทร์	-1.77	-1.72	-0.19	-0.72	-1.14	-7.23	-0.61	-0.61	-0.36	-6.67	0.40	-1.12	-0.71	-1.12	-0.36	-0.01	-0.72	-0.74	-0.63	-1.60	-2.67	-0.47	
กิ่ง อ.ท่ง	-1.77	-1.72	-0.19	-0.72	-1.14	-7.23	-0.61	-0.61	-0.36	-6.67	0.40	-0.66	-0.45	2.16	4.44	-1.30	-1.17	-0.74	-0.63	-1.60	-2.67	-0.47	
กิ่ง อ.โพธิ์ศรีสุวรรณ	-1.77	-1.72	-0.19	-0.72	-1.14	-7.23	-0.61	-0.61	-0.36	-6.67	0.40	-1.80	-1.40	-0.22	-0.24	-1.30	-1.17	-0.74	-0.63	-1.60	-2.67	-0.47	

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 5.25 ยอดรวม 11 ปี 4 ข้อที่มีอิทธิพลต่อสิ่งแวดล้อมภายในจังหวัดพะเยา

ปี 4 ข้อ	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	ข้อ 6	ข้อ 7	ข้อ 8	ข้อ 9	ข้อ 10	ข้อ 11	รวม	อันดับ
	พื้นที่เมือง	เขื่อนกั้นน้ำ	การคมนาคม	จำนวนโรงงาน	การบริการทั้งพื้นฐาน	ระยะห่างจากเมืองสิ่งแวดล้อม (ชกชชชชช)	ระยะห่างจากเมืองท่องเที่ยว (ชชชชชช)	วัดมีอากาศ (ชชชชชช)	จำนวนสัตว์ป่า	การก่อสร้าง	ธนาคารพาณิชย์		
ค่าคะแนน	*11	*8	*10	*7	*6	*2	*1	*4	*9	*5	*3		
เมืองสีเขียว	-2.89	5.30	194.79	257.43	1.24	4.32	0.09	7.44	17.64	49.94	12.01	547.31	1
กับทราฟฟิก	-0.66	1.95	44.10	43.10	7.89	-2.35	-0.37	9.16	13.42	5.97	4.65	127.08	4
กับทราฟฟิก	0.60	5.85	64.65	-0.53	11.95	1.57	-0.10	-0.02	21.85	-0.58	0.07	105.12	5
ชุมชน	1.03	5.51	64.65	22.20	-13.84	-0.87	-0.27	2.85	1.57	-1.20	-1.42	80.21	6
ชุมชน	-7.82	3.99	-31.24	17.64	1.23	-2.03	-0.35	7.44	5.58	-0.88	0.07	-6.57	9
น้ำดื่ม	0.00	3.97	-51.79	-48.67	4.11	-0.13	-0.22	-0.60	-6.47	-4.35	-1.42	-103.55	18
ในชุมชน	0.97	4.87	-10.69	-4.99	-16.45	-1.61	-0.32	-0.60	-6.47	1.85	0.07	-33.38	12
เมือง	5.54	-4.95	-51.79	-44.32	3.41	-0.13	-0.22	-5.19	-6.47	11.03	-1.42	-94.51	17
ป่า	13.30	5.85	-51.79	-24.81	-20.88	-2.03	-0.35	-0.02	-6.47	-0.38	0.07	-87.51	16
โพรง	5.07	5.05	-51.79	-27.39	3.98	-0.13	-0.22	-1.74	-6.47	5.78	-1.42	-69.28	13
อ่างชุมชน	5.59	6.11	-31.24	-25.28	10.11	1.38	-0.11	-2.32	5.58	1.55	0.07	-28.58	11
รายปี	3.58	4.69	-10.69	34.10	4.22	0.19	-0.19	2.27	5.58	-0.82	0.07	42.91	7
พื้นที่	5.54	4.31	-51.79	-45.49	10.59	1.78	-0.08	-2.89	1.57	-4.35	-1.42	-82.23	15
ชีวิต	-1.66	5.33	-17.54	-18.86	13.94	0.30	-0.19	-2.32	1.57	0.64	-1.42	-20.21	10
พื้นที่	14.60	5.72	-17.54	3.82	3.18	0.08	-0.20	-1.74	-6.47	2.18	-1.42	1.51	8
ชุมชน	22.41	5.98	23.56	97.24	-4.93	1.87	-0.09	2.27	5.58	7.26	0.07	161.01	2
พื้นที่	-15.27	-13.72	241.10	-46.67	-5.55	-3.73	-0.47	0.55	-6.47	-14.35	-1.42	134.01	3
พื้นที่	8.48	-13.72	3.01	-46.67	1.12	0.08	-0.20	-4.04	-6.47	-14.35	-1.42	-74.17	14
พื้นที่	-19.47	-13.72	-72.34	-46.67	-4.29	-2.24	-0.38	-0.02	-6.47	-14.35	-1.42	-181.38	20
พื้นที่	-19.47	-13.72	-72.34	-46.67	-2.70	4.32	4.44	-5.19	-10.49	-14.35	-1.42	-177.58	19
พื้นที่	-19.47	-13.72	-72.34	-46.67	-8.38	-0.44	-0.24	-5.19	-10.49	-14.35	-1.42	-192.71	21

เกษตรกร และร้อยละ 12.00 เห็นว่าตลาดข้าวควรใกล้แหล่งนา และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าตลาดข้าวไม่มีความจำเป็นต้องตั้งใกล้ตลาดส่งออกและท่าเรือ

ซึ่งการลำดับความสำคัญของปัจจัยดังกล่าว จะถูกนำมาแปลงเป็นค่าน้ำหนักของปัจจัยจากการลำดับความสำคัญของปัจจัยตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดชัยภูมิ จะได้ว่า

- ปัจจัยด้านแหล่งผลิตข้าว	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 9
- ปัจจัยด้านแหล่งแรงงาน	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 6
- ปัจจัยด้านการคมนาคม	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 11
- ปัจจัยด้านจำนวนโรงสีข้าว	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 8
- ปัจจัยด้านการบริการขั้นพื้นฐาน	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 7
- ปัจจัยด้านระยะห่างจากตลาดส่งออก	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2
- ปัจจัยด้านระยะห่างจากท่าเรือ	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1
- ปัจจัยด้านรัศมีของอำเภอ	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4
- ปัจจัยด้านแหล่งสหกรณ์การเกษตร	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 10
- ปัจจัยด้านการสื่อสาร	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5
- ปัจจัยด้านแหล่งสถาบันการเงิน	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3

เมื่อรวมค่าคะแนนทั้งหมด สามารถสรุปได้ว่า อำเภอที่เหมาะสมในการจัดตั้งตลาดข้าวในระดับท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิ คือ อำเภอเมือง รongลงมา คือ อำเภอคอนสาร จัตุรัส ภูเขียว บำเหน็จณรงค์ คอนสวรรค์ แก้งคร้อ เกษตรสมบูรณ์ บ้านแท่น หนองบัวแดง บ้านเขว้า เทพสถิต หนองบัวระเหว ภูคัฒมพล และกิ่งอำเภอเนินสง่า ตามลำดับ โดยที่อำเภอเมืองมีศักยภาพสูงสุดเนื่องจากอำเภอเมืองจะเป็นศูนย์กลางของตลาด มีเส้นทางคมนาคมผ่านทั้งในระดับสายหลักและสายรองเชื่อมโยงเป็นโครงข่าย มีแรงงานมาก มีการลงทุนของภาครัฐและเอกชนมากกว่าอำเภออื่น ทำให้อำเภอเมืองมีศักยภาพในการจัดตั้งตลาดข้าวในระดับท้องถิ่นที่จะสามารถรองรับการให้บริการจากอำเภออื่นๆได้สูง

7. จังหวัดยโสธร

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 21 ราย จำแนกเป็น เกษตรกรจำนวน 8 ราย ผู้ประกอบกิจการตลาดข้าว 1 ราย ผู้ประกอบกิจการโรงสีข้าว 3 ราย เจ้าหน้าที่ ธกส. 3 ราย ข้าราชการสำนักงานพาณิชย์จังหวัด 2 ราย และข้าราชการสำนักงานเกษตรจังหวัด 4 ราย จาก 3 อำเภอ คือ อำเภอทรายมูล อำเภอป่าติ้วและอำเภอเมือง โดยเมื่อรวมความต้องการในการลำดับความสำคัญของ

ตารางที่ 5.26 แสดงค่าน้ำหนักตามลำดับความสำคัญของปัจจัยในจังหวัดชัยภูมิ

กลุ่มตัวอย่าง	เกษตรกร		เจ้าของตลาดข้าว		เจ้าของโรงสี		ธกส.		พาณิชย์จังหวัด		เกษตรจังหวัด		รวมหน่วยงานราชการ	รวมกลุ่มตัวอย่าง		
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	อันดับ	ค่าน้ำหนัก
1.แหล่งผลิตข้าว	80	12.23	11	18.67	15	7.58	19	8.88	13	10.16	41	15.53	11.52	12.00	3	9
2.แหล่งแรงงาน	60	9.17	8	12.12	12	6.06	15	7.01	15	11.72	27	10.23	9.65	9.25	8	6
3.การคมนาคม	88	13.15	7	10.61	33	16.67	28	13.08	18	12.50	37	14.02	13.20	13.41	1	11
4.จำนวนโรงสี	70	10.70	9	13.64	26	13.13	20	9.35	2	1.58	23	8.71	8.54	11.00	4	8
5.การบริการขั้นพื้นฐาน	61	9.33	6	9.09	21	10.61	24	11.21	12	9.38	18	6.82	9.14	9.54	5	7
6.ตลาดส่งออก	31	4.74	1	1.52	10	5.05	7	3.27	10	7.81	6	2.27	4.45	3.94	10	2
7.ท่าเรือ	26	3.98	2	3.03	3	1.52	20	9.35	12	9.38	6	2.27	7.00	3.88	11	1
8.ตลาดท้องถิ่น	58	8.87	5	7.58	22	11.11	14	6.54	4	3.13	17	6.44	5.37	8.23	8	4
9.แหล่งสหกรณ์	79	12.08	10	15.15	21	10.81	29	13.55	16	12.50	38	14.39	13.48	12.83	2	10
10.การสื่อสาร	58	8.87	3	4.55	21	10.61	20	9.35	13	10.16	26	9.85	9.78	8.45	7	5
11.ธนาคาร	45	6.88	4	6.06	14	7.07	18	8.41	15	11.72	25	9.47	9.87	7.47	9	3
รวม	654	100.00	68	100.00	198	100.00	214	100.00	128	100.00	264	100.00	100.00	100.00		
จำนวนแบบสอบถาม	9		1		3		3		2		4		9		22	

ที่มา : จากการศึกษา

ตารางที่ 5.27 แสดงข้อมูลอื่น 11 ปัจจัยของจังหวัดชัยภูมิ

ปี/ปัจจัย	ร้อยละของพื้นที่เกษตร (1)	ร้อยละของพื้นที่ป่า (2)	พื้นที่ป่าไม้ (3)			จำนวนไร่ (4)			การบริการในพื้นที่ (5)		ระยะทางจากเมืองถึงตลาด (6)	ระยะทางจากเมืองถึงท่าเรือ (7)	วัดมีจำนวน (8)	จำนวนสถานี (9)	การสื่อสาร (10)			ขนาดพื้นที่ (11)
			สวนรุกขชาติ	สวนรุกขชาติ	สวนรุกขชาติ	ขนาด	ขนาด	ขนาด	หมู่บ้านที่มี	หมู่บ้านที่มี					โทรคมนาคม	โทรคมนาคม	โทรคมนาคม	
เมืองชัยภูมิ	32.85	61.64		2	2	308	8	3	89.36	42.85	0	441	27	5	8.69	110	2	10
เกษตรชัยภูมิ	16.64	73.84			4	163			98.38	29.03	102	543	28	2	0.59	6	1	1
เมืองชัยภูมิ	12.97	69.79		1	2	116	1		100	24.32	45	488	22	3	1.38	36	1	1
เกษตรชัยภูมิ	36.82	70.36			5	90			100	34.09	38	479	20	4	1.13	5	1	1
เกษตรชัยภูมิ	8.11	82.38	1		2	36		1	97.29	29.72	125	568	41	4	1.02	6	1	1
เกษตรชัยภูมิ	20.46	92.45		1	6	86	1	1	98.38	35.48	38	479	30	2	2.55	18	2	1
เกษตรชัยภูมิ	4.9	65.61		1		6			84.9	20.75	105	546	48	3	0.97	4	1	1
เกษตรชัยภูมิ	18.9	82.83			3	103			97.05	33.82	13	454	22	2	1.12	5	1	1
เกษตรชัยภูมิ	30.98	82.39			4	29			100	31.37	82	533	17	4	1.64	6	1	1
เกษตรชัยภูมิ	20.98	70.45			4	52	6	3	100	24.32	58	489	17	1	2.13	20	1	1
เกษตรชัยภูมิ	2.23	88.09			1	19			97.61	18.66	85	526	28	3	0	0	1	1
เกษตรชัยภูมิ	26.03	67.22		1	2	75		3	100	27.36	78	519	20	6	2.69	55	1	
เกษตรชัยภูมิ	9.57	68.33			2	136	1		100	19.31	49	490	43	4	0.89	18	1	
เกษตรชัยภูมิ	4.92	68.81			1	24			96	26	33	474	28	1	1.68	3	1	
เกษตรชัยภูมิ	26.82	0			1	8			100	17.07	30	471	11	2	0	0	0	
จังหวัดชัยภูมิ	271.48	1003.29	1	6	38	1237	17	11	1468.96	412.14	891	7606	432	46	28.28	292	16	20
ค่าเฉลี่ย	18.09	68.89	0.08	0.4	2.63	82.46	1.13	0.73	97.93	27.47	59.4	500.4	28.8	3.08	1.76	19.46	1.08	1.33
ส่วนเมืองเกษตรฐาน	10.44	19.61	0.25	0.61	1.5	74.94	2.38	1.18	3.72	7.16	36.34	36.34	10.03	1.39	2.05	28.26	0.44	2.38

ที่มา : (1) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2) กรมป่าไม้ (3) สำนักงานสถิติแห่งชาติ (4) กรมทางหลวง (5) สำนักงานสถิติแห่งชาติ (6) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (7) กรมการขนส่งทางบก (8) กรมการขนส่งทางบก (9) สำนักงานสถิติแห่งชาติ (10) องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (11) ธนาคารแห่งประเทศไทย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.28 แสดงค่ามาตรฐาน 11 ปัจจัยของจังหวัดเชียงใหม่

ปัจจัย	ร้อยละ ร. นว	ร้อยละศรี	เส้นทางคมนาคม				จำนวนโรงไฟฟ้า				การบริการพื้นฐาน			ระยะทางจากเมืองเดิม (กม.)	ระยะทางจากเมืองใหม่ (กม.)	ที่มีอำเภอ	จำนวน	การถือครอง				ขนาด				
			ทางหลวงสายหลัก	ทางหลวงสายรอง	ทางหลวงจังหวัด	รวม	ขนาดเล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	หมู่บ้านที่มีไฟฟ้าใช้	หมู่บ้านที่ไม่มีไฟฟ้าใช้	รวม					เมืองเดิม (กม.)	เมืองใหม่ (กม.)	รวม	สวน		ไร่	ไร่	ไร่	ไร่
เมืองเชียงใหม่	1.39	-0.27	-0.24	2.62	-0.36	8.23	2.98	2.91	1.82	30.21	0.38	2.16	2.63	1.88	1.88	0.02	1.40	3.48	3.20	2.14	8.82	3.67				
เกษตรสมบูรณ์	-0.15	0.35	-0.24	-0.66	0.98	-0.88	0.94	-0.48	-0.82	-2.18	0.12	0.22	0.34	-1.21	-1.21	0.12	-0.76	-0.57	-0.48	-0.14	-1.18	-0.14				
แม่แจ่ม	-0.49	0.15	-0.24	0.98	-0.36	1.67	0.45	-0.06	-0.82	-1.97	0.56	-0.44	0.12	0.41	0.41	-0.48	-0.04	-0.18	0.58	-0.14	0.27	-0.14				
คอนสาร	1.88	0.18	-0.24	-0.66	1.65	1.12	0.10	-0.48	-0.82	-4.71	0.56	0.83	1.48	0.61	0.61	-0.68	0.68	-0.30	-0.51	-0.14	-0.85	-0.14				
คอนสาร	-0.96	-0.23	3.76	-0.66	-0.36	15.12	-0.63	-0.48	0.23	-2.87	-0.17	0.21	0.14	-1.86	-1.86	1.42	0.68	-0.36	-0.48	-0.14	-0.97	-0.14				
จังหวัด	0.23	1.30	-0.24	0.98	1.65	7.67	0.06	-0.06	0.23	1.07	0.12	1.12	1.24	0.61	0.61	0.32	-0.76	0.39	-0.05	2.14	2.47	-0.14				
เทพสถิต	-1.26	-0.06	-0.24	0.98	-1.69	-2.33	-1.02	-0.48	-0.82	-8.07	-3.50	-0.94	-4.44	-1.29	-1.29	2.11	-0.04	-0.38	-0.55	-0.14	-1.07	-0.14				
บ้านเสี้ยว	0.38	0.82	-0.24	-0.66	0.31	-2.88	0.27	-0.48	-0.82	-4.19	-0.24	0.89	0.65	1.31	1.31	-0.48	-0.76	-0.31	-0.51	-0.14	-0.86	-0.14				
บ้านแท่น	1.23	0.78	-0.24	-0.66	0.98	-0.88	-0.71	-0.48	-0.82	-7.16	0.56	0.56	1.10	-0.92	-0.92	-0.98	0.68	-0.10	-0.48	-0.14	-0.72	-0.14				
บ้านเขวาสันติ	0.28	0.18	-0.24	-0.66	0.98	-0.68	-0.41	2.08	1.92	16.85	0.56	-0.44	0.12	0.04	0.04	-0.98	-1.48	0.18	0.02	-0.14	0.07	-0.14				
วิเชียรมาศ	-1.52	-0.34	-0.24	-0.66	-1.02	-6.88	-0.65	-0.48	-0.82	-7.56	-0.09	-1.51	-1.80	-0.72	-0.72	0.12	-0.04	-0.85	-0.89	-0.14	-1.68	-0.14				
สูงเม่น	0.73	0.02	-0.24	0.98	-0.36	1.67	-0.10	-0.48	1.92	7.40	0.56	-0.02	0.54	-0.53	-0.53	-0.68	2.12	0.41	1.26	-0.14	1.53	-0.66				
หนองบัวแดง	-0.82	0.12	-0.24	-0.66	-0.36	-4.88	0.70	-0.06	-0.82	-1.21	0.56	-1.14	-0.58	0.29	0.29	1.62	0.68	-0.52	-0.05	-0.14	-0.71	-0.66				
หนองบัวระเหว	-1.26	0.10	-0.24	-0.66	-1.02	-6.88	-0.78	-0.48	-0.82	-7.36	-0.52	-0.21	-0.72	0.76	0.75	0.12	-1.48	-0.04	-0.58	-0.14	-0.75	-0.66				
วังสามหมอ	0.82	-3.41	-0.24	-0.66	-1.02	-6.88	-0.88	-0.48	-0.82	-7.98	0.56	-1.45	-0.80	0.83	0.83	-1.58	-0.76	-0.85	-0.89	-2.41	-3.85	-0.66				

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.29 แสดงผลรวม 11 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับตลาดข้าวในจังหวัดร้อยเอ็ด

ปัจจัย อำเภอ	ร้อยละ ต.นย	ร้อยละค่า	การควบคุม	จำนวนโรงสี	การบริการรับ	ระยะห่างจาก	ระยะห่างจาก	ที่ดินอำเภอ	จำนวน	การสื่อสาร	ธนาคาร	รวม	อันดับ
	พ.ท.ทั้งหมด	เงินเกษตรกร			พื้นฐาน	เมืองใกล้เคียง (จังหวัดขอนแก่น)	เมืองห่างห้าร้อย (กม.)	(กม.)	สวนกรม	พาณิชย์			
อำเภอ	*9	*8	*11	*8	*7	*2	*1	*4	*10	*6	*3		
เมืองร้อยเอ็ด	12.66	-1.80	80.66	241.69	17.73	3.36	1.68	0.08	13.88	44.12	11.02	436.13	1
เกษตรสมบูรณ์	-1.34	2.13	-9.71	-17.48	2.37	-2.41	-1.21	0.48	-7.63	-5.80	-0.42	-41.11	8
เมืองร้อยเอ็ด	-4.41	0.89	18.42	-16.77	0.81	0.61	0.41	-1.91	-0.43	1.34	-0.42	-0.27	7
เกษตรสุวรรณ	15.11	1.06	12.29	-37.65	10.38	1.21	0.81	-2.71	6.78	-4.76	-0.42	1.87	6
เกษตรสาร	-8.80	-1.38	168.29	-21.37	1.00	-3.71	-1.85	6.66	6.76	-4.86	-0.42	137.62	2
จังหวัด	2.04	7.82	84.42	8.62	8.89	1.21	0.81	1.29	-7.63	12.37	-0.42	118.91	3
เกษตรชัย	-11.37	-0.39	-26.68	-64.65	-31.10	-2.68	-1.29	8.45	-0.43	-5.39	-0.42	-134.69	12
บ้านเขว้า	0.70	4.91	-31.71	-33.49	4.66	2.63	1.31	-1.91	-7.63	-4.76	-0.42	-66.84	11
บ้านเขว้า	11.11	4.76	-9.71	-57.19	7.71	-1.84	-0.82	-3.91	6.76	-3.68	-0.42	-47.26	9
บ้านโพนทราย	2.49	1.09	-9.71	133.23	0.81	0.08	0.04	-3.91	-14.82	0.34	-0.42	109.21	5
ภูคิง	-13.87	-0.24	-76.71	-80.39	-11.19	-1.45	-0.72	0.48	-0.43	-8.40	-0.42	-172.16	14
ภูเขียว	6.84	0.10	18.42	59.24	3.78	-1.06	-0.63	-2.71	21.16	7.66	-1.69	111.20	4
หนองบัวแดง	-7.34	0.76	-53.71	-9.68	-4.09	0.69	0.29	6.48	6.76	-3.63	-1.69	-86.20	10
หนองบัวระเหว	-11.36	0.69	-76.71	-58.79	-5.07	1.49	0.76	0.48	-14.82	-3.77	-1.69	-167.90	13
กิ่ง อ.เมืองเก่า	7.36	-20.48	-76.71	-63.91	-6.29	1.66	0.83	-6.30	-7.63	-19.76	-1.69	-191.91	16

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัจจัยจากกลุ่มตัวอย่าง 21 ราย พบว่า ร้อยละ 13.12 เห็นว่าตลาดข้าวควรตั้งใกล้แหล่งผลิตข้าว รองลงมาร้อยละ 11.59 เห็นว่าตลาดข้าวควรอยู่ในบริเวณที่มีการรวมกลุ่มของเกษตรกร และร้อยละ 11.56 เห็นว่าตลาดข้าวควรตั้งในบริเวณแหล่งแรงงาน และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าตลาดข้าวไม่มีความจำเป็นต้องตั้งใกล้ตลาดส่งออกและท่าเรือ

ซึ่งการลำดับความสำคัญของปัจจัยดังกล่าว จะถูกนำมาแปลงเป็นค่าน้ำหนักของปัจจัย จากการลำดับความสำคัญของปัจจัยตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดยโสธร จะได้ว่า

- ปัจจัยด้านแหล่งผลิตข้าว	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 11
- ปัจจัยด้านแหล่งแรงงาน	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 9
- ปัจจัยด้านการคมนาคม	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 7
- ปัจจัยด้านจำนวนโรงสีข้าว	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 8
- ปัจจัยด้านการบริการขั้นพื้นฐาน	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 6
- ปัจจัยด้านระยะห่างจากตลาดส่งออก	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1
- ปัจจัยด้านระยะห่างจากท่าเรือ	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2
- ปัจจัยด้านราคามีของอำเภอ	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5
- ปัจจัยด้านแหล่งสหกรณ์การเกษตร	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 10
- ปัจจัยด้านการสื่อสาร	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4
- ปัจจัยด้านแหล่งสถาบันการเงิน	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3

เมื่อรวมค่าคะแนนทั้งหมด สามารถสรุปได้ว่า อำเภอที่เหมาะสมในการจัดตั้งตลาดข้าวในระดับท้องถิ่นใน จังหวัดยโสธร คือ อำเภอเมือง รองลงมา คือ อำเภอคำชะอี กุดชุมมหาชะชัย ปาดัว ค้อวัง ทราชมูลและกิ่งอำเภอไทยเจริญ ตามลำดับ โดยที่อำเภอเมืองมีศักยภาพสูงสุดเนื่องจากอำเภอเมืองจะเป็นศูนย์กลางของตลาด มีเส้นทางคมนาคมผ่านเชื่อมโยงเป็นโครงข่าย เป็นศูนย์กลางการบริการทุกประเภท มีการลงทุนของภาครัฐและเอกชนสูง ทำให้อำเภอเมืองมีศักยภาพในการจัดตั้งตลาดข้าวในระดับท้องถิ่นที่จะสามารถรองรับการให้บริการจากอำเภออื่นๆได้สูง

8. จังหวัดอำนาจเจริญ

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 17 ราย จำแนกเป็น เกษตรกรจำนวน 7 ราย ผู้ประกอบกิจการโรงสีข้าว 3 ราย เจ้าหน้าที่ ธกส. 3 ราย ข้าราชการสำนักงานพาณิชย์จังหวัด 2 ราย และข้าราชการสำนักงานเกษตรจังหวัด 4 ราย จาก 3 อำเภอ คือ อำเภอลืออำนาจ อำเภอเสนางคนิคมและอำเภอเมือง โดยเมื่อรวมความต้องการในการลำดับความสำคัญของปัจจัยจากกลุ่มตัวอย่าง 17 ราย พบ

ตารางที่ 5.30 แสดงค่าน้ำหนักตามลำดับความสำคัญของปัจจัยในจังหวัดยโสธร

กลุ่มตัวอย่าง	เกษตรกร		เจ้าของตลาดข้าว		เจ้าของโรงสี		อกล.		พาณิชย์จังหวัด		เกษตรจังหวัด		รวมหน่วยงานราชการ	รวมกลุ่มตัวอย่าง			
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	อันดับ	ค่าน้ำหนัก	
1.แหล่งผลิตข้าว	55	10.48	10	15.15	25	12.44	27	13.43	19	14.39	41	15.53	14.45	13.12	1	11	
2.แหล่งแรงงาน	68	12.93	9	13.64	20	9.95	26	12.94	9	6.62	25	9.47	9.74	11.56	3	9	
3.การคมนาคม	75	14.26	8	12.12	16	7.96	20	9.95	17	12.88	27	10.23	11.02	11.34	5	7	
4.จำนวนโรงสี	46	8.75	11	16.67	21	10.45	22	10.95	9	6.62	31	11.74	9.84	11.42	4	8	
5.การบริการขั้นพื้นฐาน	59	11.22	5	7.58	19	9.45	14	6.97	19	14.39	27	10.23	10.53	9.69	6	6	
6.ตลาดส่งออก	22	4.18	1	1.52	18	8.96	8	3.98	3	2.27	8	3.03	3.09	4.44	11	1	
7.ทำนึ่ง	11	2.09	4	6.06	18	8.96	9	4.48	7	5.30	7	2.65	4.14	5.31	10	2	
8.ตลาดท้องถิ่น	46	8.75	7	10.61	16	7.96	15	7.48	3	2.27	21	7.95	5.90	8.30	7	5	
9.แหล่งสหกรณ์	72	13.69	6	9.09	18	8.96	32	15.92	18	13.64	38	14.39	14.65	11.60	2	10	
10.การสื่อสาร	48	9.13	3	4.55	16	7.96	14	6.97	15	11.36	15	5.68	8.00	7.41	8	4	
11.ธนาคาร	24	4.56	2	3.03	14	6.97	14	6.97	13	9.85	24	9.09	8.63	5.80	9	3	
รวม	526	100	66	100	201	100	201	100	132	100	264	100	100	100			
จำนวนแบบสอบถาม	8		1		3		3		2		4		9		21		

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 5.31 แสดงร้อยละ 11 ปีจัดของจังหวัดไอศร

ปีจับ	ร้อยละท.บ.ว.	ร้อยละตัว	เงินทวงถามหนี้ (๓)			จำนวนใบแจ้ง (๔)			การปรับหนี้เงินต้น (๕)		รวมทวงจาก	รวมทวงจาก	ที่มีอำนาจ	จำนวน	การฟ้องศาล (๑๐)			ธนาคาร
			ทางหลวง	ทางหลวง	ทางหลวง	ขนาด	ขนาด	ขนาด	หมู่บ้านที่มี	หมู่บ้านที่มี					เมืองทั้งประเทศ	เมืองทั้งท่าเรือ	(กม.)	
อำเภอ	(11)	(2)	สายหลัก	สายรอง	จังหวัด	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ไฟฟ้าใช้	ประปาใช้	ส่งออก(กม.) (๖)	(กม.) (7)	(๘)	มาตรา (9)	ที่ไม่บริการ	สายโทรคมนาคม	โทรเลข	(11)
เมืองไอศร	56.89	71.79	1	1	2	198	9	3	100	39.75	0	586	21	9	8.11	120	1	6
กุศชุม	48.6	95.25			1	18		4	97.18	28.03	37	532	22	2	1.25	34	1	1
ศิรินทร์	68.19	49.38			2	76	1		100	47.81	88	683	10	5	2.81	6	1	1
คำเรือแก้ว	30.38	95.83	1		3	95	3		100	54.36	23	618	16	1	2	9	2	1
ทรายมูล	47	89.64			1	56			100	27.45	18	813	13	1	2.27	7	1	1
ป่าดัว	39.97	87.51		1		77	2		100	39.82	24	819	20	3	2.46	7	1	1
นพทนะชัย	60.52	96.93			3	73	1		100	48.95	41	636	15	3	1.64	6	1	
เมืองมหา	27.22	99.75		1	2	71	5	1	99.12	22.8	74	689	26	3	3.26	17	1	
กิ่ง อ.ไทยเจริญ	48.82								97.52	17.07	54	649	13	1				
จ.บ.ไอศร	425.49	886.08	2	3	14	852	21	8	993.83	325.84	339	5694	157	28	23.89	206	9	11
ค่าเฉลี่ย	47.27	78.23	0.22	0.33	1.65	73.55	2.33	0.88	99.31	38.18	37.68	632.68	17.44	3.11	2.65	22.88	1	1.22
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	12.68	30.89	0.42	0.47	1.08	52.96	2.83	1.45	1.08	12.18	22.82	22.92	5.36	2.42	2.12	35.58	0.47	1.75

ที่มา (1) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (4) กระทรวงอุตสาหกรรม (9) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
 (2) สำนักงานสถิติแห่งชาติ (5) สำนักงานสถิติแห่งชาติ (10) องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย
 (3) กรมทางหลวง (6) (7) (8) กระทรวงมหาดไทย (11) ธนาคารแห่งประเทศไทย

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.32 แสดงค่ามาตรฐาน 11 ปัจจัยของจังหวัดสกลนคร

ปัจจัย	ร้อยละ ท.นพ.	ร้อยละ ส.ท.	เส้นผ่านศูนย์กลาง				จำนวนโรงเรียน				การบริหารชั้นต้น			ร้อยละจาก	ร้อยละจาก	วิธีมีอำนาจ	จำนวน	การสื่อสาร				ธนาคารพาณิชย์			
			ทางหลวงสายหลัก	ทางหลวงสายรอง	ทางหลวงจังหวัด	รวม	ขนาด ๓	ขนาด ๔	ขนาด ๕	รวม	หมู่บ้านที่มีไฟฟ้า	หมู่บ้านที่มีประปา	รวม	เมืองถึงตลาด	เมืองถึงท่าเรือ			(คน)	สหกรณ์	หรือหน่วยงานอื่น	ผู้โทรศัพย์		ที่ทำการไปรษณีย์	โทรเลข	รวม
														๕	๔										
เมืองบึงได	0.68	-0.14	1.85	1.42	0.42	18.21	2.37	2.36	1.46	23.84	0.63	0.29	0.93	1.84	1.84	0.68	2.43	2.67	2.73	0.00	5.30	2.73			
กุสุม	0.10	0.62	-0.63	-0.71	-0.62	-7.04	-1.09	-0.82	2.16	4.20	-1.97	-0.67	-2.64	0.03	0.03	0.86	-0.46	-0.62	0.31	0.00	-0.30	-0.13			
สีบัว	1.65	-0.87	-0.63	-0.71	0.42	-4.21	0.03	-0.47	-0.61	-4.84	0.63	0.94	1.57	-1.32	-1.32	-1.38	0.78	0.07	-0.47	0.00	-0.40	-0.13			
คำชะอี	-1.33	0.63	1.85	-0.71	1.37	10.63	0.41	0.24	-0.61	-0.88	0.63	1.49	2.13	0.64	0.64	-0.46	-0.87	-0.31	-0.38	2.13	1.43	-0.13			
ทราชนคร	-0.02	0.43	-0.63	-0.71	-0.62	-7.04	-0.33	-0.82	-0.61	-7.33	0.63	-0.72	-0.08	0.86	0.86	-0.83	-0.87	-0.18	-0.45	0.00	-0.63	-0.13			
ป่าติ้ว	-0.65	0.37	-0.63	1.42	-1.46	-1.36	0.07	-0.12	-0.61	-3.31	0.63	0.28	0.92	0.60	0.60	0.48	-0.05	-0.10	-0.45	0.00	-0.64	-0.13			
นาคพระชัย	1.04	0.67	-0.63	-0.71	1.37	-1.36	-0.01	-0.47	-0.61	-4.95	0.63	1.05	1.68	-0.15	-0.15	-0.46	-0.05	-0.48	-0.47	0.00	-0.95	-0.70			
เมืองมุกดาหาร	-1.56	0.78	-0.63	1.42	0.42	4.30	-0.05	0.94	0.08	4.04	-0.18	-1.10	-1.28	-1.59	-1.59	1.97	-0.05	0.29	-0.17	0.00	0.12	-0.70			
วังสามหมอ	0.12	-2.47	-0.63	-0.71	-1.46	-9.87	-1.38	-0.62	-0.61	-10.60	-1.66	-1.67	-3.23	-0.71	-0.71	-0.83	-0.87	-1.26	-0.64	-2.13	-4.02	-0.70			

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.23 แสดงยอดรวม 11 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อที่ตั้งตลาดข้าวในจังหวัดสกลนคร

ปัจจัย ตัวบอก	ร้อยละท.น.ย.	ร้อยละค.ว.	การคงภาค	จำนวนโรงสี	การบริการรับ	ระยะทางจาก	ระยะทางจาก	รัศมีอำเภอ	จำนวน	การสื่อสาร	ขนาด	รวม	อันดับ
	พ.ท.ทั้งหมด	เดือนเกษตร			พื้นฐาน	เมืองสกลนคร (ส่งออกนอก)	เมืองท่าเรือ (ท.น.)	(ท.น.)	สหกรณ์ เกษตร	พาณิชย์			
ค่าคะแนน	*11	*9	*7	*8	*8	*1	*2	*5	*10	*4	*3		
เมืองไฮไฮ	7.48	-1.29	113.45	180.72	5.57	1.64	3.29	3.32	24.33	21.22	8.18	377.80	1
ภูคช	1.07	5.54	-49.27	33.80	-15.82	0.03	0.05	4.26	-4.58	-1.21	-0.38	-26.72	4
ศิขริ	16.15	-7.82	-29.48	-38.70	9.44	-1.32	-2.65	-6.94	7.81	-1.81	-0.38	-53.49	7
คำเขื่อนแก้ว	-14.65	5.71	73.88	-7.02	12.78	0.64	1.28	-2.28	-8.72	5.71	-0.38	68.74	2
ทรายมูล	-0.23	3.81	-49.27	-58.61	-0.49	0.85	1.72	-4.15	-8.72	-2.51	-0.38	-117.80	8
ป่าดัว	-7.20	3.29	-9.51	-26.48	6.50	0.60	1.19	2.38	-0.48	-2.17	-0.38	-33.24	5
นาทมศรี	11.49	6.03	-9.65	-39.80	10.10	-0.15	-0.29	-2.28	-0.45	-3.81	-2.10	-30.71	6
เมืองนาหว้า	-17.38	6.85	30.11	32.31	-7.67	-1.89	-3.17	9.85	-0.48	0.48	-2.10	47.22	3
กิ่ง อ.โพนทราย	1.34	-22.21	-69.08	-83.98	-19.38	-0.71	-1.43	-4.15	-8.72	-18.09	-2.10	-228.52	9

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ว่า ร้อยละ 11.89 เห็นว่าตลาดข้าวควรตั้งใกล้โรงสี รองลงมาร้อยละ 11.77 เห็นว่าตลาดข้าวควรอยู่ในบริเวณที่มีการบริการขั้นพื้นฐานครบ และร้อยละ 11.16 เห็นว่าตลาดข้าวควรตั้งใกล้ธนาคาร และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าตลาดข้าวไม่มีความจำเป็นต้องตั้งใกล้ตลาดส่งออกและท่าเรือ เหตุผลของการลำดับความสำคัญของปัจจัยดังกล่าวเนื่องจาก จังหวัดอำนาจเจริญมีโรงสีให้บริการในจำนวนจำกัด และประกอบกับจังหวัดอำนาจเจริญไม่มีตลาดข้าว การค้าข้าวในจังหวัดจึงเกิดขึ้นที่โรงสี โดยโรงสีทั้งหมดตั้งอยู่ในอำเภอเมือง ขนาดพื้นที่ของเมืองไม่ใหญ่มากทำให้การซื้อขายข้าวในเมืองจึงเกิดความสะดวก เพราะมีการคมนาคมเชื่อมโยงถึงกันโดยทั่ว ทำให้บริเวณใกล้เคียงกับโรงสีข้าวได้รับอิทธิพลในการจัดตั้งตลาดข้าว

ซึ่งการลำดับความสำคัญของปัจจัยดังกล่าว จะถูกนำมาแปลงเป็นค่าน้ำหนักของปัจจัยจากการลำดับความสำคัญของปัจจัยตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดอำนาจเจริญจะได้ว่า

- ปัจจัยด้านแหล่งผลิตข้าว	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 6
- ปัจจัยด้านแหล่งแรงงาน	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5
- ปัจจัยด้านการคมนาคม	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 7
- ปัจจัยด้านจำนวนโรงสีข้าว	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 11
- ปัจจัยด้านการบริการขั้นพื้นฐาน	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 10
- ปัจจัยด้านระยะห่างจากตลาดส่งออก	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2
- ปัจจัยด้านระยะห่างจากท่าเรือ	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1
- ปัจจัยด้านรัศมีของอำเภอ	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3
- ปัจจัยด้านแหล่งสหกรณ์การเกษตร	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 8
- ปัจจัยด้านการสื่อสาร	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 9
- ปัจจัยด้านแหล่งสถาบันการเงิน	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4

เมื่อรวมค่าคะแนนทั้งหมด สามารถสรุปได้ว่า อำเภอที่เหมาะสมในการจัดตั้งตลาดข้าวในระดับท้องถิ่น ในจังหวัดอำนาจเจริญ คือ อำเภอเมือง รองลงมา คือ อำเภอเสนางคนิคม พนา ชานุมาน หัวตะพาน กิ่งอำเภอสิขอำนาจ และอำเภอปทุมราชวงศา ตามลำดับ โดยที่อำเภอเมืองมีศักยภาพสูงสุดเนื่องจากอำเภอเมืองจะเป็นศูนย์กลางของตลาด มีเส้นทางคมนาคมผ่านทั้งในระดับสายหลักและสายรองเชื่อมโยงเป็นโครงข่ายมีการลงทุนของภาครัฐและเอกชนสูงกว่าอำเภออื่น ทำให้อำเภอเมืองมีศักยภาพในการจัดตั้งตลาดข้าวในระดับท้องถิ่นที่จะสามารถรองรับการให้บริการจากอำเภออื่นๆ ได้สูง

ตารางที่ 5.34 แสดงค่าน้ำหนักตามลำดับความสำคัญของปัจจัยในจังหวัดอำนาจเจริญ

กลุ่มตัวอย่าง	เกษตรกร		เจ้าของโรงสี		ธกส.		พาณิชย์จังหวัด		เกษตรจังหวัด		รวมหน่วยงานราชการ	รวมกลุ่มตัวอย่าง			
	ปัจจัย	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน		ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	อันดับ
1.แหล่งผลิตข้าว	48	8.41	4	6.06	31	15.66	22	16.67	38	13.64	15.32	9.93	6	8	
2.แหล่งแรงงาน	53	9.28	7	10.61	21	10.61	11	8.33	26	9.85	9.60	9.83	7	5	
3.การคมนาคม	73	12.78	5	7.58	24	12.12	13	9.85	24	9.09	10.35	10.24	5	7	
4.จำนวนโรงสี	55	9.63	11	16.67	22	11.11	8	6.08	29	10.98	9.39	11.89	1	11	
5.การบริการขั้นพื้นฐาน	53	9.28	9	13.64	22	11.11	20	15.15	29	10.98	12.42	11.78	2	10	
6.ตลาดส่งออก	37	6.48	1	1.52	12	6.06	11	8.33	16	6.06	6.82	4.94	10	2	
7.ทำเรือ	26	4.55	2	3.03	15	7.58	5	3.79	6	2.27	4.55	4.04	11	1	
8.ตลาดท้องถิ่น	56	9.81	3	4.55	12	6.06	5	3.79	19	7.20	5.68	6.68	9	3	
9.แหล่งสหกรณ์	70	12.28	6	9.09	19	9.60	15	11.36	39	14.77	11.91	11.09	4	8	
10.การสื่อสาร	57	9.98	10	15.15	13	6.57	15	11.36	19	7.20	8.38	11.17	3	9	
11.ธนาคาร	43	7.53	8	12.12	7	3.54	7	5.30	21	7.95	5.60	8.42	8	4	
รวม	571	100	66	100	198	100	132	100	264	100	100	100			
จำนวนแบบสอบถาม	7		1		3		2		4		9		17		

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

ตารางที่ 5.35 แสดงข้อมูลปี 11 ปัจจัยของจังหวัดอำนาจเจริญ

ปัจจัย อำเภอ	ร้อยละที่พบ พ.ท. พื่นมณ (1)	ร้อยละครัว เรือนเกษตร (2)	สิ่งแวดล้อมตาม (3)			จำนวนโรงเรียน (4)			การบริการขั้นพื้นฐาน (5)		ระยะทางจาก เมืองถึงตลาด ส่งออกตาม (6)	ระยะทางจาก เมืองถึงท่าเรือ ตาม (7)	วัดมีจำนวน ตาม (8)	จำนวน สถานี ตาม (9)	การถือครอง (10)			ขนาด (11)
			ทางหลวง สายหลัก	ทางหลวง สายรอง	ทางหลวง จังหวัด	ขนาด เล็ก	ขนาด กลาง	ขนาด ใหญ่	หมู่บ้านที่มี ไฟฟ้าใช้	หมู่บ้านที่มี ประปาใช้					ไร่นาน้อย ที่ให้บริการ	ไร่นากลาง สาย	ไร่นามาก	
เมืองอำนาจเจริญ	74.43	78.03		2	1	1	2	2	100	36.89	0	845	20	3	843	92	1	3
ชานุมาน	26.46	98.48			2				100	16.15	75	720	20	8	2.1	5	1	1
ปทุมราชวงศา	57.21								100	24.19	32	877	13	1			1	1
พนา	93.57	70.89			2				100	57.77	41	898	17	2	2.62	7	1	1
ภักดี อ.ดีอ.อำนาจ	80.18			1					100	39.47	20	866	18	1				1
เสนางคนิคม	30.66	81.85		1	1				100	86.42	28	873	17	2	1.76	5	1	1
นิคมพัฒนา	33.18	89.02			1				100	97.5	36	880	18	1	1.44	4	1	1
จ.อำนาจเจริญ	396.98	417.27	0	4	7	1	2	2	700	396.39	231	4746	123	16	18.24	113	6	9
ค่าเฉลี่ย	66.51	69.81	0	0.67	1	0.14	0.28	0.28	100	62.34	33.14	878	17.57	2.28	2.32	16.14	0.86	1.29
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	25	38.42		0.73	0.76	0.36	0.7	0.7	0	30.78	21.1	21.1	2.19	1.66	2.66	31.06	0.36	0.7

ที่มา :

(1) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(2) สำนักงานสถิติแห่งชาติ

(3) กรมทางหลวง

(4) กระทรวงอุตสาหกรรม

(5) สำนักงานสถิติแห่งชาติ

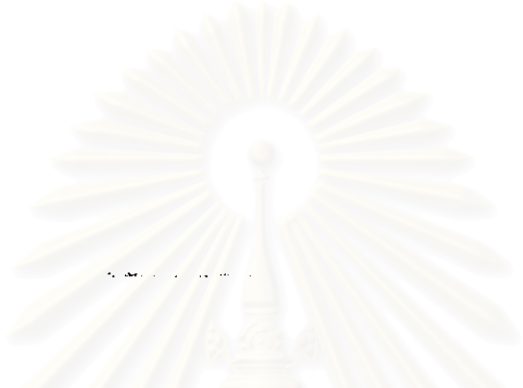
(6) (7) (8) กระทรวงมหาดไทย

(9) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(10) องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

(11) ธนาคารแห่งประเทศไทย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.36 แสดงค่ามาตรฐาน 11 ปัจจัยของจังหวัดอำนาจเจริญ

ปัจจัย	ร้อยละ ท.น.ย. พ.ท.ทั้งหมด	ร้อยละครัว เรือนมาตรฐาน	เป็นตารางขนาด				จำนวนโรงสี				การบริการขั้นพื้นฐาน			ระยะทางจาก	ระยะทางจาก	วัดมีอำนาจ	จำนวน	การสื่อสาร				ธนาคาร	
			ทางหลวง	ทางหลวง	ทางหลวง		ขนาด	ขนาด	ขนาด		หมู่บ้านที่มี	หมู่บ้านที่มี		เมืองถึงตลาด	เมืองถึงท่าเรือ	กม.)		สถานี	ร้อยละมาตรฐาน	ตู้โทรศัพท์	ที่ทำการไปรษณีย์		
			สายหลัก	สายรอง	จังหวัด	รวม	*3	*4	*5	รวม	ไฟฟ้าใช้	ประปาใช้	รวม	ส่งออกกม.)	กม.)			กม.ตร.	*1	*1	*1		รวม
เมืองอำนาจเจริญ	0.72	0.51	0	1.98	0.00	7.83	2.45	2.46	2.46	29.48	0	-0.53	-0.53	1.57	1.66	1.11	0.43	2.31	2.44	0.43	5.18	2.46	
ราษีไศล	-1.20	0.96	0	-0.78	1.33	0.87	-0.41	-0.40	-0.40	-4.82	0	-1.21	-1.21	-1.98	-1.99	1.11	2.24	-0.08	-0.38	0.43	-0.01	-0.40	
บึงสามพัน	0.03	-1.56	0	-0.78	-1.33	-7.13	-0.41	-0.40	-0.40	-4.82	0	-0.92	-0.92	0.05	0.05	-2.09	-0.77	-0.86	-0.52	0.43	-0.87	-0.40	
พนม	1.48	0.29	0	-0.78	1.33	0.87	-0.41	-0.40	-0.40	-4.82	0	0.18	0.18	-0.37	-0.38	-0.26	-0.17	0.08	-0.29	0.43	0.21	-0.40	
วัง อ.สิรินธร	0.95	-1.56	0	0.69	-1.33	-1.65	-0.41	-0.40	-0.40	-4.82	0	-0.42	-0.42	0.62	0.62	0.20	-0.77	-0.86	-0.52	-2.43	-3.62	-0.40	
เสนาญนิคม	-1.04	0.58	0	0.59	0.00	2.36	-0.41	-0.40	-0.40	-4.82	0	1.43	1.43	0.24	0.24	-0.26	-0.17	-0.22	-0.35	0.43	-0.16	-0.40	
หัวตะพาน	-0.93	0.77	0	-0.78	0.00	-3.13	-0.41	-0.40	-0.40	-4.82	0	1.47	1.47	-0.08	-0.08	0.20	-0.77	-0.33	-0.38	0.43	-0.29	-0.40	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.37 แสดงผลรวม 11 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อที่ตั้งอาคารจักรในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ปัจจัย อำนาจ	ร้อยละ ท.น.จ.	ร้อยละค.ร.	การคมนาคม	จำนวนโรงสี	การบริการรับ	ระยะทางจาก	ระยะทางจาก	รัศมีอำนาจ	จำนวน	การสื่อสาร	ขนาด	รวม	อันดับ
	ค.ท.ทั้งหมด	เขื่อนภักดี			พื้นฐาน	เมืองใกล้เคียง (กม.)	เมืองท่าเรือ (กม.)	(กม.)	สถานี ขนส่ง	พาณิชย์			
ค่าคะแนน	*6	*5	*7	*11	*10	*2	*1	*3	*8	*9	*4		
เมืองอำนาจเจริญ	4.30	2.53	54.78	324.07	-5.35	3.14	1.66	3.33	3.47	48.59	9.83	448.27	1
ขานุมาน	-7.21	4.80	6.08	-53.07	-12.09	-3.97	-1.89	3.33	17.83	-0.12	-1.60	-47.82	4
ปทุมพรพงศา	0.17	-7.76	-49.82	-53.07	-9.16	0.11	0.05	-6.28	-6.17	-8.70	-1.60	-142.30	7
พนา	8.89	1.47	6.08	-53.07	1.78	-0.75	-0.38	-0.78	-1.35	1.89	-1.60	-37.83	3
วัง อ.ดีอานา	5.68	-7.76	-11.56	-53.07	-4.18	1.25	0.62	0.59	-6.17	-34.41	-1.60	-110.83	6
เขื่อนภักดี	-6.23	2.89	16.44	-53.07	14.33	0.49	0.24	-0.78	-1.35	-1.31	-1.60	-29.95	2
ห้วยพนา	-6.60	3.83	-21.92	-53.07	14.88	-0.18	-0.09	0.66	-6.17	-2.85	-1.60	-72.18	5

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

9. จังหวัดมุกดาหาร

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 13 ราย จำแนกเป็น เกษตรกรจำนวน 3 ราย ผู้ประกอบกิจการโรงสีข้าว 1 ราย เจ้าหน้าที่ ชกส. 3 ราย ข้าราชการสำนักงานพาณิชย์จังหวัด 2 ราย และข้าราชการสำนักงานเกษตรจังหวัด 4 ราย จาก 2 อำเภอ คือ อำเภอนิคมน้ำอ้อยและอำเภอเมือง โดยเมื่อรวมความต้องการในการลำดับความสำคัญของปัจจัยจากกลุ่มตัวอย่าง 13 ราย พบว่า ร้อยละ 13.97 เห็นว่าตลาดข้าวควรตั้งในบริเวณที่มีการบริการขั้นพื้นฐานสะดวก รองลงมาร้อยละ 12.69 เห็นว่าตลาดข้าวควรใกล้แหล่งที่นา และร้อยละ 12.07 เห็นว่าตลาดข้าวควรอยู่ในบริเวณที่มีการคมนาคมสะดวก และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าตลาดข้าวไม่มีความจำเป็นต้องตั้งใกล้ตลาดส่งออกและท่าเรือ เนื่องจากความห่างของระยะทางทำให้กลุ่มตัวอย่างไม่ให้ความสำคัญต่อยปัจจัยทั้งสอง

ซึ่งการลำดับความสำคัญของปัจจัยดังกล่าว จะถูกนำมาแปลงเป็นค่าน้ำหนักของปัจจัยจากการลำดับความสำคัญของปัจจัยตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดมุกดาหาร จะได้ว่า

- ปัจจัยด้านแหล่งผลิตข้าว	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 10
- ปัจจัยด้านแหล่งแรงงาน	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4
- ปัจจัยด้านการคมนาคม	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 9
- ปัจจัยด้านจำนวนโรงสีข้าว	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 6
- ปัจจัยด้านการบริการขั้นพื้นฐาน	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 11
- ปัจจัยด้านระยะห่างจากตลาดส่งออก	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2
- ปัจจัยด้านระยะห่างจากท่าเรือ	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1
- ปัจจัยด้านรัศมีของอำเภอ	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3
- ปัจจัยด้านแหล่งสหกรณ์การเกษตร	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 8
- ปัจจัยด้านการสื่อสาร	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 7
- ปัจจัยด้านแหล่งสถาบันการเงิน	มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5

เมื่อรวมค่าคะแนนทั้งหมด สามารถสรุปได้ว่า อำเภอที่เหมาะสมในการจัดตั้งตลาดข้าวในระดับท้องถิ่นในจังหวัดมุกดาหาร คือ อำเภอเมือง รองลงมา คือ อำเภอนิคมน้ำอ้อย ดงหลวง คำชะอี ดอนตาล ห้วยใหญ่ และอำเภอหนองสูง ตามลำดับ โดยที่อำเภอเมืองมีศักยภาพสูงสุดเนื่องจากอำเภอเมืองจะเป็นศูนย์กลางของตลาด มีเส้นทางคมนาคมผ่านมีแรงงานมาก มีการลงทุนของภาครัฐและเอกชนสูงกว่าอำเภออื่น ทำให้อำเภอเมืองมีศักยภาพในการจัดตั้งตลาดข้าวในระดับท้องถิ่นมากที่สุด

ตารางที่ 5.38 แสดงค่าน้ำหนักตามลำดับความสำคัญของปัจจัยในจังหวัดมุกดาหาร

กลุ่มตัวอย่าง	เกษตรกร		เจ้าของโรงสี		ธกส.		พาณิชย์จังหวัด		เกษตรจังหวัด		รวมหน่วยงานราชการ	รวมกลุ่มตัวอย่าง			
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	อันดับ	ค่าน้ำหนัก	
1.แหล่งผลิตข้าว	21	8.97	11	16.67	26	13.13	12	9.09	40	15.15	12.46	12.70	2	10	
2.แหล่งแรงงาน	18	7.69	4	6.08	8	4.04	7	5.30	21	7.95	5.77	6.51	8	4	
3.การคมนาคม	23	9.83	9	13.64	30	15.15	16	12.12	29	10.98	12.75	12.07	3	9	
4.จำนวนโรงสี	21	8.97	5	7.58	16	8.08	11	8.33	26	9.85	8.75	8.43	6	6	
5.การบริหารพื้นที่ฐาน	29	12.39	10	15.15	29	14.65	21	15.91	29	10.98	13.85	13.80	1	11	
6.ตลาดส่งออก	20	8.55	1	1.52	19	9.60	8	6.08	21	7.95	7.87	5.98	10	2	
7.ท่าเรือ	12	5.13	2	3.03	8	4.04	8	6.08	17	6.44	5.51	4.58	11	1	
8.ตลาดท้องถิ่น	23	9.83	3	4.55	9	4.55	2	1.52	16	6.08	4.04	6.14	9	3	
9.แหล่งสหกรณ์	28	11.97	7	10.61	22	11.11	21	15.91	32	12.12	13.05	11.87	4	8	
10.การสื่อสาร	24	10.26	8	12.12	15	7.58	14	10.61	16	6.08	8.08	10.15	5	7	
11.ธนาคาร	15	6.41	6	9.09	16	8.08	12	8.09	17	6.44	7.87	7.79	7	5	
รวม	234	100.00	66	100.00	198	100.00	132	100.00	264	100.00	100.00	100.00			
จำนวนแบบสอบถาม	3		1		3		2		4		9		13		

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

ตารางที่ 5.29 แสดงข้อมูลปี 11 ปัจจัยของจังหวัดมุกดาหาร

ปี/จังหวัด	ร้อยละ ท.น.ก. ทั้งหมด	ร้อยละ (1)	เป็นสหกรณ์ (2)			จำนวนโรงสี (4)			การบริการ (5) (6)		ร้อยละจาก เมืองมุกดาหาร	ร้อยละจาก เมืองสีทันดร	โรงสีบ้าน (กม.)	จำนวน สหกรณ์ (ข)	การสื่อสาร (9)			ธนาคาร (11)
			ทางหลวง สายหลัก	ทางหลวง สายรอง	ทางหลวง จังหวัด	ขนาด เล็ก	ขนาด กลาง	ขนาด ใหญ่	หมู่บ้าน ไฟฟ้าใช้	หมู่บ้าน ประปาใช้					เมืองมุกดาหาร ส่งวิทยุ (ค)	เมืองสีทันดร (ด)	โทรคมนาคม สายเคเบิล (ง)	
เมืองมุกดาหาร	16.47	83.07		1	5	105	8	4	99.21	30.48	0	732	34	13	13.95	45	1	3
คำชะอี	15.12	80.21			1	37			100	30.68	36	767	24	1	2.85	34	1	1
ดงหลวง	4.01	73.75			2	34			100	40	35	767	44	1	1.57	6	1	1
ดงนาคร	16.17	74.85			2	7			100	35.69	35	767	28	4	2.43	5	1	1
นิคมคำสร้อย	26.83	89.58		1	1	30			100	42.85	28	760	19	3	3.33	21	1	2
หนองสูง	8.11	76.18			2	45			100	25.58	52	784	17	1			1	1
เข้านใหญ่	42.03	79.39			1	31			97.87	27.9	31	783	12	5	5.18	21	1	1
จ.มุกดาหาร	128.54	537.03	0	2	14	289	8	4	898.89	233.04	218	5340	178	28	29.31	132	7	10
คำชะอี	18.38	76.71	0	0.28	2	41.28	0.85	0.57	99.55	33.29	30.85	762.85	25.14	4	4.18	18.85	1	1.42
ส่วนเมืองมุกดาหาร	11.7	4.2	0	0.45	1.31	28.17	2.1	1.4	0.82	5.82	14.44	14.44	10.09	3.98	4.25	15.28	0	0.73

ที่มา : (1) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (4) กระทรวงอุตสาหกรรม (8) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
 (2) สำนักงานสถิติแห่งชาติ (5) สำนักงานสถิติแห่งชาติ (10) องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย
 (3) กรมทางหลวง (6) (7) (8) กระทรวงกลาโหม (11) ธนาคารแห่งประเทศไทย

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.40 แสดงค่ามาตรฐาน 11 ปัจจัยของจังหวัดภูเก็ต

ปัจจัย อำเภอ	ร้อยละ ท.น.ว.	ร้อยละครัว เรือนยากจน	เมืองทางคมนาคม				จำนวนโรงเรียน				การบริการขั้นพื้นฐาน			ระยะทางจาก เมืองจังหวัด	ระยะทางจาก เมืองท่าเรือ	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวน สถานี	การสื่อสาร				ขนาด พื้นที่
			ทางหลวง สายหลัก	ทางหลวง สายรอง	ทางหลวง จังหวัด	รวม	ขนาด เล็ก	ขนาด กลาง	ขนาด ใหญ่	รวม	หมู่บ้านที่มี ไฟฟ้าใช้	หมู่บ้านที่มี ประปาใช้	รวม					ร้อยละ โทรศัพท์	ร้อยละ โทรสาร	ร้อยละ โทรเลข	รวม	
เมืองภูเก็ต	-0.16	1.51	0	1.00	2.29	13.27	2.28	2.46	2.46	28.84	-0.42	-0.48	-0.80	2.14	2.14	0.88	2.27	2.30	1.71	0	4.01	2.18
คำชะอี	-0.28	0.83	0	-0.62	-0.76	-4.78	-0.16	-0.40	-0.41	-4.12	0.64	-0.44	0.10	-0.29	-0.29	-0.11	-0.78	-0.31	0.99	0	0.68	-0.68
คลองหลวง	-1.23	-0.70	0	-0.62	0.00	-2.48	-0.28	-0.40	-0.41	-4.44	0.64	1.13	1.68	-0.29	-0.29	1.67	-0.78	-0.61	-0.84	0	-1.46	-0.68
คลองลาด	-0.19	-0.44	0	-0.62	0.00	-2.49	-1.22	-0.40	-0.41	-7.31	0.64	0.39	0.93	-0.29	-0.29	0.08	0.00	-0.41	-0.91	0	-1.32	-0.68
โคกคำชะอี	0.71	-1.70	0	1.00	-0.76	4.11	-0.40	-0.40	-0.41	-4.88	0.64	1.61	2.16	0.20	0.20	-0.61	-0.26	-0.20	0.14	0	-0.08	0.78
หนองสูง	-0.88	-0.13	0	-0.62	0.00	-2.49	0.13	-0.40	-0.41	-3.28	0.64	-1.30	-0.78	-1.46	-1.46	-0.81	-0.78	-0.88	-1.23	0	-2.22	-0.68
หน้ามโนญ	2.02	0.64	0	-0.62	-0.76	-4.78	-0.36	-0.40	-0.41	-4.76	-2.30	-0.91	-3.21	-0.01	-0.01	-1.30	0.25	0.24	0.14	0	0.38	-0.68

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.41 มูลค่ารวม 11 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรายได้ประชาชาติในจังหวัดสุพรรณบุรี

ปี จำแนก	ร้อยละของ พ.ท.ทั้งหมด	ร้อยละของ เงินภาษี	การคมนาคม	จำนวนโรงเรียน	การบริการขั้น พื้นฐาน	ระหว่างจาก เมืองในเขต จังหวัด	ระหว่างจาก เมืองในเขต อื่น	ที่มีอาชีพ	จำนวน	การสื่อสาร	ธนาคาร	รวม	อันดับ
	*10	*4	*8	*5	*11	*2	*1	*3	*8	*7	*6		
ค่าคะแนน													
เมืองสุพรรณบุรี	-1.82	6.06	119.43	173.04	-9.88	4.27	2.14	2.63	18.18	28.07	10.82	353.16	1
ค่ายฉะเชิงเทรา	-2.77	3.33	-43.01	-24.89	1.09	-0.67	-0.29	-0.34	-8.06	4.76	-2.88	-71.44	4
คลองขวาง	-12.27	-2.82	-22.40	-26.81	18.44	-0.67	-0.29	6.81	-8.06	-10.18	-2.88	-60.03	3
ดอนเจดีย์	-1.87	-1.77	-22.40	-43.88	10.26	-0.67	-0.29	0.26	0.05	-9.23	-2.88	-72.37	6
นิคมคำชะโนด	7.07	-6.79	36.99	-29.17	23.74	0.38	0.20	-1.83	-2.02	-0.42	3.97	32.14	2
หนองสูง	-8.78	-0.60	-22.40	-19.58	-8.36	-2.93	-1.46	-2.42	-8.06	-16.62	-2.88	-90.87	7
บ้านใหญ่	20.23	2.66	-43.01	-28.63	-36.29	-0.02	-0.01	-3.91	2.02	2.63	-2.88	-86.22	8

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.3 สรุปผลการวิเคราะห์

สืบเนื่องจากพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีขนาดกว้างถึง 89,323,633 ไร่ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา รายได้จากการยังชีพจึงมาจากการค้าข้าว โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างมีพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปีและข้าวนาปรังถึง 17,630,744 ไร่ ได้ผลผลิต 4,601,238 ตัน โดยมีพื้นที่ในบางส่วนของจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ ยโสธร อยู่ในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ซึ่งเป็นแหล่งปลูกข้าวหอมมะลิส่งออกของประเทศไทย แต่จากสภาพปัจจุบันภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างมีตลาดข้าวจำกัด และแต่ละแห่งอยู่ห่างไกลกัน ทั้งที่ความจำเป็นของการมีตลาดข้าวในพื้นที่นี้มีสูง เนื่องจากเหตุผลที่กล่าวมาในข้างต้น คือ ภายในภาคผลิตข้าวได้เป็นจำนวนมาก และตลาดข้าวยังอำนวยความสะดวกประโยชน์ต่อเกษตรกร เพื่อไม่ให้ถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง โรงสีสามารถเลือกคุณภาพข้าวได้ตามต้องการ ราคาในการซื้อขายเป็นธรรม โดยอ้างอิงจากราคาข้าวในประเทศ ตลาดข้าวจึงเป็นแหล่งข่าวสารข้อมูลประกอบการตัดสินใจซื้อขาย รวมทั้งข่าวสารที่เป็นประโยชน์อื่นๆที่เกี่ยวข้องกับเรื่องข้าว การเพิ่มตลาดข้าวจึงช่วยแก้ปัญหาความไม่เพียงพอของตลาดข้าวในพื้นที่ และเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรโดยทางอ้อม

ในการศึกษาเพื่อกำหนดที่ตั้งและโครงข่ายตลาดข้าวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง จะอาศัยการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดตลาดข้าวตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง โดยปัจจัยดังกล่าวได้มาจากทฤษฎีแหล่งที่ตั้ง การสัมภาษณ์ผู้ดำเนินกิจการตลาดข้าวได้โดยประสบผลสำเร็จในปัจจุบัน รวมทั้งจากการค้นคว้างานวิจัยของหน่วยงานหลายหน่วย ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน สรุปเป็น 11 ปัจจัย คือ

- ปัจจัยด้านแหล่งผลิตข้าว
- ปัจจัยด้านแหล่งแรงงาน
- ปัจจัยด้านการคมนาคม
- ปัจจัยด้านจำนวนโรงสีข้าว
- ปัจจัยด้านการบริการขั้นพื้นฐาน
- ปัจจัยด้านระยะห่างจากท่าเรือ
- ปัจจัยด้านวิสัยของอำเภอ
- ปัจจัยด้านแหล่งสหกรณ์การเกษตร
- ปัจจัยด้านการสื่อสาร
- ปัจจัยด้านแหล่งสถาบันการเงิน

ตั้งแต่ละปัจจัยมีความสำคัญต่อการกำหนดที่ตั้งและโครงข่ายตลาดข้าวทั้งสิ้น ขึ้นตอนต่อไป คือ การลำดับความสำคัญของปัจจัยเพื่อเป็นตัวแทนของค่าน้ำหนักใช้ในการหาศักยภาพของพื้นที่

เริ่มจากปัจจัยด้านแหล่งผลิตข้าวและจำนวนครัวเรือนเกษตร จะกระจายอยู่ทั่วไปในทุกจังหวัด ทุกอำเภอ โดยที่ส่วนใหญ่อำเภอเมืองในแต่ละจังหวัดจะมีจำนวนครัวเรือนเกษตรน้อย เนื่องจากประชากรในอำเภอเมืองจะมีอาชีพหลากหลาย เพราะเป็นศูนย์กลางของธุรกิจการค้าและบริการ ประกอบกับที่ดินในอำเภอเมืองส่วนใหญ่จะมีราคาสูง เหมาะสำหรับการใช้ที่ดินเพื่อการค้าและบริการ หรืออุตสาหกรรมมากกว่า ทำให้ภายในอำเภอเมืองจึงมีที่นาและเกษตรกรรมน้อยกว่าในอำเภออื่นๆ

ปัจจัยด้านการคมนาคม อำเภอเมืองของแต่ละจังหวัด จะเป็นศูนย์กลางของการคมนาคม มีทางหลวงสายหลักผ่าน รวมทั้งบางจังหวัด เช่น นครราชสีมา อุบลราชธานี มีสนามบินพาณิชย์ และในจังหวัดนครราชสีมา อุบลราชธานี บุรีรัมย์ สุรินทร์ และศรีสะเกษมีเส้นทางรถไฟผ่านตัวอำเภอ

ปัจจัยด้านโรงสี ในแต่ละอำเภอจะมีโรงสีขนาดเล็กตั้งอยู่ตามหมู่บ้านเป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่รับสีข้าวเพื่อใช้บริโภคในท้องถิ่น ขณะที่โรงสีขนาดใหญ่และขนาดกลางจะตั้งอยู่ในบางอำเภอที่มีการคมนาคมสะดวก เนื่องจากทั้งโรงสีขนาดกลางและขนาดใหญ่ จะต้องขนข้าวเปลือกจากแหล่งต่างๆ มาแปรรูปเป็นข้าวสารก่อนขนถ่ายไปยังแหล่งผู้บริโภคทั่วไป

ปัจจัยด้านการบริการขั้นพื้นฐาน จะพิจารณาจากหมู่บ้านที่มีไฟฟ้าและประปาใช้ตลอดทั้งปี โดยจังหวัดบุรีรัมย์และอำนาจเจริญ ทุกหมู่บ้านมีไฟฟ้าใช้ตลอดทั้งปี ขณะที่น้ำประปายังให้บริการได้ในบางหมู่บ้านเท่านั้น เกษตรกรส่วนใหญ่จะใช้น้ำบาดาลเพื่อการยังชีพและน้ำฝนเพื่อการทำนา

ปัจจัยเรื่องระยะห่างระหว่างตัวเมืองกับตลาดส่งออกและท่าเรือ เนื่องจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างค่อนข้างห่างไกลจากทะเล การขนส่งสินค้าชนิดต่างๆต้องเสียต้นทุนในการขนส่งมาก โดยมีจังหวัดนครราชสีมามีระยะทางใกล้กรุงเทพมหานครและท่าเรือมากที่สุด จังหวัดนครราชสีมาเปรียบเสมือนคลังสินค้าที่รวบรวมสินค้าจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปสู่ภูมิภาคอื่นๆ และเป็นแหล่งกระจายสินค้าจากภูมิภาคอื่นสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีกรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางของตลาดทั้งหมดในประเทศไทย

ปัจจัยด้านรัศมีอำเภอ จะเป็นตัวแทนในการพิจารณาขอบเขตอิทธิพลของตลาดในแต่ละอำเภอ ซึ่งจะมีความไม่เท่ากัน บางอำเภอมีขนาดใหญ่มาก และบางอำเภอมีขนาดเล็กมาก โดยส่วนใหญ่แล้วสินค้าบางประเภทที่หายากหรือราคาสูงจะมีจำหน่ายที่ตลาดขนาดใหญ่มากกว่า ซึ่งในอำเภอที่มีขอบเขตกว้าง ประชากรที่อยู่ตามขอบของอำเภอ อาจจะใช้บริการซื้อขายกับอำเภออื่นๆได้ ขึ้นอยู่กับความสะดวกในการเดินทาง และชนิดของสินค้าที่ต้องการ

ปัจจัยด้านจำนวนสหกรณ์การเกษตร ส่วนใหญ่จะมีการรวมกลุ่มในทุกจังหวัด ทุกอำเภอ ซึ่งการรวมกลุ่มจะเป็นไปตามสาขาอาชีพที่เหมือน หรือคล้ายคลึงกัน โดยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง จังหวัดขนาดใหญ่ เช่น นครราชสีมา อุบลราชธานี จะมีการรวมกลุ่มกันหลายกลุ่ม ขณะที่ จังหวัดเล็กๆ เช่น จังหวัดยโสธร อำนาจเจริญ และมุกดาหาร จะมีการรวมกลุ่มน้อยลงมา

ปัจจัยด้านการสื่อสาร จะพิจารณาจาก จำนวนหมายเลขที่ทางองค์การโทรศัพท์ให้บริการ ตู้โทรศัพท์สาธารณะ และที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข โดยในเขตอำเภอเมืองจะได้รับบริการจากการสื่อสาร มากกว่าอำเภออื่นๆ เนื่องจากในอำเภอเมืองมีธุรกิจการค้าที่หลากหลาย เป็นศูนย์กลางของหน่วยงานราชการ จำเป็นต้องอาศัยการสื่อสารมากกว่าหน่วยงานประเภทอื่น

และปัจจัยสุดท้าย ปัจจัยด้านแหล่งการเงินการธนาคาร ซึ่งส่วนใหญ่ธนาคารพาณิชย์จะตั้ง ในอำเภอเมืองมากที่สุด เพราะเป็นศูนย์กลางของตลาด ธุรกิจ การค้าและบริการ รวมทั้งในเขตอำเภอ เมืองมีการคมนาคมสะดวก รวมทั้งเป็นศูนย์กลางการสื่อสาร ทำให้การติดต่อในเขตเมืองจึงสะดวกที่สุด

โดยปัจจัยทั้ง 11 จะถูกนำมาจัดลำดับความสำคัญ ตามความต้องการของกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับ ตลาดข้าว ซึ่งได้แก่ เกษตรกร ผู้ประกอบกิจการตลาดข้าว ผู้ประกอบกิจการโรงสีข้าว หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจากการวิเคราะห์การกำหนดที่ตั้งและโครงข่ายตลาดข้าวในระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่น ในพื้นที่ศึกษา 9 จังหวัด จะพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการกำหนดที่ตั้งตลาดข้าวในระดับภูมิภาคและท้องถิ่น คือ ปัจจัยทางด้านการคมนาคม การรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปสหกรณ์การเกษตร และแหล่งที่มา โดยมีปัจจัยอื่นๆเป็นองค์ประกอบ ซึ่งถ้าจังหวัดหรืออำเภอใดก็ตามที่มีศักยภาพของ ปัจจัยที่สามสูง จังหวัดหรืออำเภอนั้นจะมีโอกาสสูงที่จะเป็นตัวเลือกในการจัดตั้งตลาดข้าว เพราะมีศักยภาพในการรองรับผู้มาใช้บริการ ทำให้ผู้ลงทุนมีอัตราเสี่ยงต่อการลงทุนในการจัดตั้งตลาดต่ำ

ตารางที่ 5.42 แสดงพื้นที่ที่มีศักยภาพในการจัดตั้งตลาดข้าวรายอำเภอเรียงลำดับจากศักยภาพสูงไปสู่ศักยภาพต่ำ โดยมีจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดอุบลราชธานี มีศักยภาพสูงที่สุด รองลงมา คือ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดยโสธร จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดมุกดาหาร ตามลำดับ ผลที่ออกมาพบว่า อำเภอเมืองของแต่ละจังหวัดจะมีศักยภาพสูงที่สุด เนื่องจากเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมทุกประเภท ทั้งทางด้านการเงิน การธนาคาร การคมนาคม การค้าและบริการ เป็นแหล่งแรงงาน มีโครงการบริการขั้นพื้นฐานมากกว่าอำเภออื่นๆ จึงเหมาะสำหรับการจัดตั้งเป็นศูนย์กลางตลาดข้าวระดับท้องถิ่นของแต่ละจังหวัด

ส่วนอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา เรียงลำดับจากศักยภาพสูงไปสู่ศักยภาพต่ำ คือ อำเภอเมือง โชคชัย บัวใหญ่ ปักธงชัย สูงเนิน ประทาย ปากช่อง ห้วยแถลง โนนไทย พิมาย ด่านขุนทด

จักราช หนองบุนนาค โนนสูง ชุมพวง ทรัพย์ สี่คิ้ว คง โนนแดง ชามสะแกแสง บ้านเหลื่อม ชามทะเลสอ
แก่งสนามนาง เสียงสูงและกิ่งอำเภอวังน้ำเขียว

อำเภอในจังหวัดอุบลราชธานี เรียงลำดับจากศักยภาพสูงไปสู่ศักยภาพต่ำ คือ อำเภอ
เมืองวารินชำราบ เดชอุดม พิบูลมังสาหาร เขื่องใน ม่วงสามสิบ หนองสิริก ตระการพืชผล เขมราฐ โขง
เจียม กุดข้าวปุ้น ศรีเมืองใหม่ กิ่งอำเภอทุ่งศรีอุดม น้ำยืน ลำโรง ตาลชุม โพธิ์ไทร นาจะหลวย กิ่ง
อำเภอดอนมดแดง สิรินคร กิ่งอำเภอเหล่าเสือโก้ก กิ่งอำเภอนาเขี้ยวและกิ่งอำเภอนาตาล

อำเภอในจังหวัดบุรีรัมย์ เรียงลำดับจากศักยภาพสูงไปสู่ศักยภาพต่ำ คือ อำเภอเมือง นาง
รอง ประโคนชัย ลำปลายมาศ กิ่งอำเภอห้วยราช สตึก กระสัง หนองกี่ พุทไธสง ประคำ ละหานทราย
บ้านกรวด นาโพธิ์ คูเมือง หนองหงส์ พลับพลาชัย กิ่งอำเภอโนนดินแดง กิ่งอำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ กิ่ง
อำเภอชำนิและกิ่งอำเภอโนนสุวรรณ

อำเภอในจังหวัดสุรินทร์ เรียงลำดับจากศักยภาพสูงไปสู่ศักยภาพต่ำ คือ อำเภอเมือง
ปราสาท สังขะ สีขรวุฒิ ท่าตูม จอมพระ รัตนบุรี ลำโรงทับ ชุมพลบุรี กาบเชิง ลำดวน สนมและอำเภอ
บัวเชด

อำเภอในจังหวัดศรีสะเกษ เรียงลำดับจากศักยภาพสูงไปสู่ศักยภาพต่ำ คือ อำเภอเมือง
อุทุมพรพิสัย กิ่งอำเภอภูสิงห์ กันทรลักษณ์ กันทรารมณีน ชูขันธุ์ ราชโกลด ห้วยทับทัน ขุนหาญ ศรีรัตน
ยางชุมน้อย โนนคูณ ไพรบึง กิ่งอำเภอเมืองจันทร์ วังหิน ปรางค์กู๋ บึงบูรพ์ กิ่งอำเภอเบญจลักษ์และ
กิ่งอำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ

อำเภอในจังหวัดชัยภูมิ เรียงลำดับจากศักยภาพสูงไปสู่ศักยภาพต่ำ คือ อำเภอเมือง คอน
สาร จัตุรัส ภูเขียว บำเหน็จณรงค์ คอนสวรรค์ แก้งคร้อ เกษตรสมบูรณ์ บ้านแท่น หนองบัวแดง บ้านเข
ว่า เทพสถิตย์ หนองบัวระเหว ภูกิตชุมพลและกิ่งอำเภอเนินสง่า

อำเภอในจังหวัดยโสธร เรียงลำดับจากศักยภาพสูงไปสู่ศักยภาพต่ำ คือ อำเภอเมือง คำ
เขื่อนแก้ว เลิงนกทา กุดชุม มหาชนะชัย ปาดัว ค้อวัง ทราชมูลและกิ่งอำเภอไทยเจริญ

อำเภอในจังหวัดอำนาจเจริญ เรียงลำดับจากศักยภาพสูงไปสู่ศักยภาพต่ำ คือ อำเภอเมือง
เสนางคนิคม พนา ชานุมาน หัวตะพาน กิ่งอำเภอสิรินธรและกิ่งอำเภอปทุมราชวงศา

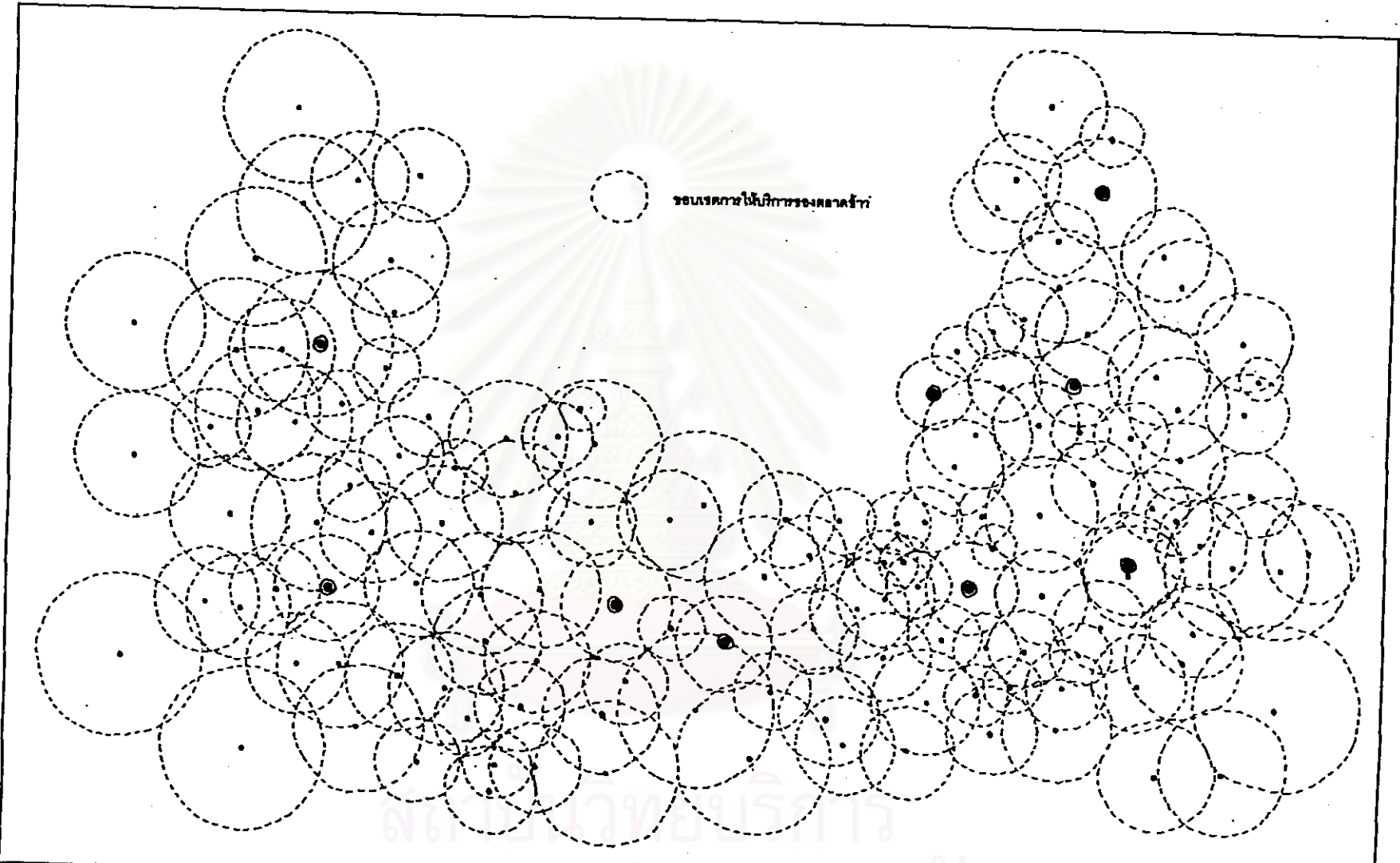
อำเภอในจังหวัดมุกดาหาร เรียงลำดับจากศักยภาพสูงไปสู่ศักยภาพต่ำ คือ อำเภอเมือง
นิคมคำสร้อย ดงหลวง คำชะอี ดอนตาล ห้วยน้ำใหญ่ และอำเภอหนองสูง

จากผลการศึกษาสามารถแบ่งแยกอิทธิพลของตลาดข้าวได้เป็นลำดับขั้น ตามทฤษฎีของ
Walter Christaller และ August Losch คือ ที่ตั้งของตลาดในระดับภูมิภาค ซึ่งเป็นตลาดที่มีอาณาบริเวณ
ใหญ่ที่สุด จะมีศูนย์กลางขนาดใหญ่ สามารถรองรับบริการได้ทั่วทั้งภาค มีความหลากหลายของสินค้า

ตารางที่ 5.42 แสดงลำดับความสำคัญของที่ติดต่อราชการอำเภอ เรื่องลำดับจากศึกษารายไปศึกษา

ลำดับ	1	2	3	4	5	6	7	8	9
จังหวัด	นครราชสีมา	อุบลราชธานี	บุรีรัมย์	สุรินทร์	ศรีสะเกษ	ชัยภูมิ	ยโสธร	อำนาจเจริญ	มุกดาหาร
1	เมืองนครราชสีมา	เมืองอุบลราชธานี	เมืองบุรีรัมย์	เมืองสุรินทร์	เมืองศรีสะเกษ	เมืองชัยภูมิ	เมืองยโสธร	เมืองอำนาจเจริญ	เมืองมุกดาหาร
2	โชคชัย	กาฬสินธุ์	นางรอง	ปราสาท	อุทุมพรพิสัย	คอนสาร	คำชะโนด	เสนาณรงค์	ปทุมธานี
3	บัวใหญ่	เดชอุดม	ประโคนชัย	ศีขร	กิ่ง อ.ภูสิงห์	วังน้ำเขียว	เสิงสาง	พนม	คงคา
4	บึงสงขลา	พิบูลย์รักษ์	ลำปลายมาศ	ศีร์ษะเกษ	กันทรวิชัย	ภูเขียว	ภูซำ	รัตนวาปี	คำชะอี
5	สูงเนิน	เขื่องใน	กิ่ง อ.พิบูลย์	ท่าตูม	กันทรารมย์	บ้านดง	มหาสารคาม	รัตนวาปี	รัตนวาปี
8	ประทาย	ม่วงสามสิบ	ศีร์ษะเกษ	จอมพระ	บุรีรัมย์	คอนสาร	ป่าดง	กิ่ง อ.รัตนวาปี	รัตนวาปี
7	บ้านด่าน	บุญหลวง	กวางใหญ่	รัตนบุรี	รัตนบุรี	วังน้ำเขียว	รัตนบุรี	รัตนวาปี	รัตนวาปี
8	บ้านด่าน	รัตนบุรี	หนองกี่	ลำปลายมาศ	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนวาปี	รัตนวาปี
9	โนนไทย	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนวาปี	รัตนวาปี
10	พิบูลย์	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนวาปี	รัตนวาปี
11	บ้านด่าน	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนวาปี	รัตนวาปี
12	บ้านด่าน	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนวาปี	รัตนวาปี
13	บ้านด่าน	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนวาปี	รัตนวาปี
14	บ้านด่าน	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนวาปี	รัตนวาปี
15	บ้านด่าน	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนวาปี	รัตนวาปี
16	บ้านด่าน	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนวาปี	รัตนวาปี
17	บ้านด่าน	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนวาปี	รัตนวาปี
18	บ้านด่าน	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนวาปี	รัตนวาปี
19	บ้านด่าน	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนวาปี	รัตนวาปี
20	บ้านด่าน	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนวาปี	รัตนวาปี
21	บ้านด่าน	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนวาปี	รัตนวาปี
22	บ้านด่าน	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนวาปี	รัตนวาปี
23	บ้านด่าน	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนวาปี	รัตนวาปี
24	บ้านด่าน	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนวาปี	รัตนวาปี
25	บ้านด่าน	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนวาปี	รัตนวาปี
26	บ้านด่าน	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนวาปี	รัตนวาปี

อื่นๆมาก มีปัจจัยที่เชื่ออำนวยความสะดวกการจัดตั้งตลาดครบถ้วน โดยหน้าที่ของตลาดระดับภูมิภาคจะเป็นแหล่งรวบรวมการซื้อขายข้าวจากทั่วภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่งต่อไปยังกลุ่มโรงสีขนาดใหญ่ที่ต้องการข้าวในปริมาณมากเพื่อแปรรูปเป็นข้าวสารส่งต่อไปยังพ่อค้าข้าวสารทั่วทั้งประเทศและผู้ส่งออก รวมทั้งการส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้านและประเทศคู่ค้าข้าวของไทย รองลงมาจะเป็นตลาดในระดับท้องถิ่น โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่อำเภอเมืองในแต่ละจังหวัด ขอบเขตการให้บริการจะเล็กลงมา ความหลากหลายของสินค้าชนิดอื่นจะน้อยลง สำหรับตลาดระดับท้องถิ่นจะทำหน้าที่เป็นแหล่งซื้อขายข้าวจากภายในจังหวัด โดยมีกลุ่มโรงสีและพ่อค้าคนกลางจากทั้งภายในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียงเป็นผู้รับซื้อ ปริมาณการซื้อขายข้าวภายในตลาดจะลดปริมาณลงน้อยกว่าตลาดในระดับภูมิภาค และตลาดในระดับไ้รนาจะให้บริการในขอบเขตรายหมู่บ้าน จำนวนของผู้ใช้บริการจะมีจำกัด เป็นการซื้อขายข้าวโดยกลุ่มเกษตรกรในหมู่บ้าน ถึงแม้ว่าขอบเขตของตลาดข้าว ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างจะแปลงเป็นรูปหกเหลี่ยมไม่ได้ เนื่องจากความไม่เท่ากันของแต่ละพื้นที่ การเกาะกลุ่มและการกระจายตัวของเมืองเล็กและเมืองใหญ่ไม่เท่าเทียมกัน แต่ลำดับขั้นของตลาดข้าวยังสามารถนำมาใช้ในการแบ่งเขตของการให้บริการได้ ดังแผนที่ 5.2 แสดงอำเภอที่ตั้งศูนย์กลางตลาดข้าวในระดับภูมิภาค ระดับท้องถิ่น และระดับไ้รนา แผนที่ 5.3 แสดงขอบเขตการให้บริการของตลาดข้าวในระดับท้องถิ่น โดยมีศูนย์กลางอยู่ในแต่ละอำเภอ และแผนที่ 5.4 แสดงโครงข่ายการไหลเวียนของผลผลิตข้าวในตลาดข้าวระดับไ้รนา ระดับท้องถิ่น และระดับภูมิภาค โดยข้าวที่มีการซื้อขายในระดับไ้รนาจะถูกรวบรวมส่งต่อมายังศูนย์กลางตลาดข้าวในระดับท้องถิ่น ก่อนรวบรวมส่งต่อไปยังตลาดข้าวในระดับภูมิภาค เพื่อกระจายไปสู่โรงสีที่ต้องการทั้งภายในภูมิภาคเดียวกันหรือภูมิภาคใกล้เคียง ซึ่งจะช่วยให้ภายในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างมีฐานทางเศรษฐกิจอยู่ที่ 2 จังหวัด คือ จังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดอุบลราชธานี ส่วนอำเภอเมืองของแต่ละจังหวัดจะมีศักยภาพในการจัดตั้งศูนย์กลางตลาดข้าวในระดับท้องถิ่น ดังเหตุผลที่กล่าวมาในข้างต้น และอำเภออื่นๆจะเป็นศูนย์กลางตลาดข้าวในระดับไ้รนา โดยจะมีการขนถ่ายผลผลิตจากตลาดข้าวระดับไ้รนาไปสู่ตลาดข้าวในระดับท้องถิ่น ก่อนส่งไปยังตลาดข้าวในระดับภูมิภาคทั้งสองจังหวัด ซึ่งจะเป็นแหล่งการค้าขายที่สำคัญ เชื่อมโยงภูมิภาคต่างๆภายในประเทศและประเทศข้างเคียง รวมทั้งสามารถรองรับการกระจายความเจริญและกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างๆจากส่วนกลางเพื่อเชื่อมโยงภูมิภาคอื่นๆในอนาคต

แผนที่ 5.3	แผนที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง	มาตราส่วน : 5 0 10 30 40 กม.	
N	เขต. รอบเขตการให้บริการของศาลเจ้าพ่อหลวงในระดับท้องถิ่น		
	ที่มา: จากทิวทัศน์		

